

Fataawa (Hỏi Đáp) Về Giáo Lý Haj, U'mrah và Viếng Thăm

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامي]

Nhà thông thái Sheikh Abdul A'zeez bin
Abdullah bin Baaz và Hội Đồng Thường Trực
Nghiên Cứu & Phúc Đáp Giáo Lý

Dịch thuật: Abu Hisaan Ibnu Ysa

1434 - 2013

IslamHouse.com

فتاوى أحكام الحج والعمرة والزيارة

« باللغة الفيتنامية »

سماحة الشيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز

واللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء

ترجمة: محمد زين بن عيسى

1434 - 2013

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Lời Giới Thiệu Lần In Đầu Tiên

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ
وَصَحْبِهِ وَالتَّابِعِينَ.

Alhamdulillah, xin tạ ơn Allah Đấng Chúa Tể muôn loài, cầu xin bình an và phúc lành cho vị Nabi Muhammad, cho gia quyến của Người, cho bằng hữu của Người và cho những ai noi theo chân lý của Người, A'mma Ba'd.

Quả thật, Allah là Đấng duy nhất đã ấn định các giáo luật, Ngài đã gởi xuống nhân loại các Rasul và ban cho mỗi Rasul một Kinh Sách để con người nhờ đó mà thấu hiểu được Đấng Thượng Đế Allah, để biết được nhiệm vụ của họ như thế nào về đức tin và về Tawhid (tính độc nhất) của Ngài, để biết được cung cách hành đạo kính dâng lên Ngài qua các bộ luật đã ấn định . . . và bộ luật cuối cùng được Allah thiên khai xuống trần gian là bộ luật Islam đã ban cho vị Rasul thân tín cũng là vị Rasul cuối cùng đến với thế giới loài người và loài Jiin (ma quỷ), Thượng Đế phán:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾
الأحزاب: ٤٠

﴿**Muhammad không phải là người cha của một ai trong số đàn ông của các người mà Y chỉ là Rasul của Allah và là vị Nabi cuối cùng.**﴾ Al-Ahzaab: 40 (chương 33).

Con đường duy nhất để con người thấu hiểu về Thượng Đế là phải trao dồi kiến thức Islam. Đúng vậy, Thượng Đế đã ấn định nhiệm vụ cho mỗi tín đồ Muslim phải học hỏi về giáo lý và khuyến khích họ hỏi han về mọi điều mà họ thắc mắc với lệnh phán:

﴿فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ النحل: ٤٣

«**Thế nên, các người hãy hỏi han giới chuyên giáo lý Islam về mọi điều các người chưa rõ, chưa biết.**» Al-Nahl: 43 (chương 16).

Đến ngày nay việc hỏi han giới U'lama học giả chuyên giáo lý Islam vẫn còn là điều cốt lõi để hiểu biết về giáo lý của Allah như liên quan đến đức tin, đến giáo lý, đến cách hành đạo cũng như về đạo đức.

Và có lẽ nhà thông thái Sheikh Abdul A'zeez bin Abdullah bin Baaz là Chủ tịch Cục trưởng Cục Nghiên cứu, vấn đáp, hướng dẫn và chỉ đạo là Sheikh được nhiều tín đồ Muslim trên toàn thế giới đặt câu hỏi nhiều nhất, dưới sự hỗ trợ của Allah, Sheikh đã giải đáp mọi thắc mắc mà không hề có lẫn lộn và sai sót, đến nỗi Sheikh trở thành tâm điểm phức đáp mọi giáo lý liên quan đến tôn giáo Islam.

Hành hương Haj là một trong các trụ cột tất yếu của Islam, vì lẽ đó mà chúng tôi lựa chọn một số câu hỏi liên quan đến hành hương Haj, U'mrah và viếng thăm Al-Madinah Al-Munawwarah do chính Sheikh hoặc do Hội đồng thường trực phức đáp thắc mắc dưới quản lý của Sheikh trả lời. Mong rằng việc làm nhỏ này mang lại nhiều hữu ích cho cộng đồng Islam đến hành hương tại Ngôi Đền Ka'bah Linh Thiêng.

Bề tôi khẩn cầu Allah ban cho quyển sách này giúp ích cho tín đồ Muslim đến hành hương bằng chính kiến thức đúng thực của Islam.

Allah luôn tinh thông mọi suy tính của con người, Ngài là Đấng Bảo Hộ Toàn Mỹ. Cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến và toàn thể bằng hữu của Người.

Câu hỏi 1: Miqaat (ranh giới định tâm làm Umrah và Haj) của lãnh địa Makkah⁽¹⁾ là ở đâu ?

⁽¹⁾ Makkah và Madinah được gọi là hai vùng đất Haram có nghĩa là cấm kỵ nhưng sự cấm kỵ ở Makkah cao hơn rất nhiều so với Madinah. Ý nghĩa chữ Haram là cấm săn bắn, cấm chém giết, cấm lượm của rơi trừ phi biết được chủ nhân để trả lại, cấm chặt phá cây mọc tự nhiên.

Trả lời 1: Miqaat để làm U'mrah ở Makkah là những nơi ngoài vùng đất Haram, bởi bà A'-ishah ﷺ đã ngỏ lời với Rasul ﷺ muốn một mình đi làm U'mrah sau khi đã cùng Rasul ﷺ làm Haj Qiraan. Thế là Rasul ﷺ ra lệnh cho ông Abdur Rahman (người anh em của bà) đưa bà đến Al-Tan-i'm để định tâm làm U'mrah, đây là vùng đất tự do gần nhất so với Masjid Al-Haram và lúc đó là ban đêm. Đối với việc định tâm làm U'mrah thì đến bất cứ nơi nào ngoài vùng đất Haram là được phép định tâm chứ không nhất thiết phải đến Al-Tan-i'm. Lúc Rasul ﷺ cho phép bà A'-ishah ﷺ làm U'mrah thì mọi người đang ở Bat-ha (một địa danh trong vùng đất Haram), nếu vùng đất Haram là nơi được phép định tâm làm U'mrah là Người đã không ra lệnh cho A'-ishah ﷺ đến Al-Tan-i'm đâu bởi theo bản tánh của Rasul ﷺ luôn lựa chọn điều dễ dàng nhất, thuận lợi nhất trong hai việc miễn việc dễ dàng đó không có tội, còn nếu phạm tội là Rasul ﷺ là người đầu tiên tránh xa nó nhất. Điều này chứng tỏ rằng thị dân Makkah muốn làm U'mrah phải rời vùng đất Haram đến vùng đất tự do mà định tâm, đây cũng là ý nghĩa của Hadith:

((وَقَّتْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ ذَا الْحُلَيْفَةِ، وَلِأَهْلِ الشَّامِ الْجُحْفَةَ، وَلِأَهْلِ نَجْدٍ قَرْنَ الْمَنَازِلِ، وَلِأَهْلِ الْيَمَنِ يَلْمَمَ، فَهِنَّ لَهُنَّ وَلِمَنْ أَتَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ، فَمَنْ كَانَ دُونَهُنَّ فَمَهُلُهُ مِنْ أَهْلِهِ، حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ مِنْ مَكَّةَ))

“Rasul ﷺ đã ấn định Miqaat cho thị dân Madinah là ở Zul Hulaifah, cho thị dân Al-Sham là ở Al-Juhfah, cho thị dân Nadj là ở Qarnun Manaazil và cho thị dân Yamen là ở Al-Yalamlam. Đây là các địa danh cho

những ai ở đây và đi ngang đây với ý định làm Haj và U'mrah và những ai ở trong các khu vực này thì định tâm tại nhà ở của mình kể cả thị dân Makkah thì định tâm tại Makkah.”

Bà A'-ishah ﷺ kể: “*Quả thật Rasul ﷺ đã ân định cho thị dân Ir'ac tại Zaat E'rq.*”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1216 ngày 20/03/96)

Câu hỏi 2: Phụ nữ sạch sẽ sau sinh nở trước thời gian bốn mươi ngày có được phép hành lễ Salah, nhịn chay và hành hương Haj không ?

Trả lời 2: Hoàn toàn được phép, chẳng những cô ta được phép hành lễ Salah, nhịn chay, làm U'mrah và Haj mà chồng cô được phép gần gũi nếu như cô sạch sẽ trước bốn mươi ngày. Có trường hợp sạch sẽ ở ngày thứ hai mươi thì cô hoàn toàn hợp lệ để hành lễ Salah, nhịn chay, làm U'mrah, Haj và vợ chồng gần gũi. Riêng ông U'thmaan bin Abu Al-A'as thì cho rằng Kiraahah Al-Tanzeeh (không nên do góm ghiếc) nhưng đây chỉ là ý kiến riêng của mình ông chứ không có bằng chứng xác thực chứng minh. Đúng nhất trong trường hợp này là khi phụ nữ sạch sẽ sau khi sinh trước bốn mươi ngày là được phép hành lễ Salah, nhịn chay, làm U'mrah và Haj . . . nhưng nếu máu ra trở lại vẫn trong thời gian bốn mươi ngày thì cô phải trở lại kiên cử cho đến hết bốn mươi ngày và tất cả hành đạo trong thời gian sạch trước đó được công nhận là Saheeh (chính xác).

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 3: Phụ nữ bắt đầu ra máu hậu sản ở ngày Al-Tarwiyah (tức ngày mùng 8 tháng 12 của những ngày Haj), cô ta đã hoàn thành tất cả các giáo điều của Haj ngoại trừ Sa-y và Tawwaaf, nhưng chu kỳ máu của cô ta kéo dài đến mười ngày sau. Hỏi cô ta có được tự vệ sinh sạch sẽ cơ thể để hoàn thành hết nhiệm vụ cuối cùng của Haj đó là Tawwaaf hay không ?

Trả lời 3: Trường hợp phụ nữ bắt đầu ra máu hậu sản ở ngày mùng 8 chẳng hạn thì cô ta được phép làm mọi giáo điều của Haj như đứng tại A'rafah, qua đêm tại Muzdalifah, ném đá các trụ cột, cắt tóc, giết tế . . . ngoại trừ Tawwaaf và Sa-y phải trì hoãn sau khi sạch sẽ. Nếu dứt máu hậu sản thì hành lễ Salah, Tawwaf, Sa-y không phân biệt là mười ngày hoặc nhiều hơn hoặc ít hơn bởi không có giới hạn ít nhất cho chu kỳ hậu sản mà chỉ có giới hạn nhiều nhất là bốn mươi ngày. Nếu đã đủ bốn mươi ngày sau sanh mà vẫn còn ra máu thì máu đó được xem là máu bệnh, buộc cô ta phải tắm Junub ở ngày thứ bốn mươi để hành lễ Salah, nhịn chay, Haj hoặc U'mrah và vợ chồng được phép gần gũi. Nhưng nếu máu ra không ngưng thì cố gắng rửa sạch sẽ phần kín rồi đặt băng kín đáo và lấy nước Wudu ở mỗi lần hành lễ Salah nếu thấy quá khó khăn thì có thể gom hai lễ Salah Al-Zuhr và Al-A'sr hành lễ chung và hai lễ Al-Maghrib và Al-I'sha mà hành lễ chung nhưng không rút ngắn tức mỗi buổi lễ đều đúng số Rak-at bắt buộc, giống như Rasul ﷺ đã khuyên bảo bà Himnah ﷺ như thế.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 4: Phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt có được đọc các loại sách có lời Du-a' (cầu xin) và trong đó có chứa một số câu Kinh Qur'an ?

Trả lời 4: Phụ nữ trong chu kỳ kinh nguyệt và ra máu hậu sản hoàn toàn được phép đọc các lời cầu xin được ghi chép trong các sách hướng dẫn hành hương Hajj và theo ý kiến đúng là được phép đọc Qur'an bằng sự thuộc lòng. Bởi bằng chứng chỉ cấm trường hợp bị Junub⁽²⁾ duy nhất như Hadith do ông Aly bin Abu Taalib ﷺ thuật lại, còn Hadith nói về kinh nguyệt và máu hậu sản là Hadith do Ibnu U'mar ﷺ kể:

((لَا تَقْرَأُ الْحَائِضُ وَلَا الْجُنُبُ شَيْئًا مِنَ الْقُرْآنِ))

“Cấm phụ nữ trong chu kỳ kinh nguyệt và người bị Junub đọc bất cứ gì từ Qur'an.” Đây chỉ là Hadith có tính xác thực yếu do bởi Hadith được truyền từ Isma-e'l bin I'yaash từ nhóm Al-Hijjaz, đây là đường truyền thiếu xác thực của ông từ nhóm Al-Hijjaz này.

Tuy nhiên chỉ được phép đọc những gì thuộc lòng chứ không được phép cầm Qur'an. Riêng người bị Junub thì tuyệt đối không được đọc dù đọc thuộc lòng hay cầm Qur'an cho đến khi tắm Junub. Sự khác biệt giữa hai điều này là thời gian bị Junub hoàn toàn do con người quyết định có thể tắm ngay sau khi thỏa mãn, nếu không có nước có thể Tayammum mà hành lễ Salah và đọc Qur'an, còn bị kinh nguyệt và máu hậu sản là do Allah quyết định cộng thêm thời gian kéo dài vài ngày đến vài chục ngày. Vì lý do này

(2) Bị Junub là tất cả các trường hợp xuất tinh dù do quan hệ tình dục, thủ dâm, kích dâm hoặc đầu khất dương vật nằm trong âm đạo.

mà giáo lý cho phép các cô được phép đọc Qur'an bằng những gì thuộc lòng để tránh bị quên lãng, tránh đánh mất ân phước đọc Qur'an và trao đổi giáo lý từ Qur'an và tất nhiên các cô được phép đọc các loại sách có chứa Hadith và Qur'an. Đây là câu nói chính xác nhất trong hai câu nói của giới U'lama học giả Islam.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 5: Phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt làm sao hành lễ hai Rak-at lúc Al-Ehraam (định tâm làm U'mrah và Haj) và cô ta có được phép đọc thầm Qur'an thường xuyên không ?

Trả lời 5:

A- Phụ nữ trong chu kỳ không được hành lễ hai Rak-at Al-Ehraam này, cô ta hãy định tâm mà không cần hành lễ Salah. Theo số ít U'lama không khuyến khích điều này bởi không có bằng chứng cụ thể nói về hai Rak-at này, nhưng theo đa số U'lama học giả Islam cho rằng hai Rak-at này chỉ là Sunnah do có Hadith Rasul ﷺ nói lúc đang ở Zul Hulaifah:

((أَتَانِي آتٍ مِنْ رَبِّي فَقَالَ: صَلَّى فِي هَذَا الْوَادِي الْمُبَارَكِ وَقُلْتُ: عُمْرَةٌ فِي حَجَّةٍ))

“Thượng Đế Ta mặc khải với Ta rằng: “Ngươi hãy hành lễ Salah ở tại thung lũng hồng phúc này và hãy định tâm U'mrah cùng với Haj.”” Tức thung lũng Al-A'teeq trong lần làm Haj Al-Wida và theo truyền lại có một số Sahabah đã hành lễ Salah trước khi định tâm. Đây là hai bằng chứng mà đa số U'lama dùng để khuyến khích trước khi định tâm nên hành lễ Salah dù bắt buộc hay Sunnah vẫn được. Riêng phụ nữ trong chu kỳ kinh nguyệt và ra máu hậu sản không được hành lễ

Salah và lại càng không được phép hành lễ Salah bù lại hai Rak-at này.

B- Theo câu nói đúng là phụ nữ trong chu kỳ được phép đọc Qur'an ra tiếng bằng sự thuộc lòng không chạm Qur'an còn nếu đọc thầm là điều được thống nhất. Giới U'lama chỉ tranh luận có được phép đọc ra tiếng hay không ? Theo số ít U'lama thì cấm phụ nữ trong chu kỳ kinh nguyệt và ra máu hậu sản đọc Qur'an bằng thuộc lòng lẫn sờ Qur'an cho đến khi tắm rửa sạch sẽ như người bị Junub. Ý kiến này bị bác bỏ: đúng nhất là họ được phép đọc giống như đã diễn giải ở câu trên.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 6: Phụ nữ phải ứng xử sao trong thời gian làm U'mrah hoặc Haj mà bị rụng tóc do không cố ý?

Trả lời 6: Trong suốt thời gian làm U'mrah và Haj dù là nam hay nữ bị rụng tóc do không cố ý như lúc tắm, lúc lấy nước Wudu thì hoàn toàn không gây hại gì cả. Tương tự nam giới vô tình rụng râu, bị xước móng tay (cả nam và nữ) cũng không gây hại gì bởi đây là tóc vốn đã rụng nhưng chưa rơi và chỉ cần rụng rình nhẹ là rơi ngay. Trừ phi ai cố tình bứt tóc, nhổ râu, hót móng tay chân thì mới chịu phạt.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 7: Phụ nữ có được phép sử dụng loại thuốc trì hoãn chu kỳ kinh nguyệt để hoàn thành Haj hay không hoặc là có cách giải quyết nào khác không?

Trả lời 7: Không có vấn đề gì việc phụ nữ sử dụng thuốc ngừa thai hoặc loại thuốc nào đó không bị giáo lý cấm hoặc không gây hại sức khỏe để trì hoãn chu kỳ kinh nhằm nhịn chay trọn tháng Ramadan và làm Haj cùng với mọi người. (Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 8: Giáo lý ra sao việc đi làm Haj không bằng tiền của mình ?

Trả lời 8: Việc đi làm Haj bằng tiền của người khác tài trợ thì xem đó là sự bố thí của nhà tài trợ, Haj đó hoàn toàn Saheeh, nếu là tiền Haram thì Haj vẫn Saheeh nhưng buộc phải sám hối về tiền Haram đó.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3198 ngày
01/09/1400 H)

Câu hỏi 9: Xin gửi đến quý Sheikh một câu hỏi: Tôi có một người anh (em) vợ nay đã tám mươi tuổi và ngay từ nhỏ bị bệnh tê liệt nửa thân người phải, không thể tự đi đứng bình thường được lại càng không có bất cứ nguồn thu nhập nào ngoài tiền cấp dưỡng an sinh xã hội. Nay ông muốn đi làm Haj nhưng không thể đi xe được, vậy ông ta có được phép thuê người khác làm Haj thay được không hay phải làm sao ? rất mong được lời phúc đáp của quý Sheikh.

Trả lời 9: Nếu sự việc giống như lời kể của thì người đàn ông đó được phép dùng tiền cấp dưỡng an sinh xã hội, tiền bố thí, tiền trợ giúp . . . nếu đủ tiền để mướn người đi làm Haj hoặc U'mrah thay là bắt buộc ông ta phải mướn. Bởi một khi không có khả năng trực tiếp đi làm Haj như

trong trường hợp này thì được phép mượn dùng số tiền có được mà mượn người khác làm thay.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2564 ngày 21/08/1399 H)

Câu hỏi 10: Trường hợp một nhân viên đi từ Tabuk đến công ty ở Makkah để làm việc, theo luật công ty là không được định tâm làm U'mrah (tức không cho mặc Ehraam khi vào Makkah). Thời gian sau nhân viên này đến Jeddah trong khoảng thời gian ngắn rồi định tâm làm U'mrah tại đây, hỏi U'mrah này của anh ta có đúng hay không ?

Trả lời 10: Ai đi ngang qua các Miqaat mà Rasul ﷺ đã ấn định cho từng vùng với ý định làm U'mrah hoặc Haj dù đi bằng đường bộ, sông hay bằng đường không trung đều phải định tâm ngay tại Miqaat. Nếu như không có ý định làm U'mrah cũng như Haj thì không cần phải định tâm gì cả. Sau khi đã vào khu vực Makkah mới nảy sinh ý định làm U'mrah hoặc Haj thì định tâm tại nơi đang ở, riêng U'mrah phải ra khỏi vùng đất Haram của Makkah mà định tâm. Trường hợp người nhân viên này lúc đi từ Tabuk đến Makkah không có ý định làm U'mrah mà chỉ có ý định khi đang ở Jeddah thì định tâm ở Jeddah, U'mrah đó hoàn toàn Saheeh. Bằng chứng cho việc này là Hadith:

((وَقَتَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ ذَا الْحُلَيْفَةِ، وَلِأَهْلِ الشَّامِ الْجُحَفَةَ، وَلِأَهْلِ نَجْدٍ قَرْنَ الْمَنَازِلِ، وَلِأَهْلِ الْيَمَنِ يَلْمَلَمَ، فَهَنَّ لَهُنَّ وَلَمَنَّ أُنَى عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ، فَمَنْ كَانَ دُونَهُنَّ فَمَهْلُهُ مِنْ أَهْلِهِ، حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ مِنْ مَكَّةَ))

“Rasul ﷺ đã ấn định Miqaat cho thị dân Madinah là ở Zul Hulaifah, cho thị dân Al-Sham là ở Al-Juhfah, cho thị dân Nadj là ở Qarnun Manaazil và cho thị dân Yamen là ở Al-Yalamlam. Đây là các địa danh cho những ai ở đây và đi ngang đây với ý định làm Hajj và U'mrah và những ai ở trong các khu vực này thì định tâm tại nhà ở của mình kể cả thị dân Makkah thì định tâm tại Makkah.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Bà A'-i-shah رَضِيَ اللهُ عَنْهَا kể: Khi Rasul ﷺ và mọi người dừng chân tại Al-Muhassab thì Người cho gọi Abdur Rahman bin Abu Bakr (anh trai tôi) mà bảo:

((اُخْرِجْ بِأُخْتِكَ مِنَ الْحَرَمِ فَلْتَهَلِّ بِعُمْرَةٍ ثُمَّ لَتَطْفِ بِالْبَيْتِ فَإِنِّي أَنْتَظِرُكُمْ هَا هُنَا))

“Cậu hãy đi cùng em gái cậu ra khỏi vùng đất Haram này để cô ta định tâm làm U'mrah, khi quay lại Makkah hãy để cô ta Tawwaaf tại Ka'bah. Còn Ta sẽ chờ hai người tại nơi này.” Thế là hai anh em tôi rời vùng đất Haram mà định tâm U'mrah, sau đó quay lại Makkah chỉ mình tôi Tawwaaf tại Ka'bah và Sa-y giữa Al-Safa và Al-Marwah. Xong U'mrah tôi đến gặp Rasul ﷺ tại địa điểm đã rời khỏi Người lúc nãy và lúc đó là ban đêm, thấy tôi Người hỏi: “**Nàng đã hoàn thành chưa ?**” tôi đáp: Thưa xong rồi. Thế là Người hô lệnh khởi hành nhưng trước khi về mọi người đi đến Tawwaaf Al-Wida Ka'bah trước lễ Salah Al-Fajr rồi cả đoàn khởi hành về Madinah. Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2191 ngày
09/11/1398 H)

Câu hỏi 11: Có được phép hành hương Haj thay người quá cố và người còn sống không? Sự việc là tôi có người bạn có cha qua đời, anh ta dự định hành hương Haj cho cha, nếu vậy cả hai được ân phước không? Tương tự mẹ của cậu ta bị say sóng tàu xe không thể đi xa dù bằng xe cũng như máy bay nhưng bà hoàn toàn khỏe mạnh. Cậu ta có được phép trong một lần Haj mà làm cho cả ba cho bản thân anh ta, cho cha và mẹ anh ta hay là phải làm mỗi lần một người hay là anh ta không được phép làm thế ?

Trả lời 11: Giáo lý Islam cho phép làm Haj và U'mrah thay thế cho người quá cố và người còn sống nhưng mất hoàn toàn khả năng tự làm Haj và U'mrah. Giáo lý cũng qui định không cho phép một lần Haj mà làm cho hai người, mỗi lần Haj và mỗi lần U'mrah chỉ được cho một người duy nhất, như có thể trong lần làm Haj thì làm U'mrah cho người khác trong cùng một năm, điều này được phép.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2658 ngày 18/10/1399 H)

Câu hỏi 12: Theo như bằng chứng của nhóm cho rằng thị dân Makkah phải rời khỏi vùng đất Haram để định tâm làm U'mrah và đây chính là mệnh lệnh mà Rasul ﷺ đã bảo Abdur Rahmaan và A'-i-shah ﷺ hai con của Abu Bakr đến Al-Tan-e'm, vậy hai người họ có phải là thị dân Makkah không để so sánh vấn đề với thị dân Makkah ? Nếu đúng họ là thị dân Makkah thì tại sao Rasul ﷺ lại rút ngắn lễ Salah của Người trong suốt thời gian ở Makkah đến 19 ngày như được truyền lại Saheeh?

Tương tự tại sao Rasul ﷺ ra lệnh người Al-Muhaajireen không được ở lại Makkah quá ba ngày sau khi đã hoàn thành xong Haj như được ghi lại trong Hadith của Al-U'la bin Al-Hadhrami ﷺ “Ba ngày là thời hạn dành cho Al-Muhaajireen sau khi xong Haj” và Abdur Rahmaan và A'-i-shah ﷺ có phải là người Al-Muhaajireen không ?

Trả lời 12: Một khi ai đang ở Makkah muốn làm U'mrah thì phải rời khỏi vùng đất Haram đến vùng đất tự do để định tâm làm U'mrah bởi Rasul ﷺ đã bảo Abdur Rahmaan và A'-i-shah ﷺ như thế. Trong khi đó Rasul ﷺ luôn lựa chọn điều dễ dàng nhất trong hai vấn đề, nếu việc định tâm làm U'mrah được phép định tâm tại vùng đất Haram là Người đã ra lệnh định tâm tại Al-Abtah bởi mọi người cùng đang ở đây, chứ Rasul ﷺ không hề muốn tạo khó khăn cho vợ Người, và lại lúc đó là ban đêm nữa và cả đoàn đang muốn khởi hành về Madinah. Lệnh phải rời vùng đất Haram khi muốn làm U'mrah không áp dụng riêng cho bất cứ một ai mà là áp dụng chung cho tất cả những ai ở trong phạm vi đất Haram không phân biệt thị dân Makkah hay không, còn ai ở sau các địa danh Miqaat mà muốn làm Haj thì được định tâm ngay nơi đang ở kể cả dân Makkah thì định tâm tại Makkah, bởi một khi lệnh Rasul ﷺ nói ra dù chỉ một người nghe cũng giống như cộng đồng Islam nghe trừ phi có bằng chứng khác cho rằng đây là lệnh riêng cho một ai đó.

Về ý cuối xin đáp rằng Abdur Rahmaan và A'-i-shah ﷺ là hai người thuộc thị dân Al-Muhaajireen.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2678 ngày
27/10/1399 H)

Câu hỏi 13: Phụ nữ có được phép đeo mạng che mặt lúc làm Haj không, bởi vợ tôi đã đeo trong suốt thời gian hành hương Haj, khi về nhà thì có người bảo Haj của các người không được chấp nhận do đã đeo mạng che mặt? Phụ nữ có được sử dụng dầu thơm lúc làm Haj không? Phụ nữ có được phép uống thuốc nhằm trì hoãn chu kỳ để làm Haj được đầu đủ? Phụ nữ có được phép nắm một người đàn ông lạ không phải là Muhrim của cô do quá đông đúc sợ bị lạc? Phụ nữ có được phép đeo vàng trong suốt thời gian làm Haj ?

Trả lời 13:

- **A:** Phụ nữ không được đeo mạng che mặt trong suốt thời gian ở kiên làm Haj và U'mrah bởi Rasul ﷺ đã cấm:

((وَلَا تَنْتَقِبِ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةَ وَلَا تَلْبَسِ الْقُفَّازِينَ))

“Phụ nữ không được đeo mạng che mặt và đeo găng tay trong thời gian ở kiên (làm Haj và U'mrah).” Hadith do Al-Bukhary ghi. Nhưng những ai vi phạm do không biết giáo lý cấm thì Haj của họ không bị ảnh hưởng, Haj đó Saheeh.

- **B:** Trong suốt thời gian ở kiên làm Haj và U'mrah dù là nam hay nữ đều bị cấm sử dụng dầu thơm, bởi Rasul ﷺ đã cấm:

((وَلَا تَلْبَسُوا شَيْئًا مَسَّهُ زَعْفَرَانٌ، أَوْ الْوَرْسُ))

“Phụ nữ không được mặc loại quần áo có mùi nghệ tây hoặc dầu thơm.” Bà A'-i-shah ﷺ nói: *“Tôi đã xức dầu thơm lên người Rasul ﷺ trước khi định tâm và sau khi ở lại bình thường để Người Tawwaaf xung quanh Ka'bah.”* Cả hai Hadith đều do Al-Bukhary và Muslim ghi. Và bởi Rasul ﷺ đã bảo mọi

người lúc tắm liệm một người đàn ông chết trong lúc ở kiên làm Hajj:

((لَا تَمَسُّوهُ طَيِّبًا))

“**Các người đừng xịt dầu thơm lên người ông ta.**” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

- **C:** Phụ nữ được phép sử dụng thuốc nhằm trì hoãn chu kỳ kinh để hoàn thành đầy đủ mọi nghi thức Hajj và Umrah.

- **D:** Trong trường hợp quá đông đúc phụ nữ được phép nắm cầm áo hoặc vai . . . người đàn ông lạ nhằm tránh chuyện đáng tiếc xảy ra.

- **E:** Phụ nữ được phép đeo nữ trang vàng trong suốt thời gian ở kiên làm Hajj và Umrah, nhưng phải che kín khi có người đàn ông lạ nhằm tránh tất cả mọi phiền phức.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3184 ngày 19/08/1400 H)

Câu hỏi 14: Mong được giải thích rõ ràng hơn việc phụ nữ uống thuốc ngừa thai để trì hoãn chu kỳ kinh nguyệt nhằm nhịn chay chọn tháng Ramadan và suốt những ngày làm Hajj.

Trả lời 14: Phụ nữ được phép uống thuốc này để được nhịn chay và làm Hajj trọn vẹn và đầy đủ nếu không có hại sức khỏe.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3111 ngày 21/07/1400 H)

Câu hỏi 15: Tại khu vực núi Al-Rahmah ở A'rafah có ba Masjid gần kề nhau, các người đi hành hương Haj vào ba Masjid này để sờ, nắm vào ba Mehraab (nơi Imam đứng hành lễ) và che lẫn nhau để hành lễ Salah hai Rak-at ở ba Mehraab này, đôi khi còn để lại tiền và đôi khi xảy ra che lẫn giữa nam và nữ để được hành lễ tại đây. Sự việc này đều được xảy ra trước ngày A'rafah tức trước ngày mùng 9 tháng 12 lịch Islam. Mong được quý Sheikh giải đáp tận tường. Cầu xin Allah ban mọi điều tốt cho Sheikh.

Trả lời 15:

Thứ nhất: Toàn khu vực A'rafah là một trong các biểu hiệu làm Haj mà Allah đã hạ sắc lệnh phải thực hiện nghi thức hành hương Haj tại đây, vùng đất này là điểm dừng chân của mọi người hành hương Haj vào ngày mùng 9 và đêm đại lễ E'id Al-Adhha tháng 12 lịch Islam. Đây không phải là nơi cư ngụ của dân chúng nên không cần đến việc xây dựng Masjid, nơi đây được biết đến bởi ngọn núi Al-Rahmah là nơi mà mọi người thường tập chung hành lễ Salah. Tại vùng A'rafah này có một Masjid tên Namirah nơi mà Rasul ﷺ trong lần Haj Al-Wida đã đứng hành lễ Salah Al-Zhurh và Al-A'sr để di huấn tính đồ sau Người biết mà chọn lấy địa danh này hành lễ Al-Zhurh và Al-A'sr khi đến đây hành hương nếu có thể đến được đây. Ngoài ra, từ xưa đến nay không một vị tiền nhân đạo hành nào lại xây dựng Masjid ở vùng A'rafah này. Việc xây dựng một hoặc nhiều Masjid ở đây là việc làm Bid-a'h; việc hành lễ Salah hai Rak-at hay nhiều hơn tại các địa danh này là một điều Bid-a'h thứ hai; và việc hành lễ Salah hai hoặc nhiều hơn trong giờ cấm hành lễ Salah là một điều Bid-a'h thứ ba.

Thứ hai: Việc hướng dẫn mọi người đến các Masjid để sờ chạm vào các bức tường, vào Mehraab để được hồng phúc là một điều Bid-a'h, là một trong các thể loại Shirk giống như hành động của nhóm Kafir (ngoại đạo) sờ mó thần linh họ. Nhiệm vụ của cấp quản lý Islam phải hủy bỏ ngay các Masjid này nhằm ngăn chặn mọi người rơi vào tội lỗi khôn lường và tránh được việc mọi người thổi tai nhau leo lên núi để được hồng phúc và hành lễ Salah.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3019 ngày
15/06/1400 H)

Câu hỏi 16: Ai định tâm làm Haj Ifraad, hỏi Haj của họ có đầy đủ không và có bắt buộc họ phải làm thêm U'mrah không ?

Trả lời 16: Haj đó hoàn hảo đầy đủ nếu làm đúng mọi nghi thức của Haj gồm các phần cốt lõi, các phần bắt buộc, các phần Sunnah và tránh được mọi điều thô tục, mắng chửi và dâm ô trong suốt quá trình hành hương. Không bắt buộc phải làm U'mrah nếu như đã từng làm U'mrah trước đó, giá như chưa làm thì bắt buộc phải làm U'mrah một lần trong đời.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2896 ngày
12/02/1400 H)

Câu hỏi 17: Có người làm U'mrah trong các tháng Haj và đã định tâm sẽ làm Haj, nhưng rồi lại rời khỏi các khu vực Miqaat của Makkah, vậy nếu trong cùng năm người đó trở lại làm Haj thì U'mrah có được công nhận không ?

Trả lời 17: Được công nhận nếu như chưa từ làm Umrah trong đời nếu đã từng làm trước thì đó là Umrah tự nguyện.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2896 ngày
12/02/1400 H)

Câu hỏi 18: Một người đàn ông đi làm Umrah cùng vợ, sau khi định tâm người vợ mở mạng che mặt. Tiếc thay khi đến vùng đất Haram thì công an không cho phép phụ nữ mở mặt bằng không không được vào Haram, thế là người vợ phải che mặt lại. Hỏi người vợ đó có bị gì không, cô ta có cần phải làm Umrah lại không và ý kiến của Sheikh ra sao việc phụ nữ mở mặt suốt thời gian ở kiên làm Umrah ?

Trả lời 18: Phụ nữ buộc phải mở mặt trong suốt thời gian ở kiên làm Umrah và Hajj, mỗi khi có người đàn ông lạ đi ngang hoặc ở nơi đông người có nam nữ lẫn lộn thì che mặt lại nhằm tránh mọi thị phi bởi bà A'-i-shah đã kể: “*Lúc phụ nữ chúng tôi đang đi làm Hajj cùng Rasul, mỗi khi có người đàn ông đi ngang qua là chúng tôi dùng mạng che để sẵn trên đầu mà che mặt lại, khi họ qua khỏi thì chúng tôi mở mặt lại bình thường.*” Hadith do Abu Dawood ghi.

Việc quân lính bảo phải che mặt là do lúc đó có nhiều đàn ông qua lại nên mới bảo thế.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3114 ngày
12/03/1400 H)

Câu hỏi 19: Con gái có được phép làm Haj cho mẹ không, bởi người mẹ bị bệnh tai biến nửa thân người bên phải không thể đi đứng bình thường được cộng thêm tuổi đã cao càng không thể đi ?

Trả lời 19: Con gái được phép Haj cho mẹ do đã bệnh như đã kể trong câu hỏi.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2693 ngày 12/11/1399 H)

Câu hỏi 20: Một người có định thuê người khác đi làm Haj cho người quá cố nhưng từ chỗ người quá cố đến Makkah xa hơn ngàn cây số, hỏi người đó có được phép đưa theo giá ở Makkah hoặc Madinah để cho ít tốn kém hơn không ?

Trả lời 20: Hoàn toàn được phép.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3122 ngày 24/07/1400 H)

Câu hỏi 21: Tôi mượn tiền ở ngân hàng nhà đất với số tiền là 951000 Riyal, tôi phải trả góp số tiền này trong vài năm, vậy có bắt buộc tôi phải đi Haj với số tiền mượn được của ngân hàng nhà đất không ?

Trả lời 21: Điều kiện bắt buộc đi làm Haj là phải có khả năng tiền tài và thể lực. Nếu anh có khả năng trả góp và đủ tiền đi làm Haj cùng lúc thì bắt buộc phải đi làm Haj, giá như thời hạn trả góp và làm Haj cùng lúc và chỉ có khả năng giải

quyết một trong hai thì hãy trả tiền góp trước và trì hoãn hành hương Haj lại bởi Allah đã phán:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾ [آل عمران: 97]

«**Và việc đi làm Haj (hành hương) dâng lên Allah tại ngôi đền (Ka'bah) là bổn phận đối với người nào trong nhân loại hội tụ đủ khả năng thì hãy tìm đến đây (hành hương).**» Ali I'mraan: 97 (chương 3).

Cầu xin Allah ban thành công cho anh và khẩn cầu bình an và phúc lành cho vị Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2353 ngày
22/03/1399 H)

Câu hỏi 22: Mong quý Sheikh giải thích rõ rằng có được phép mượn tiền ngân hàng nhà đất và tôi có được phép dùng số tiền mượn đó để đi làm Haj trong khi tôi đang thiếu nợ? Và có bắt buộc tôi phải xuất Zakat nền số tiền mượn đó còn dư ?

Trả lời 22: Ai có đủ điều kiện mượn tiền ngân hàng nhà đất do chính phủ qui định thì được phép mượn số tiền đó và không cấm họ dùng tiền đó mà đi làm Haj. Đối với số tiền dư đủ để xuất Zakat và giữ bên người đúng thời hạn là một năm thì bắt buộc phải xuất Zakat. Cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1941 ngày
24/05/1398 H)

Câu hỏi 23: Có một phụ nữ nghèo đã yêu cầu người thân đi Haj cùng cô nhưng bị khước từ, thế là cô đi Haj cùng với người đàn ông đi cùng cô con gái và người phụ nữ nghèo này là người thứ ba, vậy Haj của cô có đúng không ?

Trả lời 23: Haj của cô ta Saheeh nhưng bị rơi vào tội đi đường xa không có người Muhrim đi theo, bởi có rất nhiều bằng chứng xác minh điều này. Bắt buộc cô ta phải sám hối về tội lỗi này.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày 08/03/1400 H)

Câu hỏi 24: Một người đàn ông đi làm Haj cho một phụ nữ nhưng khi đến Miqaat để định tâm thì lại quên tên người phụ nữ đó, vậy anh ta phải làm sao ?

Trả lời 24: Việc đi làm Haj cho người khác dù là nam hay nữ nhưng lại quên tên thì cứ việc định tâm cho người đã thuê, bởi mỗi việc làm được xây dựng trên định tâm giống như được nhắc đến trong Hadith từ Rasul ﷺ.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 25: Tôi đi làm Haj cùng tập thể, tôi định tâm làm Haj Ifraad nhưng cả nhóm lại muốn đến Madinah, vậy tôi có được phép đi cùng họ rồi sau đó quay lại làm Haj trong vài ngày sau ?

Trả lời 25: Một khi định tâm làm Haj cùng tập thể rồi họ muốn đi thăm viếng, lúc này y được phép thay đổi định tâm từ Haj Ifraad thành U'mrah, sau khi Tawwaaf, Sa-y' và hót tóc thì trở lại bình thường. Đến thời hạn làm Haj chính thức thì định tâm là Haj lại, đây được gọi là Haj Tamadtua' bắt buộc phải giết tế một con cừu hoặc dê, việc làm này giống như Rasul ﷺ đã ra lệnh cho nhóm Sahabah không có vật giết tế.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 26: Một người đàn ông định tâm làm Haj cho bản thân mình nhưng khi đứng ở A'rafah thì lại thay đổi định tâm làm cho người thân do anh ta đã từ làm Haj trước kia, vậy giáo lý ra sao việc định tâm này của anh ta?

Trả lời 26: Mỗi khi đã định tâm làm Haj cho mình hoặc cho ai đó thì theo giáo lý cấm thay đổi định tâm sau đó dù đang ở trên đường đi, đang tại A'rafah hoặc ở bất cứ nơi nào, không được thay thế làm cho cha, cho mẹ hoặc bất cứ ai khác, bởi Allah đã hạ lệnh:

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Và các ngươi hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾
Al-Baqarah: 196 (chương 2). Qua bằng chứng này là khi đã định tâm cho chính thân mình hoặc cho một ai đó là buộc y phải hoàn thành việc Haj không được phép thay đổi sau khi đã định tâm.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 27: Ý kiến của Sheikh ra sao việc một người đàn ông định tâm làm Haj cho người khác tại vùng đất Haram thay vì định tâm ở Miqaat, xin Sheikh giải thích rõ ?

Trả lời 27: Nếu người làm Haj thay là người định cư tại Haram Makkah thì khi đến giờ làm Haj thì chỉ cần anh ta định tâm tại nơi đang ở.

Trường hợp người này đã vào Haram Makkah làm U'mrah trong các tháng trước hoặc đến để mua bán hoặc vì lý do nào đó, rồi đến thời gian Haj lại nảy sinh ý định làm Haj cho bản thân mình hoặc cho ai đó thì chỉ cần y định tâm tại nơi đang ở mà không cần phải đến Miqaat.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 28: Giáo lý ra sao đối với nam mang dép hoặc giày ống trong suốt quá trình ở kiên làm Haj ?

Trả lời 28: Theo Sunnah là nam giới phải mang dép khi ở kiên cử làm U'mrah và Haj, Rasul ﷺ nói:

((وَلْيُحْرِمَ أَحَدُكُمْ فِي إِزَارٍ وَرِدَاءٍ وَتَعْلَيْنِ))

“**Lúc Eham⁽³⁾ nam giới chỉ được mặc hai mảnh vải một làm áo, một làm Sarong và mang dép.**” Tốt nhất là mang dép sẽ tránh được dẫm phải gai, cát nóng, vật thể rắn . . . nếu không Eham bằng dép cũng không bị ảnh hưởng gì cả.

(3) Eham là cung cách ăn mặc lúc làm Haj và U'mrah.

Trường hợp không có dép thì Ehraam bằng Khuf⁽⁴⁾ nhưng cần phải cắt ống ngăn lại không ? Giới U'lama có hai ý kiến. Bởi có hai Hadith:

Hadith thứ nhất: Rasul ﷺ nói:

((مَنْ لَمْ يَجِدْ نَعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسْ حُفَّيْنِ وَلْيَقْطَعْهُمَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ))

“Ai không tìm thấy dép thì hãy mang Khuf nhưng phải cắt ống thấp dưới mắt cá.”

Hadith thứ hai: Trong lần thuyết giảng Hajj Al-Wida tại A'rafah rằng: “*Rasul ﷺ ra lệnh ai không có dép thì mang Khuf nhưng không ra lệnh cắt ngăn ống.*” Qua hai Hadith này thì một số U'lama bảo Hadith đầu tiên đã bị xóa bởi Hadith thứ hai nên được phép mang Khuf mà không cần cắt. Một số U'lama khác bảo: Hadith thứ nhất không hề bị xóa bỏ nhưng khuyến khích nên cắt ngăn chứ không bắt buộc do việc cắt không được nhắc trong Hadith ở A'rafah.

Kết luận: Đúng nhất trong hai ý kiến này là ý kiến thứ nhất rằng Hadith ra lệnh cắt ngăn đã bị xóa thay thế bởi Hadith thứ hai không ra lệnh cắt, bởi Rasul ﷺ đã tuyên bố trước quần chúng trong ngày A'rafah trước sự chứng kiến của mọi tầng lớp giàu, nghèo, người thành thị lẫn người thôn quê và có cả những người chưa từng nghe Hadith Rasul ﷺ ra lệnh phải cắt ngăn Khuf ở Madinah trước đó, nếu lệnh cắt là điều bắt buộc là Rasul ﷺ đã giải thích rõ cho giáo dân biết rõ rồi. Một khi im lặng ở lần thuyết giảng ở A'rafah chứng minh rằng lệnh cắt đã bị xóa, Allah là Đấng Quảng Đại đã bỏ qua cho giáo dân việc cắt bỏ Khuf kia do mang tính hủy hoại tài sản. Wallahu A'lam.

(4) Khuf là loại vót lót được làm bằng da động vật.

Đối với phụ nữ được phép mang Khuf hoặc giày ống để che phần A'wrah⁽⁵⁾ cả họ, nhưng bị cấm mang găng tay và che mặt, bởi Rasul ﷺ đã cấm:

((وَلَا تَنْتَقِبِ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةَ وَلَا تَلْبَسِ الْقَفَّازِينَ))

“Phụ nữ không được đeo mạng che mặt và đeo găng tay trong thời gian ở kiên (làm Hajj và U'mrah).” Hadith do Al-Bukhary ghi. Nhưng mỗi khi có đàn ông lạ thì cô ta che mặt lại bởi gương mặt thuộc phần A'wrah và khi cách đàn ông lạ với khoảng cách xa thì buộc phải mở mặt ra. Và được phép dùng loại khác như khăn, áo mà che đôi bàn tay.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 29: Giáo lý ra sao việc một người quên cắt tóc hoặc cạo đầu sau khi làm U'mrah và mặc áo quần vào. Sau đó sự nhớ là chưa hót hoặc cạo đầu ?

Trả lời 29: Ai làm U'mrah mà lại quên lửng việc chưa hót tóc hoặc cạo đầu sau khi đã Tawwaaf và Sa-y' nhưng lại mặc quần áo lại bình thường, buộc phải thay ngay bộ đồ Ehraam rồi hót tóc hoặc cạo đầu rồi trở lại bình thường ngoài ra không bị gì cả.

Trường hợp do không biết hoặc bị quên lãng mặc quần áo rồi mới hót tóc hoặc cạo đầu thì không sao cả, không bắt buộc phải cạo đầu hay hót tóc lại nhưng nếu có người nhắc

⁽⁵⁾ A'wrah là phần kín của phụ nữ cần phải che và toàn thân phụ nữ đều là A'wrah nên cần phải ăn mặc kín đáo khi rời khỏi nhà, khi có mặt đàn ông có thể cưới cô ta làm vợ ngồi cùng.

hoặc nhớ lại thì phải thay ngay bộ đồ Ehraam cho đến khi xong phần hớt tóc hoặc cạo đầu, bởi y vẫn còn đang trong tình trạng Ehraam.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 30: Một người đàn ông đang Tawwaaf Ifaadhah do quá đông người nên đã va chạm với một phụ nữ lạ, vậy sự va chạm đó có làm hư Tawwaaf của anh ta không, anh ta có bắt buộc phải bắt đầu Tawwaaf lại mới không ?

Trả lời 30: Việc va chạm thân thể phụ nữ lúc Tawwaaf hoặc lúc đông đúc chen lấn không gây hại đến việc Tawwaaf đó và cũng không làm ảnh hưởng xấu gì đến nước Wudu dựa theo câu nói đúng nhất. Giới U'lama giáo lý Islam đã có rất nhiều ý kiến cho việc chạm phải phụ nữ có làm hư nước Wudu không? Có ý kiến bảo không hư dù ở bất cứ trường hợp nào; có ý kiến bảo chỉ cần va chạm là hư ở bất cứ trường hợp nào; có ý kiến bảo hư nếu chạm bằng dục vọng. Nhưng ý kiến đúng nhất, phù hợp nhất trong các ý kiến này là không hư dù ở bất cứ trường hợp nào kể cả ôm hôn cũng không làm hư nước Wudu (trừ phi xuất chất lỏng từ dương vật qua cuộc va chạm đó), bởi xưa kia Rasul ﷺ sau khi lấy Wudu Người đã hôn một trong các bà vợ của mình, rồi Người ra hành lễ Salah mà không lấy nước Wudu lại. Và lại nước Wudu vốn đã có nên không hư cho đến khi có bằng chứng xác thực là đã hư nước Wudu. Còn về câu Kinh, Allah phán:

﴿أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾ (المائدة: ٦)

﴿**Hoặc là các người đã Mas với phụ nữ.**﴾ Al-Maa-idah: 6 (Chương 5). Chữ “**Mas**” trong câu Kinh nghĩa là quan hệ tình dục, có cách đọc khác là ﴿أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾. Ông Ibnu Mas-ud ﷺ cho rằng chữ “**Mas**” có nghĩa là sự va chạm thông thường nhưng không đúng bởi ông Ibnu A’bbaas ﷺ và tập thể Sahabah và U’lama xác định rằng chữ “**Mas**” trong câu Kinh này mang ý nghĩa ân ái vợ chồng. Đến đây khẳng định rằng ai đã va chạm với phụ nữ trong Tawwaaf thì sự Tawwaaf đó hoàn toàn đúng và nước Wudu đó vẫn còn hiệu lực và thậm chí ôm vợ hôn vẫn không làm hư nước Wudu miễn không bị xuất lỏng sau lần ôm hôn đó.

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 31: Trong lúc Tawwaaf tôi bị thương chảy máu, vậy Tawwaaf có bị ảnh hưởng gì không ?

Trả lời 31: Đúng ra là không ảnh hưởng xấu gì, Inshah Allah và Tawwaaf của bạn Saheeh, bởi có sự tranh luận việc bị thương có làm hư nước Wudu không? Nhưng lại không có bằng chứng thiết thực nào khẳng định làm hư nước Wudu, và lại, chỉ bị ra một ít máu chắc sẽ không ảnh hưởng gì. Xin khẳng định rằng trong trường hợp này sự Tawwaaf đó là Saheeh, bởi trong nguyên thủy Tawwaaf là Saheeh còn hư Tawwaaf chỉ là nghi ngờ, tương tự việc hư nước Wudu cũng là sự nghi ngờ. Cuối cùng Tawwaaf đó là Saheeh.

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 32: Một tập thể chỉ mới Sa-y' giữ Al-Safa và Al-Marwah được năm vòng thì cả nhóm cho rằng đã đủ thế là cả tập thể rời nơi Sa-y', đến khi chuẩn bị trở về nhà thì lại xục nhớ ra còn thiếu hai vòng, vậy giáo lý phải làm sao ?

Trả lời 32: Tập thể đó đã quên không Sa-y' hai vòng cuối khi mới Sa-y' được năm vòng, buộc họ phải quay lại Sa-y' thêm hai vòng nữa và họ không bị bắt cứ gì. Bởi theo câu đúng nhất là không yêu cầu các vòng Sa-y' phải liên lạc nhau, nhưng nếu muốn thì họ có thể bắt đầu lại từ đầu, điều này không cần thiết lắm mà chỉ cần thêm hai vòng nữa là đủ. Đây là ý kiến đúng nhất trong hai ý kiến của giới U'lama.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 33: Tôi đã làm Haj bắt buộc trong đời nhưng không làm U'mrah cùng lần Haj đó, vậy tôi có phải làm gì thêm không? Và ai làm Haj và U'mrah cùng lúc, vậy có bắt buộc làm lần U'mrah nào nữa không ?

Trả lời 33: Đối với những ai đã hành hương Haj nhưng chưa làm U'mrah kể từ khi sau trưởng thành, bắt buộc y phải làm U'mrah một lần trong đời dù trước hay sau Haj cũng được. Bởi có rất nhiều Hadith khẳng định rằng Allah đã bắt buộc mỗi tín đồ phải làm U'mrah một lần trong đời. Có thể là định tâm cùng lúc U'mrah và Haj nếu làm Haj Qiraan hoặc định tâm U'mrah trước rồi định tâm tiếp Haj vào ngày mùng 8 nếu làm Haj Tamadtua' hoặc là chỉ định tâm làm Haj duy nhất nếu làm Haj Ifraad, sau khi hoàn thành xong các nghi lễ của Haj thì rời khỏi vùng đất Haram đến Tan-e'm hoặc vùng đất Halal nào đó lân cận để định tâm làm U'mrah. Xong vào

Makkah mà Tawwaaf bảy vòng tại Ka'bah, Sa-y' bảy vòng giữa hai núi Al-Safa và Al-Marwah và cạo đầu hoặc hót tóc, giống như xưa kia bà A'-ishah ﷺ đã từng làm như thế.

Đối với những ai được Allah ban cho điểm phúc được đến Makkah lần thứ hai trong những ngày làm Haj sau khi đã từng làm U'mrah và Haj trước đó. Lúc này người này có các lựa chọn sau:

Thứ nhất: Không làm U'mrah cũng không làm Haj.

Thứ hai: Chỉ làm Haj Ifraad không làm U'mrah.

Thứ ba: Chỉ làm U'mrah không làm Haj.

Tốt nhất trong tất cả làm U'mrah trước sau đó đến ngày mùng 8 tháng Haj thì định tâm tiếp làm Haj. Giá như đã định tâm làm Haj Ifraad thì hãy thay đổi định tâm làm U'mrah giống như xưa kia Rasul ﷺ đã ra lệnh cho Sahabah không mang theo con vật giết tế thì thay đổi định tâm từ Haj thành U'mrah còn những ai đã có mang theo con vật giết tế thì tiếp tục ở trên định tâm ban đầu.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 34: Có một năm nọ tôi đã định tâm làm U'mrah và Haj cùng lúc (gọi là Haj Qiraan) nhưng còn khoảng hai cây số nữa là đến Miqaat thì biết được rằng mọi người trong đoàn chỉ định tâm làm Haj duy nhất (gọi là Haj Ifraad) thì tôi liền thay đổi định tâm giống họ. Hỏi trường hợp này tôi có bị gì không, mong Sheikh giải thích rõ ràng cho tôi? Cầu xin Allah ban nhiều tốt lành cho Sheikh.

Trả lời 34: Trường hợp thay đổi định tâm làm U'mrah và Haj cùng lúc thành Haj duy nhất trước khi định tâm tại Miqaat thì bạn không bị bất cứ gì cả.

Trường hợp thay đổi sau khi đã định tâm tại Miqaat thì bạn vẫn không tránh được giáo lý Haj Qiraan tức bạn vẫn làm Haj Qiraan và bạn phải giết tế con vật giống như Haj Tamadtua'.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3053 ngày 15/06/1401 H)

Câu hỏi 35: Một người đi từ Riyadh đến Makkah không vì U'mrah cũng không vì Haj nhưng khi đến Makkah thì có ý định làm Haj và đã ra Jeddah để định tâm Haj Qiraan, hỏi việc làm này có đúng không, người này có phải nộp một con cừu (hoặc dê) không và có buộc phải đến một trong các địa danh Miqaat để định tâm không? Xin được Sheikh giải thích rõ ràng.

Trả lời 35: Trường hợp những ai đến Makkah không vì mục đích U'mrah cũng như Haj giống như đi mua bán, thăm viếng bà con chẳng hạn... nhưng sau khi đã đến được Makkah thì nảy sinh ý định làm Haj thì cứ việc định tâm ngay nơi đang ở, nếu ở Jeddah thì định tâm tại Jeddah, ở tại Makkah thì định tâm tại Makkah mà không cần phải đi đến đâu khác. Bởi Miqaat là địa điểm dành cho những ai ở ngoài đi vào và có ý định làm U'mrah và Haj, Nabi ﷺ nói:

((فَمَنْ كَانَ دُونَ ذَلِكَ، فَمِنْ حَيْثُ أَتَى حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ مِنْ مَكَّةَ))

“Và ai ở trong khu vực các địa danh Miqaat đó thì định tâm ngay nơi mình đang ở, thị dân Makkah thì định tâm tại Makkah.”

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 36: Một phụ nữ đáp xuống sân bay Jeddah một mình và đi đến Makkah, ba ngày sau kể từ khi cô ta đến Makkah thì định tâm làm U'mrah tại Masjid Tan-i'm và đã làm U'mrah hoàn thiện theo yêu cầu giáo lý, vậy việc làm này có đúng không, có bắt buộc cô ta phải chịu phạt một con cừu (hoặc dê) không ?

Trả lời 36: Trường hợp cô ta đến Makkah vì làm U'mrah thì buộc cô ta phải định tâm ngay trên máy bay khi đã đến địa danh Miqaat, một khi cô ta đã không định tâm như thế thì buộc cô ta phải chịu phạt một con cừu (hoặc dê) giết tại Makkah và phân phát hết số thịt đó cho thị dân nghèo Makkah, nhớ không được ăn. Nếu không khả năng thì nhin chay 10 thay thế ở bất cứ nơi đâu cũng được.

Trường hợp thứ hai cô ta đến vì mục đích khác như làm việc, thăm viếng thân nhân... thì U'mrah của cô ta đúng, không bị bất cứ gì cả.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2191 ngày 09/11/1398 H)

Câu hỏi 37: Tôi đã làm U'mrah vào những ngày cuối của tháng Shawwaal (tháng 10), xong tôi lại có ý định làm Haj Ifraad (duy chỉ Haj), vậy trường hợp này có bắt buộc tôi phải giết tế một con vật không do giống như Haj Tamadtua' ?

Trả lời 37: Trường hợp người Muslim làm U'mrah trong các tháng Shawwaal, Zul Qe'dah và Zul Hijjah (tháng 10, 11, 12), xong trở về nhà. Sau đó đến làm Haj Ifraad. Theo ý kiến của ông Ibnu A'bbaas ﷺ cho rằng đây là Haj Tamadtua' do đã làm U'mrah và Haj trong các tháng Haj và cùng một năm.

Theo đại đa số U'lama thì đây không phải là Haj Tamadtua' do bởi người này đã quay về nhà mình, rồi mới trở lại làm Haj Ifraad. Đây là ý kiến của U'mar ﷺ, của con trai ông ﷺ và là ý kiến của đại đa số U'lama. Trong số này có người bảo rằng một khi đã rời Makkah một khoảng cách là đã không còn là Haj Tamadtua' rồi.

Nhưng đúng nhất trong trường hợp này là theo ý kiến của U'mar và con trai ông ﷺ, do bởi người này đã trở về với gia đình là đã không còn Haj Tamadtua'. Riêng việc chỉ đi Jeddah, đi Taa-if do có việc cần hoặc đi Madinah để thăm viếng thì vẫn còn là Haj Tamadtua', bắt buộc phải giết tế một con vật.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 38: Tôi đã làm U'mrah trong tháng Shawwaal, xong tôi trở về quê hương tôi nhưng trong

lòng khẳng định rằng cũng trong năm nay mình sẽ làm Haj Insha Allah, vậy có bắt buộc tôi phải giết tế hay không ?

Trả lời 38: Theo đại đa số U'lama cho rằng đây không phải là Haj Tamadtu' do không làm U'mrah và Haj trong cùng một chuyến đi mà đã tách rời khi đã trở về nhà.

Một số khác thì bảo buộc phải giết tế một con vật kể cả có quay về nhà hoặc đi đâu đó xa hơn, bởi Allah phán:

﴿فَمَنْ تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ﴾ البقرة: ١٩٦

«Đối với ai muốn tiếp tục làm U'mrah rồi đến Haj (tức làm Haj Al-Tamadtu' hoặc Haj Al-Qiraan) thì phải dâng một con vật tế nếu có khả năng.» Al-Baqarah: 196 (chương 2).

Đúng nhất trong trường hợp này là ý kiến của đại đa số U'lama, tức không bắt buộc phải giết tế.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1131 ngày 02/01/1396 H)

Câu hỏi 39: Một người đã định tâm làm Haj trước khi đến tháng Haj hai tháng, đến còn một tháng nữa là đến tháng Haj anh ta đến làm ở Jeddah. Khi tháng Haj bắt đầu thì anh có được phép định tâm tại Jeddah không hay phải đến Miqaat ?

Trả lời 39: Nếu người đó giống như lời miêu tả trong câu hỏi thì người đó chỉ định tâm tại Jeddah mà không cần đi đâu, bởi Rasul ﷺ đã di huấn:

((فَمَنْ كَانَ دُونَ ذَلِكَ، فَمِنْ حَيْثُ أَنْشَأَ حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ مِنْ مَكَّةَ))

“Và ai ở trong khu vực các địa danh Miqaat đó thì định tâm ngay nơi mình đang ở, thị dân Makkah thì định tâm tại Makkah.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày
08/03/1400 H)

Câu hỏi 40: Jeddah có thể thay thế địa danh Miqaat Yalamlam không, bởi có một số U'lama cho phép thay thế ?

Trả lời 40: Hadith nói về các địa danh Miqaat là được ghi chép trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim từ ông Ibnu A'bbaas ﷺ kể:

((وَقَتَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ ذَا الْخُلَيْفَةِ، وَلِأَهْلِ الشَّامِ الْجُحْفَةَ، وَلِأَهْلِ نَجْدٍ قَرْنَ الْمَنَازِلِ، وَلِأَهْلِ الْيَمَنِ يَلْمَمَ، فَهِنَّ لَهُنَّ وَلَمْ يَأْتِ عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ، فَمَنْ كَانَ دُونَهُنَّ فَمَهْلُهُ مِنْ أَهْلِهِ، حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ مِنْ مَكَّةَ))

“Rasul ﷺ đã ấn định Miqaat cho thị dân Madinah là ở Zul Hulaifah, cho thị dân Al-Sham là ở Al-Juhfah, cho thị dân Nadj là ở Qarnun Manaazil và cho thị dân Yamen là ở Al-Yalamlam. Đây là các địa danh cho những ai ở đây và đi ngang đây với ý định làm Hajj và

U'mrah và những ai ở trong các khu vực này thì định tâm tại nhà ở của mình kể cả thị dân Makkah thì định tâm tại Makkah.”

Bà A'-ishah kể: **“Quả thật, Nabi đã ấn định cho thị dân I rúc tại Zatu I'rq.”** Hadith do Abu Dawood và Nasa-y ghi.

Đây là các địa điểm Miqaat đã được ấn định dành cho tất cả những ai ở tại các địa điểm này hoặc đi ngang qua các địa điểm này với ý định làm U'mrah và Haj. Còn những ai ở trong khu vực các địa điểm này thì định tâm tại nơi mình đang ở, kể cả thị dân Makkah định tâm tại Makkah. Riêng U'mrah phải ra khỏi khu vực đất Haram để định tâm giống như Rasul đã ra lệnh cho Abdur Rahmaan dẫn A'-ishah đến Tan-i'm làm U'mrah trong lần làm Haj Wida cùng Rasul .

Jeddah là Miqaat cho thị dân ở đó và những ai thường trú tại đó, còn việc bỏ Miqaat Yamamlam để đến Jeddah định tâm là phải chịu phạt một con cừu hoặc dê. Không chỉ riêng gì Miqaat này mà là tất cả Miqaat khác bắt buộc người có ý định làm U'mrah và Haj phải định tâm khi đã đến các địa điểm này dù đi bằng phương tiện là máy bay, tàu, xe hay đi bộ... ai vượt qua mà không có định tâm là phải chịu phạt một con cừu hoặc dê.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2279 ngày 09/02/1399 H)

Câu hỏi 41: Tôi là một lính quân đội đang công tác tại Tabuk và tôi đã làm Haj xong hồi năm ngoái. Vào ngày mùng 6 tháng 12 năm ngoái tôi mới được nghỉ phép

mà đi làm Hajj và tôi đã lên máy bay từ Tabuk đến Jeddah nhưng đến Jeddah tôi mới hành lễ Salah hai Rak-at và định tâm tại đây, vậy Hajj tôi có đúng không ?

Trả lời 41: Bắt buộc anh phải định tâm từ tại Miqaat mà anh đã đi qua trong lúc ngồi trên máy bay. Tuy nhiên, anh đã không làm thế nhưng Hajj của anh vẫn Saheeh (chính xác). Do anh đã bỏ không định tâm đúng tại Miqaat đã ấn định nên bắt buộc anh phải chịu phạt một con cừu hoặc dê giết tại Makkah và phân phát cho thị dân nghèo Makkah và không được ăn bất cứ gì từ con vật giết đó.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3484 ngày 21/02/1401 H)

Câu hỏi 42: Tôi từ đáp máy bay từ Jordan hóa cảnh tại Jeddah để đi tiếp thành phố Bisha, lúc đó tôi không có ý định làm U'mrah hay đi đến Makkah gì cả. Nhưng cho chuyến bay đến thành phố Bisha bị trì trệ buộc tôi phải ở lại Jeddah hai ngày, tận dụng thời gian này tôi đã nảy sinh ý định đi làm U'mrah và đã định tâm tại Jeddah và hướng đến Makkah để làm U'mrah, vậy U'mrah đó của tôi có đúng không ?

Trả lời 42: Sự định tâm của anh là Saheeh, bởi anh đã định tâm tại chỗ anh đang ở do không có ý định làm U'mrah trước khi đến nơi hiện tại và cũng không bị giết tế gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2873 ngày
09/03/1400 H)

Câu hỏi 43: Tôi biết trong suốt thời gian ở kiên làm U'mrah và Haj không được phép sử dụng dầu thơm. Nhưng tay tôi bị dính dầu mở cửa không thấm nước khi lấy nước Wudu, ngoài việc dùng xà bông thơm rửa tay như hiện nay tôi không biết phải rửa bằng gì, trường hợp này tôi có được sử dụng xà bông đó không ?

Trả lời 43: Tuyệt đối không được sử dụng xà bông thơm để rửa tay, tắm rửa trong suốt quá trình ở kiên làm U'mrah và Haj hoặc bất cứ loại dầu thơm nào, có thể tẩy rửa dầu mở bằng nước pha lá táo, cát, cỏ dại hoặc đất.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3592 ngày
28/03/1401 H)

Câu hỏi 44: Một phụ nữ mang thai sau khi làm Haj trở về thì thai nhi bị chết, vậy Haj đó có được công nhận cho cô ta và thai nhi của cô ta không ?

Trả lời 44: Haj đó của cô ta Saheeh và hợp lệ nhưng thai nhi của cô ta thì không.

Cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2177 ngày
29/10/1398 H)

Câu hỏi 45: Tôi muốn đi làm Haj bằng chính xe riêng nhưng không biết lái, con trai tôi khoảng 20 tuổi

biết lái và muốn nó đi cùng để làm tài xế. Đây là lần Haj đầu tiên của nó và nó là sinh viên. Con tôi nghe được rằng ai muốn đi làm Haj bắt buộc trong đời phải bằng chính tiền mình làm ra không được dùng tiền của cha mẹ, hỏi ý kiến này có đúng không ?

Trả lời 45: Một khi cha tạo đủ điều kiện cho con đi làm Haj bằng chính tiền của người cha, bắt buộc người con phải tranh thủ đi liền, Haj đó hoàn toàn Saheeh. Và lại, việc làm tài xế cho cha là một trong những cách hiếu thảo song thân.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3572 ngày
26/03/1401 H)

Câu hỏi 46: Trước kia, khi chưa làm việc tôi đã từng nguyện với Allah rằng mình sẽ đi làm Haj mỗi năm. Giờ đây tôi là lính đang có nhiệm vụ công tác và cấp trên không cho phép tôi nghỉ phép để đi làm Haj mỗi năm, vậy tôi có tội không, mong Sheikh giải thích rõ ?

Trả lời 46: Một khi có điều gì đó cản cản không cho anh đi làm Haj trong vài năm thì anh đã rơi vào trường hợp không có khả năng đi làm Haj nên anh không có tội gì, Allah phán:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2), Allah phán ở chương khác:

﴿مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ﴾ (المائدة: ٦)

﴿Allah không hề muốn gây khó dễ cho các người bao giờ.﴾ Al-Maa-idah: 6 (Chương 5).

Câu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3850 ngày 16/03/1401 H)

Câu hỏi 47: Một người quyết định làm Haj cho cha trong năm nay nhưng không bắt đầu tại quê hương của cha mình, vậy Haj đó có Saheeh không ?

Trả lời 47: Theo như câu hỏi thì đây là tự nguyện làm Haj cho cha, Haj này thấy rằng không có gì sai sót cả kể cả không bắt đầu từ quê nhà.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 932 ngày 13/11/1395 H)

Câu hỏi 48: Có một phụ nữ qua đời để lại người chồng, một cháu trai và hai cháu gái con của người chị (em) gái ruột. Những người cháu muốn hỏi cách chia gia tài của người di ruột ra sao, bởi trước khi chết di đã gởi 580 Riyal và đặn tiền này sẽ làm bố thí và giết Qurban cho di và ông bà ngoại và di vẫn chưa đi làm Haj bắt buộc trong đời ?

Trả lời 48: Dựa vào lời kể trong câu hỏi, nếu trước khi chết cô ta đã hội đủ điều kiện đi làm Haj mà vẫn chưa đi thì

hãy trích số tài sản cô ta để lại muốn người khác đi làm thay cô ta.

Kế tiếp, nếu cô ta là người thiếu nợ thì trả nợ thay cô ta.

Nếu số tiền 580 Riyal bằng một phần ba hoặc ít hơn tổng số tiền còn thừa lại thì thực hiện nguyện vọng của cô ta. Nếu như nhiều hơn một phần ba thì không được phép thực hiện ngoại trừ có sự đồng ý của những người thừa kế.

Đến đây, nếu người chết chỉ còn lại mỗi chồng và ba cháu ruột này thì cách chia tài sản như sau:

Chia số tài sản còn lại thành sáu phần đều nhau.

Chia cho chồng phân nửa trong tổng số tài sản tức chồng hưởng được ba phần.

Còn ba phần còn lại chia đều cho ba đứa cháu ruột mỗi người một phần không phân biệt nam nữ.

Allah ban cho thành công, cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 156 ngày
26/07/1395 H)

Câu hỏi 49: Một người đàn ông chết trước khi đi làm Haj, vậy có được lấy tiền của ông ta làm Haj nhưng không làm U'mrah cho ông ta được không ?

Trả lời 49: Ai đã hội đủ điều kiện để làm Haj nhưng chưa kịp làm là đã qua đời thì hãy trích tài sản của người chết chỉ đủ muốn người làm Haj và U'mrah thay. Bên cạnh đó được

phép làm Haj và U'mrah bằng tiền của người khác tự nguyện tài trợ họ.

Haj là một trong năm nền tảng cốt yếu của Islam, nó không hề bị hủy bỏ bởi các chết một khi đã hội đủ điều kiện. Imam Al-Bukhary đã ghi trong bộ Saheeh rằng: Có một phụ nữ ở Juhainah đến hỏi Rasul ﷺ: Mẹ tôi đã nguyện đi làm Haj nhưng chết trước khi làm Haj, vậy có buộc tôi phải làm Haj thay mẹ không? Rasul ﷺ đáp:

((نَعَمْ، حُبِّي عَنْهَا، أَرَأَيْتِ لَوْ كَانَ عَلَى أُمِّكَ دَيْنٌ أَكُنْتَ قَاضِيَتِهِ، اقْضُوا لِلَّهِ قَالَهُ أَحَقُّ بِالْوَفَاءِ))

“Bắt buộc cô phải làm Haj thay bà, cô nghĩ sao nếu mẹ cô vẫn còn thiếu nợ người khác cô có thay mẹ trả nợ không? Thế nên nợ đối với Allah xứng đáng hơn để cô phải trả.”

Có một phụ nữ từ Khath-a'm hỏi Rasul ﷺ: Thừa Rasul của Allah, quả thật Allah đã bắt buộc đám bầy tôi của Ngài phải hành hương Haj nhưng cha tôi đã già không thể đi xa được, vậy tôi có hành hương Haj thay cha không? Rasul ﷺ đáp: **“Có, cô hãy làm Haj cho cha cô.”** Về U'mrah thì có Hadith do năm học giả chuyên Hadith ghi từ Abu Razeeq Al-U'qaily rằng ông đã đến hỏi Rasul ﷺ: Cha tôi đã già không thể tự làm Haj, U'mrah cũng như đi xa được? Rasul ﷺ bảo:

((حُبِّ عَنِ أَبِيكَ وَاعْتَمِرْ))

“Anh hãy làm Haj và U'mrah cho cha anh đi.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2194 ngày
09/11/1398 H)

Câu hỏi 50: Song thân tôi đã qua đời trước khi làm nhiệm vụ Haj và tôi đã dùng tiền của cha mẹ cộng thêm phần của tôi để mướn người khác làm cho họ, vậy tôi có phải làm thêm gì nữa không ?

Trả lời 50: Việc anh mướn người khác làm Haj cho song thân anh thì tôi cầu xin Allah chấp nhận Haj đó cho cha mẹ anh và cầu xin ban cho anh nhiều tốt đẹp bởi việc làm hiếu thảo đó của anh.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1720 ngày 29/12/1397 H)

Câu hỏi 51: Một người nhận 3000 Riyal để làm Haj cho người quá cố nhưng không cần giết tế và y đã làm Haj đúng theo giáo lý. Vậy trong cả ba người: người thuê làm Haj, người được thuê làm Haj và người quá cố, cả ba đều được hưởng ân phước Haj hay chỉ có người quá cố do bởi người được thuê đã được hưởng số tiền thuê rồi. Xin Sheikh giải thích tận tường.

Trả lời 51: Nếu như người được thuê làm Haj với nguyện vọng được tiền là y đang ở trên bờ vực thảm nguy hiểm, e rằng Allah không chấp nhận Haj đó của y làm cho người quá cố do bởi y đề cao lợi ích trần gian lên ngay sau. Còn giá như y mong rằng việc làm Haj này sẽ mang lại lợi ích cho người Muslim quá cố, để có cơ hội tham gia các biểu hiệu Islam cùng cộng đồng Muslim, để được cơ hội Tawwaaf, Sa-y', hành lễ Salah tại Masjid Makkah, tham gia nghe thuyết giảng . . . là y đang hưởng được ân phước vô cùng to lớn, mong rằng y được hưởng ân phước Haj giống như người quá cố.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày
08/03/1400 H)

Câu hỏi 52: Gia đình tôi có khoảng bốn người đã qua đời gồm có chú bác và ông bà, có nam và nữ. Lúc này tôi muốn dùng tiền của mình để làm Haj cho họ nhưng ngại nỗi tôi lại quên đi tên của một vài người trong họ, vậy tôi phải làm sao ?

Trả lời 52: Nếu sự việc giống như lời kể thì sẽ không có vấn đề đối với những người nhớ tên họ, còn người không nhớ tên thì chỉ cần định tâm cho người mà bạn còn nhớ được độ tuổi, tính cách, diện mạo là đủ bởi Allah luôn tinh thông mọi việc.

Cầu xin Allah ban thành công và cầu xin bình an phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3107 ngày
21/07/1400 H)

Câu hỏi 53: Tôi đã làm Haj cho mẹ sau không bà chết nhưng tôi lại không làm Haj cho cha tôi sau khi ông qua đời, vậy tôi có bị tội gì không ?

Trả lời 53: Anh không bị tội gì cả nhưng về mặt báo hiếu với song thân sau khi mất thì anh nên đi làm Haj cho phụ thân, bởi việc làm này nằm trong sắc lệnh của Allah:

﴿وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ (سورة النساء: ٣٦)

﴿**Và các người hãy ăn ở tử tế với cha mẹ.**﴾ Al-Nisa: 36 (chương 4).

Cầu xin Allah ban thành công và cầu xin bình an phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1753 ngày 09/12/1397 H)

Câu hỏi 54: Tôi muốn làm Haj cho song thân tôi đã qua đời, biết rằng lúc còn sống họ không bị bắt buộc phải làm Haj do gia đình nghèo khổ, nay tôi muốn biết giáo lý ra sao việc đi làm Haj cho họ ?

Trả lời 54: Anh được phép làm Haj cho song thân anh nếu như anh đã từng làm Haj cho bản thân mình hoặc được phép mượn người khác làm Haj cho hai người họ nếu như y cũng đã từng làm Haj cho mình rồi, như được Abu Dawood ghi từ ông Abdullah bin A'bbaas رضي الله عنه kể: Rasul ﷺ đã nghe một người đàn ông định tâm rằng: Bề tôi xin làm Haj cho Shubrumah nên hỏi: “**Shubrumah là ai ?**” Người đàn ông đáp: Là em anh của tôi hoặc là bà con của tôi. Rasul ﷺ hỏi tiếp: “**Vậy anh có làm Haj cho bản thân mình chưa ?**” Người đàn ông: Dạ chưa. Rasul ﷺ bảo:

((حَجَّ عَنْ نَفْسِكَ ثُمَّ حَجَّ عَنْ شُرْمَةَ))

“**Anh hãy làm Haj cho bản thân mình trước rồi làm Haj cho Shubrumah kia.**” Hadith cũng do Ibnu Maajah ghi. Al-Baihaqi nói: “*Đường truyền Hadith Saheeh (chính xác) mà không có Hadith nào xác thực hơn Hadith này về giáo lý này.*”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1375 ngày
14/09/1396 H)

Câu hỏi 55: Ý kiến Sheikh ra sao việc người con chọn lựa giữa hai việc đi làm Haj cho cha mẹ để báo hiếu và Masjid trong xóm cần quyên góp để xây dựng mới ?

Trả lời 55: Trường hợp không có ai tài trợ trong việc xây cất Masjid mà chỉ có anh, và Masjid cần phải tu sửa gấp thì anh nên quyên góp xây dựng nhằm giúp đồng bào Muslim có nơi hành lễ Salah tập thể. Nếu như ngoài anh ra vẫn có người khác quyên góp thì anh nên đi làm Haj cho cha mẹ hoặc thuê người khác làm thay bởi lúc này việc báo hiếu cho cha mẹ là tốt nhất. Nhớ một người không được phép làm một lần Haj cho cả hai người.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 56: Người được thuê làm Haj cho người quá cố hoặc cho người già nhưng y lại chưa làm Haj cho bản thân mình và cũng không có tiền để tự đi làm Haj ngoài số tiền người ta thuê, vậy y phải mà Haj cho bản thân y trước hay cho người được thuê ?

Trả lời 56: Người Muslim tuyệt đối không được làm Haj cho người khác trước khi bản thân mình, bởi có Hadith từ ông Abdullah bin A'bbaas ﷺ kể: Rasul ﷺ đã nghe một người đàn ông định tâm rằng: Bê tôi xin làm Haj cho Shubrumah nên hỏi: **“Shubrumah là ai ?”** Người đàn ông đáp: Là em anh của tôi hoặc là bà con của tôi. Rasul ﷺ hỏi tiếp: **“VẬY anh có làm**

Haj cho bản thân mình chưa ?” Người đàn ông: Dạ chưa.
Rasul ﷺ bảo:

((حُجَّ عَنْ نَفْسِكَ ثُمَّ حُجَّ عَنْ شُبْرُمَةَ))

“Anh hãy làm Haj cho bản thân mình trước rồi làm Haj cho Shubrumah kia.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2173 ngày
28/10/1398 H)

Câu hỏi 57: Một người đàn ông có mẹ già đã từng bắt buộc phải làm Haj nhưng nay không thể tự đi làm Haj được, thậm chí bà không thể ngồi xe dù chỉ một cây số, vậy có bắt buộc con bà ta đi làm thay không, ngay giờ đây chỉ cần được phép làm là người con sẵn sàng đi làm cho mẹ ?

Trả lời 57: Nếu người mẹ rơi vào trường hợp như lời kể, nay bà đã già mà vẫn chưa làm Haj trong đời thì người con được phép làm cho mẹ nếu có khả năng và đã từng làm cho bản thân mình. Ông Ibnu A’bbaas ﷺ kể: Có một phụ nữ đến từ Khath-a’ m hỏi Rasul ﷺ: Thưa Rasul của Allah, quả thật Allah đã bắt buộc đám bầy tôi của Ngài phải làm Haj nhưng cha tôi đã già yếu không thể tự ngồi đi xa được, vậy tôi có cần làm Haj cho họ không ? Người đáp: **“Cần.”** Sự việc xảy ra trong lần Haj Wida. Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi. Và theo đường truyền khác do Muslim ghi người phụ nữ đó nói: Thưa Rasul của Allah, cha tôi bị bắt buộc phải thi hành nhiệm vụ với Allah là làm Haj nhưng nay ông đã già không thể tự ngồi lạc đà được? Rasul ﷺ bảo: **“VẬY, CÔ HẸY LÀM HAJ CHO CHA CÔ ĐI.”**

Câu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến của Người và tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2509 ngày 28/07/1399 H)

Câu hỏi 58: Một người mạnh khỏe nhưng lại muốn thuê người khác làm Haj thay mình, vậy có được không ?

Trả lời 58: Giới U'lama đều thống nhất rằng người Muslim mạnh khỏe không được phép thuê người khác làm Haj thay mình. Sheikh Ibnu Qudaamah رحمته nói trong bộ Al-Mughny: Được thống nhất rằng người Muslim mạnh khỏe tuyệt đối không được thuê người khác làm Haj đầu tiên cho mình. Và theo câu nói đúng nhất cũng không được phép làm Haj tự nguyện thay, bởi Haj là việc tôn thờ đã được giáo lý ấn định. Theo hiểu biết của chúng tôi không hề có bằng chứng nào cho phép làm thế, ngược lại Rasul ﷺ đã từng khuyến cáo:

((مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ))

“Ai tạo ra cái mới trong việc làm này của Ta (tức trong Islam) mà nó không có trong đạo thì việc làm đó bị trả lại y.” Theo đường truyền riêng của Muslim Nabi ﷺ nói:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ))

“Ai làm điều gì mà không có lệnh của Ta thì việc làm đó của y bị trả lại.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2194 ngày 09/11/1398 H)

Câu hỏi 59: Có được phép làm Haj thay hoặc thuê người khác làm Haj cho một người bệnh và không có khả năng tự đi làm Haj ?

Trả lời 59: Nếu đó là căn bệnh không hi vọng chữa khỏi giống như bệnh già, nên tai biến liệt toàn thân hoặc bệnh lý tương tự hoặc là người quá cố thì được phép làm thay.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3122 ngày 24/07/1400 H)

Câu hỏi 60: Một người nhận tiền làm Haj mượn 2500 Riyal và người này vẫn đi làm Haj đúng theo yêu cầu nhưng y dùng số tiền đó mua bán trong suốt thời gian làm Haj đó, vậy việc mua bán của y có được phép không ?

Trả lời 60: Thật ra việc mua bán trong thời gian làm Haj giáo lý không có cấm, Allah phán:

﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ﴾ (البقرة: ١٩٨)

﴿Các người không bị mắc tội nếu các người tìm kiếm thiên lộc của Thượng Đế của các người (qua việc mua bán trao đổi trong hoặc sau thời làm Haj).﴾ Al-Baqarah: 198 (chương 2), không phân biệt là làm Haj cho bản thân, cho người khác hoặc được thuê làm. Nhưng nếu lợi dụng số tiền và thời gian Haj để kinh doanh mà lơ là việc làm Haj hoặc hai bên đã giao kèo là không được kinh doanh khi làm Haj thì người nhận tiền không được phép kinh doanh và không được vi phạm lời đã giao kèo.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày
08/03/1400 H)

Câu hỏi 61: Một người đàn ông chết trước khi làm Haj bắt buộc và ông kịp đã trăng trối rằng trích tài sản của ông mà làm Haj cho ông, vậy thuê người khác làm Haj cho mình và mình tự làm có giống nhau về ân phước không ?

Trả lời 61: Khi người Muslim từ trần trước khi làm Haj bắt buộc trong khi y đã đủ điều kiện làm Haj thì bắt buộc người thừa kế tài sản phải trích ra số tiền của người quá cố để làm Haj không phân biệt có trăng trối hay không. Người làm Haj thuê nếu đã từng làm Haj cho mình thì Haj đó được công nhận cho người quá cố giống như họ tự làm. Còn việc Haj có ân phước nhiều ít thế nào thì chỉ Allah mới tận tường.

Người Muslim cần phải nhớ có rất nhiều bằng chứng khẳng định rằng một khi đã đủ điều kiện làm Haj mà không đi làm ngay e rằng đã phạm phải tội trì hoãn.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 62: Cha tôi qua đời trong khi chưa làm Haj bắt buộc, ông đã để lại một mảnh đất và tôi muốn làm Haj cho cha, vậy phải dùng tiền của tôi hay dùng tài sản ông để lại ?

Trả lời 62: Nếu cha anh đã đủ điều kiện và có khả năng làm Haj nhưng lại trì hoãn không làm, sau khi qua đời buộc phải trích tài sản ông để lại mà thuê người làm Haj cho ông, bởi Allah phán:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾ [آل عمران: ٩٧]

﴿Và việc đi làm Haj (hành hương) dâng lên Allah tại ngôi đền (Ka'bah) là bổn phận đối với người nào trong nhân loại hội tụ đủ khả năng thì hãy tìm đến đây (hành hương).﴾ Ali I'mraan: 97 (chương 3).

Được ghi chép trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim, lời Hadith là của Al-Bukhary rằng ông Al-Fadhl bin A'bbaas ﷺ ngôi sau lưng Rasul ﷺ trên con lạc đà. Lúc đó có một phụ nữ đến từ Khath-a'm ông Al-Fadhl nhìn cô ta và cô ta nhìn lại ông ta, thấy vậy Rasul ﷺ kéo mặt ông xoay hướng khác thì người phụ nữ lên tiếng: Thưa Rasul của Allah, quả thật Allah đã bắt buộc bầy tôi của Ngài phải làm Haj nhưng cha tôi nay đã già yếu không thể ngồi lạc đà được nếu tôi ép ông e sức khỏe ông chịu không nổi, vậy tôi có phải làm Haj cho ông không? Rasul ﷺ đáp: “**Cô hãy làm Haj cho ông.**” Lúc đó đang làm Haj Wida.

Imam Al-Bukhary đã ghi trong bộ Saheeh rằng: Có một phụ nữ ở Juhainah đến hỏi Rasul ﷺ: Mẹ tôi đã nguyện đi làm Haj nhưng chết trước khi làm Haj, vậy có buộc tôi phải làm Haj thay mẹ không ? Rasul ﷺ đáp:

((نَعَمْ، حُجِّي عَنْهَا، أَرَأَيْتِ لَوْ كَانَ عَلَى أُمِّكَ دَيْنٌ أَكُنْتَ قَاضِيَتِهِ، اقْضُوا لِلَّهِ فَاللَّهُ أَحَقُّ بِالْوَفَاءِ))

“**Bắt buộc cô phải làm Haj thay bà, cô nghĩ sao nếu mẹ cô vẫn còn thiếu nợ người khác cô có thay mẹ trả nợ không? Thế nên nợ đối với Allah xứng đáng hơn để cô phải trả.**”

Qua hai Hadith khẳng định rằng một khi việc hành đạo nào đó đã trở thành trọng trách đối với một người Muslim thì sẽ không thể bị hủy bỏ bởi cái chết cho đến khi thực hiện được nó. Nếu con hoặc người thân dùng tiền mình hoặc tiền của người quá cố làm Haj thì Haj đó được công nhận và nhiệm vụ của y đã hoàn thành với điều kiện người làm thay đã làm Haj cho bản thân mình.

Trường hợp của người nêu câu hỏi là người chết chỉ có mỗi mảnh đất mà thôi, được giải quyết như sau:

- Nếu đất đó đã sử dụng trong cất nhà và trồng trọt thì không bắt buộc phải làm Haj do không có khả năng.

- Nếu đất dùng trong việc kinh doanh, cho thuê mướn mà số tiền lợi nhuận đủ dùng để đi làm Haj và cấp dưỡng cho vợ con trong suốt thời gian đi đến về thì bắt buộc phải làm Haj và U'mrah, bởi Allah đã phán:

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Và các người hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾

Al-Baqarah: 196 (chương 2), vì Rasul ﷺ đã bảo ông Abu Razeeq ؓ khi ông này kể rằng cha không đã già yếu không thể tự đi làm Haj và U'mrah được do không đi đường xa được:

﴿حَجَّ عَنْ أَبِيكَ وَاعْتَمِرْ﴾

“**Anh hãy làm Haj và U'mrah cho cha anh đi.**” Hadith do năm học giả Hadith ghi.

Câu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1366 ngày
07/09/1396 H)

Câu hỏi 63: Tôi từ Madinah đến Makkah đi làm Umrah trong các tháng Haj nhưng không có ý định làm Haj trừ phi người khác thuê tôi làm. Sau khi xong Umrah và ở lại Makkah vài ngày thì có người thuê tôi làm Haj Ifraad. Và sau khi làm Haj xong tôi lại tiếp tục làm Umrah cho bản thân mình, vậy có bắt buộc tôi phải giết tế không trong khi Umrah là của tôi còn Haj Ifraad là của người khác mượn tôi ?

Trả lời 63: Nếu trường hợp giống như bạn kể thì vẫn bắt buộc anh giết tế một con cừu (hoặc dê) do bởi Allah đã phán:

﴿فَمَنْ تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**ĐỐI VỚI AI MUỐN TIẾP TỤC LÀM UMRAH RỒI ĐẾN HAJ (TỨC LÀM HAJ AL-TAMADTU' HOẶC HAJ AL-QIRAAN) THÌ PHẢI DÂNG MỘT CON VẬT TẾ NẾU CÓ KHẢ NĂNG.**﴾ Al-Baqarah: 196 (chương 2). Trong câu Kinh Allah không phân biệt là Umrah là của anh và Haj là của người khác mà chỉ biết rằng anh đã làm Umrah và Haj cùng một khoảng khắc thì đó là Haj Tamadtu'a thì phải giết tế.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1820 ngày
16/02/1398 H)

Câu hỏi 64: Tôi muốn thuê người làm Haj cho cha mẹ tôi và tôi đã đưa tiền cho một phụ nữ và dặn

rằng, chồng cô sẽ làm Haj cho cha tôi còn cô thì làm Haj cho mẹ tôi, vậy giáo lý ra sao trong việc này ?

Trả lời 64: Hành động anh xuất tiền thuê người khác làm Haj cho cha mẹ là việc làm hiếu thảo của con cái có thể làm cho cha mẹ sau khi qua đời. Tôi khẩn cầu Allah ban nhiều hồng phúc cho anh, cho gia đình và tài sản của anh. Việc anh dặn người phụ nữ đó phải đưa tiền cho chồng cô làm Haj cho cha anh được gọi là ủy thác, hành động này hợp lệ và người phụ nữ làm Haj cho mẹ anh cũng hợp lệ luôn nếu như cả hai vợ chồng đó đã từng làm Haj cho mình rồi.

Một điều tôi muốn nhắc nhở rằng một khi lựa chọn ai đó đi làm Haj thay thì hãy lựa những ai có biểu hiệu ngoan đạo và đáng tin cậy nhiều nhất để bạn an tâm hơn khi giao cho họ nhiệm vụ.

Cầu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1265 ngày 09/05/1396 H)

Câu hỏi 65: Người đã làm Haj bắt buộc cho bản thân có được phép làm Haj cho người thân ở trung quốc do không thể tự làm Haj bắt buộc được ?

Trả lời 65: Người Muslim sau khi đã làm Haj bắt buộc cho bản thân thì được phép làm Haj cho bất cứ ai tùy thích nhưng phải là người quá cố, người già yếu, người bệnh không hi vọng chữa khỏi, do có rất nhiều Hadith khẳng định điều này. Đối với những người muốn làm Haj nhưng bị bệnh bình thường có thể chữa khỏi, bị cấm cản bởi chính phủ hoặc do

đường đi không bình an . . . tất cả các trường hợp này vào ngày nào đó sẽ mất nên tuyệt đối không được làm Haj thay họ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2200 ngày 13/11/1399 H)

Câu hỏi 66: Người làm Haj và U'mrah đi Tawwaaf bên trong Hijr Isma-e'l (tức đi bên trong vòng cung cạnh Ka'bah), vòng Tawwaaf đó đúng không ?

Trả lời 66: Dù làm Haj và U'mrah bắt buộc hay tự nguyện đều không được Tawwaaf bên trong Hijr Isma-e'l, bởi Hijr này thuộc về một phần của Ka'bah, trong khi Allah ra lệnh phải Tawwaaf xung quanh Ka'bah,

﴿وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ﴾ (سورة الحج : ٢٩)

﴿**Và để họ đi Tawwaaf quanh ngôi đền thiên cổ.**﴾ Al-Hajj: 29 (chương 22).

Có Hadith do Muslim và các học giả khác ghi, bà A'ishah رضي الله عنها kể: Tôi đã hỏi Rasul ﷺ về Hijr Isma-e'l thì Người đáp: “**Nó là một phần của Ka'bah.**” Theo đường truyền khác thì bà nói: Thiếp đã nguyện phải hành lễ Salah bên trong Ka'bah. Rasul ﷺ bảo:

((صَلِّيْ فِي الْحِجْرِ فَإِنَّ الْحِجْرَ مِنَ الْبَيْتِ))

“**Vậy nàng hãy hành lễ Salah bên trong Hijr bởi nó thuộc về Ka'bah.**”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1775 ngày 21/08/1398 H)

Câu hỏi 67: Một người đi làm U'mrah do không biết nên đã Sa-y' trước Tawwaaf, vậy y phải làm sao, có cần Sa-y' lại lần hai không ?

Trả lời 67: Được Abu Dawood ghi trong bộ Sunan từ đường truyền Saheeh từ ông Usaamah bin Shareek kể: Tôi đã đi làm Haj cùng Rasul, lúc đó mọi người kéo đến hỏi Rasul ﷺ có người bảo: tôi đã Sa-y' trước Tawwaaf, có người bảo: tôi đã làm đảo lộn vị trí nghi thức thì Rasul ﷺ bảo:

((لَا حَرَجَ لَآ حَرَجَ إِلَّا عَلَى رَجُلٍ اقْتَرَضَ عِرْضَ رَجُلٍ مُسْلِمٍ وَهُوَ ظَالِمٌ فَذَلِكَ الَّذِي حَرَجَ وَهَلَكَ))

“Mọi người không bị gì cả ngoại trừ kẻ bạo ngược dám xâm phạm đến danh dự người Muslim khác mới là kẻ gặp phải khốn đốn và diệt vong.” Qua Hadith này thì người hỏi không cần phải Sa-y' lại lần thứ hai. Cầu xin Allah ban cho thành công.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1559 ngày 29/05/1397 H)

Câu hỏi 68: Sau khi Tawwaaf xong đúng bảy vòng có cần chào và nói Allahu Akbar với đá đen giống như lúc bắt đầu không ?

Trả lời 68: Tawwaaf xung quanh Ka'bah là hành động tôn thờ Allah theo khuôn khổ. Trong nguyên thủy hành đạo là một điều cấm kỵ chỉ được làm theo di huấn từ Rasul ﷺ mà thôi, được truyền lại rằng cứ mỗi khi Tawwaaf ngang đá đen là

Rasul ﷺ chào và nói Allahu Akbar, cả bảy vòng đều chào như vậy và trước khi kết thúc ở vòng thứ bảy cũng như thế. Cho nên người Tawwaaf được phép chào đá đen trước khi đến ngang nó bắt chước theo Sunnah của Rasul ﷺ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2232 ngày 18/12/1398 H)

Câu hỏi 69: Hai vợ chồng đi làm Haj, ngay ngày A'rafah người vợ đến chu kỳ kinh thì cô liền báo cho chồng biết nhưng anh chồng cứ tưởng là vợ trêu đùa. Thế là hai vợ chồng cùng nhau Tawwaaf Ifaadhah sau khi đã ném đá và hót tóc vào ngày Al-Nahr (ngày E'id) trong khi người vợ vẫn chưa tắm rửa, vậy Haj đó của cô vợ đúng hay sai ?

Trả lời 69: Nếu sự việc đúng như câu hỏi rằng phụ nữ Tawwaaf xung quanh Ka'bah trong chu kỳ kinh là việc sai trái. Bắt buộc cô ta sau khi sạch kinh phải quay trở lại Tawwaaf Ifaadhah và Sa-y' có thể hi vọng rằng Haj của cô ta sẽ đúng và tránh được mọi tranh cãi.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 836 ngày 24/08/1394 H)

Câu hỏi 70: Giáo lý ra sao việc phụ nữ bị kinh nguyệt trong những ngày làm Haj, Haj của cô ta có đúng không ?

Trả lời 70: Khi phụ nữ có kinh trong các ngày Haj thì cô ta được phép làm tất cả nghi thức của Haj ngoại trừ Tawwaaf và Sa-y' cho đến khi sạch sẽ phải tắm Junub rồi

Tawwaaf và Sa-y sau đó. Nếu như chu kỳ bắt đầu trước khi Tawwaaf Wida thì cô ta được miễn không cần Tawwaaf và Haj của cô ta là Saheeh, giống như được ghi trong Sunan Al-Tirmizhi, Abu Dawood từ ông Abdullah bin A'bbaas ﷺ dẫn lời Rasul ﷺ:

((الْتَفْسَاءُ وَالْحَائِضُ إِذَا أَتَتَا عَلَى الْمِيَقَاتِ تَغْتَسِلَانِ وَتُحْرِمَانِ وَتَقْضِيَانِ))
((الْمَنَاسِكُ كُلُّهَا غَيْرَ طَوَافٍ بِالْبَيْتِ))

“Phụ nữ ra máu hậu sản và trong chu kỳ kinh nguyệt, khi đến Miqaat thì tắm rửa sạch sẽ, rồi định tâm và làm hết mọi nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf tại Ka’bah.”

Trong bộ Saheeh ghi rằng bà A'-ishah ﷺ đã có kinh trước khi bước vào nghi thức U'mrah thế là Rasul ﷺ ra lệnh bà định tâm bằng Haj Qiraan và làm hết mọi nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf xung quanh Ka'bah cho đến khi dứt kinh.

Trong bộ Saheeh Al-Bukhary ghi, bà A'-ishah ﷺ kể: Tôi báo cho Rasul ﷺ biết rằng bà Safiyah ﷺ vợ của Người đã có kinh thì Người hỏi lại: **“Vậy là bà làm trì hoãn chúng ta.”** Mọi người đáp: Thưa, bà ta đã Tawwaaf Ifaadah xong rồi. Rasul ﷺ tiếp: **“Vậy thì không có vấn đề gì.”** Theo đường truyền khác thì A'-ishah ﷺ nói: Tôi đã kể việc bà ta có kinh cho Rasul ﷺ biết thì người hỏi: **“Vậy là bà ta làm trì hoãn chúng ta.”** Tôi tiếp: Thưa Rasul nhưng sau khi bà ta đã Tawwaaf Ifaadah thì mới có kinh. Rasul ﷺ ra lệnh: **“Thế chúng ta khỏi hành.”**

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1615 ngày
11/07/1397 H)

Câu hỏi 71: Giáo lý ra sao việc phụ nữ có kinh đi làm Haj ?

Trả lời 71: Kinh nguyệt không cấm cản phụ nữ đi làm Haj, cô ta được phép làm tất cả nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf xung quanh Ka'bah cho đến khi dứt kinh, tắm rửa sạch và Tawwaaf. Sau khi đã làm đủ các Rukun (nền tảng) thì Haj của cô Saheeh.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 687 ngày
10/03/1394 H)

Câu hỏi 72: Giáo lý ra sao việc phụ nữ biết rằng mình đang có kinh mà vẫn đến Masjid Haram để hành lễ Salah ?

Trả lời 72: Việc phụ nữ đến Masjid Haram thiêng liêng để hành lễ Salah trong lúc cô ta biết rõ rằng mình đang có kinh nguyệt thì đây quả là một việc làm thối tha, bởi hai mặt:

Thứ nhất: Phụ nữ có kinh bị cấm hành lễ Salah, nếu có hành lễ thì lễ Salah đó vô hiệu.

Thứ hai: Phụ nữ có kinh và người bị Junub bị cấm vào Masjid để ngồi, nếu có việc cần phải đi ngang hoặc đi vào lấy đồ cần thiết thì được phép.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 73: Một phụ nữ sau khi định tâm làm U'mrah thì có kinh thế là cô ta không Tawwaaf cũng không Sa-y mà quay về nhà và tự trở lại trạng thái bình

thường, vậy cô ta có bị gì không và nếu không tự trở lại bình thường thì cô ta phải làm sao ?

Trả lời 73: Trường hợp phụ nữ trở lại tình trạng bình thường sau khi đã định tâm U'mrah như chưa Tawwaaf và Sa-y do không biết rõ về giáo lý, được chia làm hai thể loại sau:

Thứ nhất: Vẫn chưa chẵn gôi với chồng, bắt buộc cô ta phải tiếp tục nghi thức U'mrah sau khi đã dứt kinh và tắm rửa Junub tức phải Tawwaaf, Sa-y và cắt tóc. Đến đây U'mrah của cô ta hoàn toàn đúng mà không bị gì cả.

Thứ hai: Đã chẵn gôi với chồng là đã làm hư U'mrah của cô nhưng vẫn bắt buộc cô phải hoàn thành nhiệm vụ U'mrah bằng Tawwaaf, Sa-y và hót tóc. Song buộc cô ta phải làm một U'mrah mới bù lại U'mrah đã hư do quan hệ vợ chồng và phải giết một con cừu từ sáu tháng tuổi trở lên hoặc một con dê từ một năm tuổi trở lên, giết tại Makkah và lấy thịt phát cho người nghèo tại đó.

Trường hợp cô ta vẫn chưa trở lại trạng thái bình thường thì sau khi dứt kinh và tắm rửa Junub thì phải Tawwaaf, Sa-y và hót tóc. Việc phụ nữ có kinh nguyệt hoàn toàn không làm hư U'mrah.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2252 ngày 05/01/1399 H)

Câu hỏi 74: Tôi đi Haj cùng mẹ và vợ, mẹ tôi nhờ tôi ném đá dùm bà do quá đông người chen lấn, và tôi đã dắt vợ tôi vào Masjid Al-Haram trong lúc cô ta có kinh, vậy việc làm tôi có được phép không ?

Trả lời 74: Việc anh ném đá thay mẹ do quá đông chen lấn là việc được phép và Haj của bà không bị ảnh hưởng gì.

Việc anh dắt vợ vào Masjid Al-Haram trong lúc vợ anh có kinh nguyệt là việc làm Haram sai trái. Anh có thể cho vợ chờ bên ngoài Masjid, ngồi trong xe nếu đi xe riêng hoặc ở một nơi nào đó. Đối với vợ anh cần phải sám hối và cầu xin Allah tha thứ và không tái phạm việc làm tương tự này. Ngoài ra cô ta không bị thêm gì nữa.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3049 ngày
15/06/1400 H)

Câu hỏi 75: Phụ nữ có được phép sử dụng thuốc làm thay đổi chu kỳ kinh nguyệt để hoàn thành đầy đủ mọi nghi thức Haj ?

Trả lời 75: Phụ nữ được phép sử dụng loại thuốc đó nhằm phòng ngừa chu kỳ đến ngay thời gian Haj nhưng phải hỏi bác sĩ chuyên khoa để xem có ảnh hưởng đến sức khỏe không. Tương tự được phép sử dụng trong Ramadan nếu muốn nhịn chay cùng mọi người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2830 ngày
18/02/1400 H)

Câu hỏi 76: Phụ nữ có được phép hôn đá đen trong khi xung quanh cô có rất nhiều đàn ông lạ ?

Trả lời 76: Việc hôn đá đen là Sunnah Mu-akkadah⁽⁶⁾ thuộc một trong các Sunnah của Tawwaaf. Nếu có thể hôn dễ dàng không che lẩn, không xô đẩy nhau, không gây phiền toái đến ai là đã làm đúng Sunnah của Rasul ﷺ. Nếu như phải che lẩn, phải xô đẩy nhau mới được hôn kể cả nam cũng không được phép như thế nói chi là nữ. Và lại cơ thể phụ nữ đều là phần nhạy cảm nên được che kín, và không được mở mặt để hôn khi quanh cô là nam giới lạ. Nếu khó khăn thì chi cần giơ tay chào và nói Allahu Akbar là đủ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1775 ngày
21/01/1398 H)

Câu hỏi 77: Tôi đưa một phụ nữ thuộc Muhrim của tôi đến Makkah để làm U'rmah, khi vừa đến Makkah thì cô ta lại có kinh nguyệt và lúc đó tôi cần phải đi gấp không thể chờ đợi đến cô ta dứt kinh được và cô ta không có bất cứ người thân nào ở Makkah, vậy phải giải quyết ra sao ?

Trả lời 77: Nếu rơi vào tình huống cấp bách giống như câu hỏi đã nêu thì có hai trường hợp:

Thứ nhất: Trường hợp nhà cô ta gần Makkah, dễ dàng đi lại thì hãy quay về nhà đến sau khi dứt kinh thì cùng người thân khác đến Makkah lần nữa để hoàn thành U'rmah.

⁽⁶⁾ Sunnah Mu-akkadah là Sunnah mà Rasul ﷺ làm thường xuyên hầu như không bỏ giống như Sunnah tắm để hành lễ Salah Jum-a'h, hai ngày tại lễ E'id Al-Fitr và E'id Al-Adhha, Sunnah Salah Al-Witir, làm A'qiqah . .

Thứ hai: Trường hợp nhà quá xa không thể quay trở lại lần nữa. Lúc này người phụ nữ được phép miễn yêu cầu sạch sẽ, nhưng phải rửa sạch và lót băng kỷ lưỡng rồi vào Masjid Tawwaaf 7 vòng quanh Ka'bah, Sa-y' giữa Safa và Marwah 7 vòng và hót tóc (nhớ không hành lễ Salah Sunnah sau Tawwaaf). Bởi Allah đã phán rằng:

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ﴾ البقرة: ١٨٥

﴿Allah luôn muốn tạo sự dễ dàng cho các người, chứ không hề muốn gây khó khăn cho các người.﴾ Al-Baqarah: 185 (chương 2). Allah phán ở chương khác:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2). Allah phán ở chương khác:

﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾ (سورة الحج: ٧٨)

﴿Ngài đã không áp chế các người rơi vào tình huống khó khăn bởi tôn giáo.﴾ Al-Hajj: 78 (Chương 22). Allah phán ở chương khác:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ [سورة التغابن: ١٦]

﴿Bởi thế, các người hãy kính sợ Allah theo khả năng của các người.﴾ Al-Taghaa-bun: 16 (chương 64). Nabi ﷺ đã di huấn:

((إِذَا أَمَرْتُمْ بِأَمْرٍ فَأَتُوا بِهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ))

“**Một khi Ta ra lệnh người điều gì thì hãy thực hiện bằng khả năng có thể.**” Ngoài ra còn có rất nhiều câu Kinh và Hadith khác giải quyết khó khăn tương tự và tạo dễ dàng thuận lợi cho tín đồ Muslim. Đây cũng là cách giải quyết mà rất nhiều U'lama đã vạch ra điển hình như Sheikh Al-Islam Ibnu Taimiyah và ông trò của Sheikh là nhà thông thái Sheikh Ibnu Al-Qaiyim .

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1216 ngày
20/03/1396 H)

Câu hỏi 78: Một người muốn làm Hajj và đến được Makkah vào ngày mông 8 tháng Zul Hijjah, y liền đến Mina tắm rửa, vậy việc làm này có đủ chưa hay phải làm gì thêm ?

Trả lời 78: Nếu tắm rửa ở Mina thì không có vấn đề gì nhưng tốt nhất là nên tắm trước khi định tâm Hajj ngay tại nhà hoặc tại nơi đang ở dù ở Makkah hoặc ở đâu đó, xong mới định tâm bước vào Hajj. Không bắt buộc phải vào Masjid Makkah để Tawwaaf do bởi chỉ đi Mina chứ không chia tay Makkah. Nếu không tắm, không lấy nước Wudu vẫn được phép định tâm, hoàn toàn không gây ảnh hưởng đến Hajj của anh. Tuy nhiên, Sunnah luôn là điều tốt nhất khuyến khích tín đồ làm theo đó là tắm rửa vệ sinh sạch sẽ trước khi bước vào định tâm Hajj

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 79: Giáo lý ra sao việc đi làm Haj mà không qua đêm tại Mina vào đêm A'rafah do không tìm được chỗ nghỉ nên đã qua đêm tại A'rafah ?

Trả lời 79: Qua đêm tại Mina vào đêm A'rafah chỉ là Sunnah, không bị ảnh hưởng gì đối với ai bỏ qua đêm tại đây. Tuy nhiên Sunnah luôn đứng hàng đầu không nên bỏ dù là Sunnah nào. Trước kia, Rasul ﷺ đã qua đêm tại Mina cho đến mặt trời mọc của ngày A'rafah Người mới rời khỏi mà nói:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ))

“Mọi người hãy học nghi thức Haj từ Ta.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2194 ngày
09/11/1398 H)

Câu hỏi 80: Một người lính định tâm làm Haj tại Mina vào ngày mùng 8 và đã Tawwaaf và Sa-y. Đến sau 12 giờ ngày A'rafah anh ta vào A'rafah và lại rời A'rafah trước mặt trời lặn. Sau đó vào doanh trại lính tại thung lũng Mahsar, tại đây anh ta ở cho đến ngày mùng 10 thì đi ném đá và cạo đầu, vậy Haj của người lính này đầy đủ hay còn sai sót gì, mong được Sheikh giải thích rõ ?

Trả lời 80: Việc định tâm tại Mina là đúng.

Việc Tawwaaf và Sa-y đã làm là không đúng bởi nó không thể thay thế được cho Tawwaaf và Sa-y Haj bởi y đã định tâm trong khu vực Haram.

Việc vào A'rafah sau 12 giờ ngày A'rafah là hợp lệ và đúng ra y phải ở cho đến sau khi mặt trời lặn, đằng này y lại

rời khỏi A'rafah trước mặt trời lặn là đã bỏ đi Wajib (điều bắt buộc) nên phải giết một con cừu hoặc dê hoặc một phần bảy con lạc đà hoặc một phần bảy con bò lấy số thịt đó chia cho thị dân nghèo ở Makkah.

Việc y ở lại doanh trại cùng bạn bè tại thung lũng Mahsar chứng tỏ rằng y đã bỏ việc qua đêm tại Muzdalifah một Wajib (nhiệm vụ bắt buộc) khác nên phải giết một con cừu hoặc dê hoặc một phần bảy con lạc đà hoặc một phần bảy con bò lấy số thịt đó chia cho thị dân nghèo ở Makkah.

Việc ném đá và cạo đầu vào ngày mùng 10 là Saheeh. Còn các việc làm Haj khác do câu hỏi không nêu nên không trả lời.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2830 ngày
18/02/1400 H)

Câu hỏi 81: Người làm có ý định làm Haj và rời khỏi quê nhà vào ngày mùng 9 (tức ngày A'rafah) và y có kịp làm Haj không ? Trường hợp này buộc y phải làm sao, Haj của y thuộc loại Haj nào trong ba loại Haj và thời khắc nào là thời gian cuối cùng được phép đến A'rafah ?

Trả lời 81: Người này có thể kịp làm Haj, nếu có đem theo vật giết tế thì đó là Haj Qiraan, bằng không là Haj Tamadtua' hoặc Haj Ifraad, và Haj Tamadtua' tốt nhất cho những ai không mang theo con vật giết tế.

Thời khắc cuối cùng để dừng chân tại A'rafah là đến rạng đông của ngày mùng 10 tức ngày đại lễ E'id Al-Adhha.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2897 ngày
12/03/1400 H)

Câu hỏi 82: Việc cho phép phụ nữ lớn tuổi rời Muzdalifah từ sau nửa đêm, vậy có được phép cho họ ném đá vào trụ A'qabah và Tawwaaf Ifaadhah trước mặt trời mọc không hay là họ phải chờ tại Mina đến sau mặt trời mọc ?

Trả lời 82: Ai có lý do chính đáng để rời khỏi Muzdalifah từ sau nửa đêm thì được phép ném đá vào trụ A'qabah và Tawwaaf Ifaadhah trước khi mặt trời mọc, đây là ý kiến Saheeh như được truyền lại từ bà Um Salamah và bà Asma bint Abu Bakr ﷺ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2897 ngày
12/03/1400 H)

Câu hỏi 83: Tôi đã đi làm Haj cùng với một đại gia đình thuê xe tôi và tôi làm tài xế. Vào đêm E'id Al-Adhha, chúng tôi đã rời A'rafah lúc 9 giờ tối và đến được Muzdalifah lúc 2 giờ sáng nhưng cả đoàn quyết định là không qua đêm tại đây, họ biện luận rằng chúng ta đi cùng gia đình nên được phép không qua đêm tại Muzdalifah này. Thế là họ chỉ ở lại Mazdalifah không quá 15 phút đồng hồ, vậy Haj của tôi có bị ảnh hưởng gì không ?

Trả lời 83: Nếu sự việc giống như lời kể là mọi người sợ rằng phải qua đêm tại Muzdalifah do trong đoàn có người già nên họ được phép rời Muzdalifah và cộng thêm rời khỏi lúc

2 giờ là đã hơn nửa đêm. Giáo lý cho phép phụ nữ và người già được phép rời Muzdalifah từ sau nửa đêm, đây là lòng thương xót của Allah dành cho cộng đồng Muslim. Anh đi cùng với đoàn thì phải theo đoàn, Haj của anh không bị gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2300 ngày
29/02/1399 H)

Câu hỏi 84: Tôi ném đá ba trụ cột của đêm thứ hai của những ngày Tashareeq vào lúc nửa đêm, do tôi bận chăm sóc người thân bị bệnh mãi đến giờ đó tôi mới rảnh rỗi mà đi ném đá, giờ ném đó đúng hay sai ?

Trả lời 84: Nếu sự việc giống như lời kể thì anh đã ném đá đúng thời khắc của nó. Câu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1696 ngày
11/11/1397 H)

Câu hỏi 85:

a) Tôi đã làm Haj Tamadtua' nhưng lúc đó tôi không đủ tiền để mua vật giết tế và tôi cũng không mượn tiền của người khác. Giờ đây tôi đã gom đủ số tiền để mua vật giết tế, vậy tôi có được phép nhịn chay 3 ngày trong thời gian Haj và 7 ngày vào thời gian khác không ?

b) Sau khi ngũ tại Muzdalifah đến nửa đêm thì chúng tôi đến Mina, vậy làm này có ảnh hưởng gì không?

c) Chúng tôi đã ném đá trụ A'qabah trong ngày đại lễ E'id sau hành lễ Salah Al-Fajr, ném vậy có được không ?

d) Chúng tôi ném đá ba trụ trong những ngày Tashreeq trước khi mặt trời đứng bóng, vậy giáo lý ra sao ?

Trả lời 85:

a) Anh phải gởi số tiền giết tế đến Makkah để mua và giết vật tế, phân phát số thịt đó cho người nghèo Makkah và anh được phép ăn số thịt đó. Nếu không có khả năng thì anh hãy nhịn chay mười ngày thay thế ở bất cứ nơi đâu cũng được, cộng thêm sự sám hối với Allah vì đã trì hoãn nhiệm vụ bắt buộc.

b) Việc rời Muzdalifah lúc nửa đêm không có vấn đề gì nhưng các bạn đã bỏ đi việc làm tốt đẹp hơn đó là ở lại cho đến sau Salah Al-Fajr.

c) Việc ném đá trụ A'qabah sau Salah Al-Fajr cũng không có vấn đề gì.

d) Bắt buộc những ai đã ném đá trước mặt trời đứng bóng vào hai ngày 11 và 12 của những ngày Tashreeq giết tế một con dê hoặc cừu tại Makkah do đã làm một việc hành đạo trước giờ khắc bắt buộc. Cầu xin Allah ban thành công.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3573 ngày 26/03/1401 H)

Câu hỏi 86:

Thứ nhất: Tôi đã định tâm làm Haj Tamadtua' trong năm nay cùng với người bạn. Khi chúng tôi đến Makkah thì vào Tawwaaf và Sa-y', xong thì chúng tôi bị lạc nhau. Tất cả số tiền của tôi đã gửi người bạn kia giữ dùm ngoài trừ một ít tiền tôi mang theo bên người. Tôi đã làm đúng hết mọi nghi thức bắt buộc và Sunnah của Haj nhưng lại không giết tế do nghĩ rằng bạn mình sẽ giết tế dùm mình vì anh ta đang giữ bóp tiền của tôi. Sau khi về đến quê nhà gặp anh bạn đó và biết được rằng anh ta đã không giết tế dùm tôi, vậy tôi phải giải quyết sao ?

Thứ hai: Trong ngày đầu tiên của các ngày Tashreeq do không biết giáo lý nên tôi đã ném đá trước mặt trời đúng bóng. Song một người đã nói rằng tôi phải ném đá lại trước mặt trời lặn và tôi đã cố gắng quay lại để ném nhưng vừa đến các trụ đá thì mặt trời đã lặn thế là tôi không ném do tưởng rằng không được phép ném sau mặt trời lặn.

Thứ ba: Vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq tôi đã ném thiếu một viên đá do làm rơi và tôi cũng không nhặt ném lại.

Trả lời 86:

Thứ nhất: Nếu sự việc giống như lời anh kể thì anh phải giết một con cừu hoặc dê tại Makkah hoặc nhờ cậy người đáng tin khác giết thay, lấy thịt chia cho người nghèo tại đó và anh được ăn thịt đó. Nếu không có khả năng thì nhịn chay mười ngày thay thế.

Thứ hai: Bắt buộc anh phải tự tay giết một con cừu hoặc dê tại Makkah và có thể nhờ người đáng tin cậy ở

Makkah giết thay do anh đã ném đá vào ngày 11 trước giờ bắt buộc và anh đã không ném lại tức là anh đã không ném ngày hôm đó, nên buộc phải chịu phạt.

Thứ ba: Việc thiếu một viên đá vào ngày 12 được tha thứ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3531 ngày
18/03/1401 H)

Câu hỏi 87: Trong lúc làm Hajj tôi đã thấy một số người khi hót tóc chỉ hót xung quanh đầu, họ để nguyên phần tóc trên đỉnh đầu. Thấy vậy tôi nhắc họ phải hót đều cả đầu mới đúng nhưng họ bảo như chúng tôi mới là đúng theo yêu cầu. Vậy như thế nào mới là bắt buộc ?

Trả lời 87: Đối với người làm Hajj và U'mrah phải cạo sạch tóc trên đầu hoặc hót tóc đều cả đầu nhưng không nhất thiết phải hót từng sợi tóc một. Trường hợp giống như anh kể là đã không hợp lệ dựa theo câu nói đúng nhất của giới U'lama và đây chẳng phải là Sunnah của Nabi Muhammad bin Abdullah ﷺ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1734 ngày
29/12/1397 H)

Câu hỏi 88: Một người làm Hajj buộc phải chịu phạt một con dê hoặc cừu nhưng anh ta vốn không biết hành phạt này. Sau khi về đến quê nhà mới rõ sự việc, vậy anh ta có được phép giết tế tại quê nhà, lấy thịt phát cho tín đồ Muslim nghèo ở tại đó không ?

Trả lời 88: Người trong câu hỏi phạm phải sai sót dẫn đến chịu phạt giết cừu hoặc dê mà lại không nói rõ đã phạm điều gì, nên chúng tôi xin đưa ra các thể loại chịu phạt sau để tự kiểm chứng mà áp dụng:

- Tất cả vật giết tế vì Haj Qiraan và Haj Tamadtua' hoặc thức ăn liên quan đến vùng đất Makkah thiêng liêng và định tâm Haj, U'mrah là của thị dân nghèo Makkah, họ là những người định cư hoặc thường trú tại đó và của những ai được phép nhận Zakat trong số người đến làm Haj. Người chủ không được phép ăn thịt giết tế đó trừ phi là thịt do làm Haj Qiraan và Haj Tamadtua'. Thể loại này con vật phải được giết tại vùng đất Haram Makkah.

- Trường hợp phải nộp phạt do phạm các điều cấm trong thời gian làm Haj, làm U'mrah như cố ý hớt tóc, che đầu, mặc quần áo, xịt dầu thơm. . . việc giết chịu phạt này nằm ngoài nghi thức bắt buộc của Haj và U'mrah, chỉ bắt buộc khi vi phạm mà thôi. Loại này cũng phải giết động tại vùng đất Makkah.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 836 ngày
24/08/1394 H)

Câu hỏi 89: Một khi có ý định giết Qurbaan cho người khác như cha, mẹ hoặc một người thân nào đó. . . thì tôi và người đó phải ở kiên cho đến giết xong Qurbaan đúng không ?

Trả lời 89:

- Đối với người muốn giết Qurbaan: Khi thời khắc đầu tiên của tháng Zul Hijjah (tháng 12 lịch Islam) bắt đầu, cấm

người có ý định giết Qurbaan hót móng tay chân, cạo đầu, hót tóc hoặc bất cứ phần nào trên cơ thể cho đến khi giết xong Qurbaan, bởi có Hadith do tập thể học giả Hadith ghi lại ngoài trừ Imam Al-Bukhary, từ bà Um Salamah رضي الله عنها dẫn lời Rasul ﷺ rằng:

((إِذَا رَأَيْتُمْ هِلَالَ ذِي الْحِجَّةِ وَأَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُضَحِّيَ فَلْيُمْسِكْ شَعْرَهُ وَأَطْفَاهُ))

“Một khi các người thấy được lưỡi liềm của tháng Zul Hijjah và ai trong các người có ý định giết Qurbaan thì không được cạo (hoặc hót) tóc và móng tay chân.” Theo đường truyền do Muslim, Abu Dawood và Al-Nasaa-i ghi:

((مَنْ كَانَ لَهُ ذَبْحٌ يَذْبَحُهُ فَإِذَا أَهَلَ هِلَالَ ذِي الْحِجَّةِ فَلَا يَأْخُذُ مِنْ شَعْرِهِ وَأَطْفَاهُ حَتَّى يُضَحِّيَ سِوَاءُ تَوَلَّى ذَبْحَهَا بِنَفْسِهِ أَوْ وَكَّلَ ذَبْحَهَا إِلَى غَيْرِهِ))

“Ai có con vật để giết tế (ngày đại lễ E'id), thì khi lưỡi liềm của tháng Zul Hijjah xuất hiện, cấm không được xâm phạm đến tóc (dù hót, cạo, nhổ), xâm phạm đến móng tay chân cho đến khi giết xong Qurbaan không phân biệt là giết cho bản thân mình hay là giết cho người khác.”

- Đối với người được giết cho Qurbaan thì theo giáo lý Islam không bắt buộc y làm gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2194 ngày 09/11/1398 H)

Câu hỏi 90: Tôi đã làm Haj bắt buộc cho bản thân. Vào một đêm ở Mina tôi đã mộng tỉnh và không thể đi tắm được, vậy tôi có bị gì không ?

Trả lời 90: Những người đang làm U'mrah và Haj nằm ngủ bị mộng tỉnh thì hoàn toàn không gây ảnh hưởng gì đến U'mrah và Haj của họ cả. Chỉ bắt buộc mỗi một điều làm phải tắm Junub sau khi thức dậy, không cần phải chịu phạt gì cả do mộng tỉnh không nằm trong sự lựa chọn của con người. Cầu xin Allah ban thành công.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1720 ngày
29/12/1397 H)

Câu hỏi 91: Một người đang làm Haj bán con lạc đà vào ngày mùng 8 tại Mina, một người khác mua và đã giao đủ tiền nhưng lại hẹn sẽ lấy lạc đà vào ngày mùng 10 cũng tại Mina này. Đến đúng hẹn giao lạc đà thì không gặp người mua đâu, cho đến xong Haj vẫn không gặp người mua, do không biết địa chỉ nhà người mua nên người bán đã bán con lạc đà kia cho rảnh việc. Bây giờ số tiền bán được đó anh ta phải làm gì, sẽ phải bỏ thí vì danh nghĩa người mua hay là phải mua lại con lạc đà khác thay thế. . . biết rằng người mua không hề căn dặn giết dùm hoặc làm gì khác ?

Trả lời 91: Nếu anh biết được tên đầy đủ của người mua thì hãy giao số tiền đó cho tòa án tại Makkah và báo tên đầy đủ cho tòa án mong rằng sẽ giúp anh tìm ra người mua mà chuyển số tiền đó.

Nếu không biết tên người mua thì tốt nhất là bỏ thí cho người nghèo hoặc đầu tư vào xây dựng, sửa chữa Masjid bằng

định tâm làm dùm người mua. Có như thế mới thoát được số tiền đó và có ích cho người mua. Insha Allah.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 92: Một người làm Haj sau khi đã ném đá A'qabah thì đi tìm mua con vật giết tế, do giá cả quá cao nên anh ta đã đến thành phố Jeddah mua và giết tại Jeddah, vậy việc giết tế đó đúng không ?

Trả lời 92:

Trước tiên: Không cho phép người đang làm Haj đi đến Jeddah vào ngày đại lễ E'id.

Thứ hai: Việc mua vật tế ở Jeddah hoặc ở bất cứ nơi đâu đều được cả. Còn việc giết vật tế tại Jeddah là sai do đã giết ngoài địa phận vùng đất Haram, thịt được giết tại Jeddah đó chỉ được xem là thịt bình thường không phải là thịt giết tế. Theo giáo lý thì anh vẫn chưa giết vật tế, bởi Allah phán:

﴿ هَدْيًا بَلِغَ الْكَعْبَةِ ﴾ المائدة: ٩٥

﴿**Con vật phải được dắt đến Ka'bah để giết tế.**﴾ Al-Maa'idah: 95 (chương 5), Allah phán ở chương khác:

﴿ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Cho đến khi con vật tế đã được đến chỗ giết tế.**﴾ Al-Baqarah: 196 (chương 2).

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày
08/03/1400 H)

Câu hỏi 93: Trong lúc chúng tôi đang làm Hajj, vào ban trưa thấy được một nhóm người giết tế những con cừu và dê còn rất nhỏ. Nhóm người chúng tôi đến nói với họ là không được phép giết tế những con vật còn quá nhỏ như thế. Họ đáp lại rằng không có gì cả và đưa ra bằng chứng:

﴿فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Phải giết một con vật tế tùy theo khả năng có thể.**﴾ Al-Baqarah: 196 (chương 2). Theo được biết họ cũng là những người hiểu biết do có rất nhiều người đi làm Hajj đã hỏi họ về thắc mắc. Mong Sheikh giải thích rõ về vấn đề ?

Trả lời 93: Qua nghiên cứu tất cả bằng chứng từ Qur'an và Sunnah thì con vật giết tế thuộc các loại động vật sau đây và phải đúng theo độ tuổi của từng con vật.

- Là cừu phải từ đủ sáu tháng tuổi trở lên.
- Là dê phải từ đủ một năm tuổi trở lên.
- Là bò phải từ đủ hai năm tuổi trở lên.
- Là lạc đà phải từ đủ năm năm tuổi trở lên.

Nếu các con vật giết tế không đủ số tuổi này thì đó không được gọi là thịt giết tế vì Hajj hay là thịt Qurbaan gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2650 ngày
13/10/1399 H)

Câu hỏi 94: Điều kiện chọn con vật giết tế vì Haj và Qurbaan có giống nhau không, và có được phép chọn con vật gây gồm hoặc còn nhỏ để giết tế không ?

Trả lời 94: Điều kiện chọn con vật giết tế vì Haj và Qurbaan hoàn toàn giống nhau. Những con vật bị các khuyết điểm sau đây không được giết tế vì Haj và Qurbaan:

- Bị đui một mắt.
- Bị bệnh nặng.
- Bị què chân.
- Bị gãy còm.

Và độ tuổi của động vật giết tế như sau:

- Là cừu phải từ đủ sáu tháng tuổi trở lên.
- Là dê phải từ đủ một năm tuổi trở lên.
- Là bò phải từ đủ hai năm tuổi trở lên.
- Là lạc đà phải từ đủ năm năm tuổi trở lên.

Nếu các con vật giết tế không đủ số tuổi này thì đó không được gọi là thịt giết tế vì Haj hay là thịt Qurbaan gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2797 ngày 12/03/1400 H)

Câu hỏi 95: Người làm Haj Qiraan có được phép mua vật giết tế tại nơi định tâm và dắt theo hay phải mua ở tại quê nhà ?

Trả lời 95: Người làm Haj Qiraan được phép mua bất cứ nơi đâu tại quê nhà, tại Miqaat, tại Mina, tại A'rafah . . . và được phép mua trước hoặc sau định tâm đều được.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2797 ngày
12/03/1400 H)

Câu hỏi 96: Một người đi làm Haj Qiraan và đã làm đủ mọi nghi thức Haj. Trong những ngày ở Mina anh ta không biết về giáo lý nên chỉ giết Qurbaan mà không giết tế vì Haj, đến xong Haj anh ta mới biết sự thật, vậy cần phải làm sao ?

Trả lời 96: Nếu sự việc giống như lời kể thì bắt buộc anh ta phải giết một con vật gì Haj Qiraan tại Makkah và anh ta được phép ăn thịt đó hoặc là anh ta nhờ cậy người đáng tin cậy giết thay anh tại Makkah, do con vật giết trước bằng định tâm Qurbaan là không được.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3594 ngày
27/03/1401 H)

Câu hỏi 97: Có hai anh em ruột ở cùng một nhà ăn uống đều chung nhau, tiền lương của cả hai có giới hạn nhất định và cả hai phải chu cấp cho gia đình, vậy cả hai gia đình có được phép chỉ giết một con vật tế để làm Haj không ?

Trả lời 97: Theo giáo lý Islam mỗi gia đình được phép giết Qurbaan một con dê hoặc cừu, ở đây có hai gia đình nên cần phải giết Qurbaan hai con. Nếu là Haj Tamadtua' hoặc Haj Qiraan thì mỗi người buộc phải một con vật tế.

Cầu xin Allah ban thành công và khải cầu Ngài ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2865 ngày
08/03/1400 H)

Câu hỏi 98: Khi tôi muốn giết con vật chịu phạt thì lại bị bệnh sốt cao nên không thể thực hiện được. Hàng xóm tôi có một số anh em làm việc cho Bộ Nội Vụ đang tham gia quản lý sắp xếp trong mùa Haj, thấy vậy tôi lấy con vật tế mà giao cho họ nhờ giết dùm tôi và họ đã lấy cột vào lều của họ. Tiếc rằng tôi không báo cho họ biết tên của tôi nhưng ở họ tôi chỉ biết và thấy toàn biểu hiện ngoan đạo và tốt đẹp. Thời gian sau tôi cảm thấy sao sao trong lòng, mong Sheikh giải thích cho tôi sự việc, cầu xin Allah ban nhiều phúc lành cho Sheikh.

Trả lời 98: Nếu sự việc như đã kể là anh đã giao con vật giết Qurbaan cho những người mà anh chỉ thấy ở họ sự ngoan đạo và tốt đẹp và họ đã lấy cột vào lều của họ, chứng tỏ anh đã phớt lờ cho họ giết thay anh và họ đã đồng ý, việc làm này hợp lệ bởi Allah phán:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2), nếu như họ đã giết cho anh thì Alhamdulillah, còn nếu họ không giết thì anh cũng không bị bất cứ gì mà tội lỗi sẽ chồng lên đầu họ. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3521 ngày
12/03/1401 H)

Câu hỏi 99: Ý kiến của Sheikh ra sao việc giết Qurbaan cho người chết nhưng họ không trăng trối lại, và một con vật Qurbaan có được phép giết cho người quá cố và người còn sống không ?

Trả lời 99: Giết Qurbaan là Sunnah Mu-akkadah nhưng khi người quá cố trăng trối lại là đã trở thành nhiệm vụ bắt buộc người còn sống nhằm tôn trọng người chết bằng giết Qurbaan cho họ.

Một con vật được phép giết Qurbaan cho người chết và người sống trong cùng một gia đình, bởi có Hadith do ông Anas رضي الله عنه kể: “*Nabi ﷺ đã giết hai con cừu mập mạp và có sừng làm Qurbaan, chính Người đã cắt cổ mà đọc Bismillah và Allahu Akbar.*” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi lại. Theo đường truyền khác nói rõ rằng: Người đã giết một con cho Minh và gia đình, con còn lại Người đã giết cho tất cả những ai tôn thờ Allah duy nhất trong số tín đồ cộng đồng của Người, thế nên bao gồm người sống và chết.

Ông Abdullah bin U'mar رضي الله عنه kể có một người đàn ông hỏi tôi về việc giết Qurbaan có phải là bắt buộc không? Tôi nói: “*Rasul ﷺ đã giết Qurbaan và mọi người Muslim đều giết theo.*” Người đàn ông lại lập câu hỏi. Tôi đáp: Anh có hiểu không rằng “*Rasul ﷺ đã giết Qurbaan và mọi người Muslim đều giết theo.*” Vậy mà người đàn ông vẫn lại lập câu hỏi đó. Tôi đáp: Anh có hiểu không rằng “*Rasul ﷺ đã giết Qurbaan và mọi người Muslim đều giết theo.*” Hadith do Al-Tirmizhi ghi. Ngụ ý của Ibnu U'mar رضي الله عنه là việc Qurbaan là việc làm được phép trong giáo lý Islam dành cho mỗi tín đồ Muslim noi theo tấm gương của Rasul ﷺ.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 100: Hai vợ chồng tôi đã định tâm làm loại Haj và bắt buộc phải giết tế nhưng chúng tôi đã làm mất hết tiền bạc đã mang theo trong người, vậy tôi phải làm sao trong lúc này ?

Trả lời 100: Đối với những định tâm làm U'mrah trong các tháng Haj và tiếp tục định tâm làm Haj khi đến mùa Haj thì được gọi là Haj Tamadtua' và ai định cả U'mrah và Haj chung thì gọi là Haj Qiraan, cả hai loại Haj này bắt buộc phải giết tế một con cừu từ sáu tháng tuổi trở lên hoặc một con dê từ một năm tuổi trở lên hoặc một phần bảy con bò từ hai năm tuổi trở lên hoặc một phần bảy con lạc đà từ năm năm tuổi trở lên. Nếu như không có khả năng giết tế do mất tiền, nghèo không đủ tiền hoặc không có tiền . . . thì bắt buộc phải nhịn chay ba ngày trong thời gian làm Haj và bảy ngày còn lại nhịn chay tại nhà. Trường hợp anh làm mất tiền thì được phép nhịn trong ba ngày 11, 12 và 13 của những ngày Tashreeq do trường hợp bắt đắc dĩ, bởi Rasul ﷺ cấm nhịn trong các ngày này nhưng nếu có thể nhịn trước ngày A'rafah sẽ tốt hơn, còn bảy ngày còn lại thì trở về nhà mà nhịn.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 101: Chúng tôi cùng nhau định tâm làm Haj Tamadtua', sau khi làm xong U'mrah thì có người gợi ý bảo giết tế ngay để phân thịt cho mọi người nghèo ở Makkah. Thế là mọi người trong đoàn đã làm theo. Sau đó chúng tôi mới biết rằng chỉ được giết tế từ sau ném đá A'qabah trở đi, vậy chúng tôi phải làm sao ?

Trả lời 101: Ai làm Haj Tamadtua' mà lại giết vật tế trước ngày đại lễ E'id là không được công nhận sự giết tế đó, bởi xưa kia Rasul ﷺ đã không giết tế như thế và tất cả Sahabah cũng không. Lúc đó Rasul ﷺ và mọi người đã đến Makkah vào mùng 4 tháng Zul Hijjah, đã định tâm làm Haj Tamadtua' và mang theo rất nhiều con vật giết tế gồm cừu, dê, bò, lạc đà. . . mãi cho đến ngày mùng 10 tức ngày đại lễ E'id những con vật đó mới được giết tế. Nếu như được phép giết trước ngày E'id là Rasul ﷺ là người đầu tiên thi hành trước khi đến A'rafah, bởi lúc đó mọi người rất cần đến thịt. Vậy mà Người không giết chứng tỏ rằng giết trước ngày E'id là không được công nhận. Thế nên, ai giết tế vì Haj Tamadtua' hoặc Qiraan trước ngày đại lễ E'id là y đã làm trái ngược Sunnah và đã mang đến một giáo lý mới. Hành động này giống như người đứng hành lễ trước giờ bắt buộc hoặc nhịn chay trước tháng Ramadan thì cả hai việc hành đạo đều không được công nhận.

Tóm lại, các anh đã giết tế trước giờ qui định nên buộc các anh phải giết tế lại con vật khác. Nếu không có khả năng thì hãy nhịn chay ba ngày trong thời gian làm Haj và bảy ngày sau khi trở về nhà.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 102: Đối với vật giết tế vì Haj không mang lại lợi ích tuyệt đối cho mọi, chẳng phải cách tốt nhất là thay thế bằng nhịn chay kể cả đối với người có khả năng mua. Số tiền mua vật tế đó họ dùng phát cho người nghèo trên quê hương họ sau khi trở về từ Haj và tiếp tục nhịn chay thêm cho đủ mười ngày. Mong được Sheikh chỉ dạy ?

Trả lời 102: Như đã biết bộ giáo luật Islam là được tiếp nhận từ Allah và từ Rasul ﷺ của Ngài chứ không từ khỏi

óc của con người. Allah đã qui định rằng cho tín đồ Muslim khi làm Haj Tamadua' và Haj Qiraan là phải giết tế một con vật, đến khi rơi vào trường hợp không có khả năng thì thay thế bằng mười ngày nhịn chay, ba ngày trong thời gian làm Haj và bảy ngày sau quay về nhà. Đó là giáo luật do Allah qui định chứ không do chúng ta muốn hay không là được, bắt buộc tín đồ Muslim phải ngoan ngoãn tuân hành theo.

Nếu trường hợp, nhận thấy rằng số thịt giết tế đó không sử dụng triệt để được, không mang lại lợi ích như mong muốn thì bạn kiến nghị lên cấp lãnh đạo cần tìm biện pháp khắc phục như đông lạnh, phân phát đúng đối tượng, ngoài phát cho thị dân Makkah mà xem xét để phát rộng ở các khu vực khác hoặc chuyển ra nước ngoài.

Còn ý kiến thay thế hẳn việc giết tế bằng nhịn chay và mang số tiền giết tế phân phát cho người nghèo trên quê hương của người làm Haj quả đây là một giáo lý mới trong bộ luật Islam, cấm tín đồ Muslim áp dụng theo, bởi chỉ có Allah duy nhất mới có toàn thẩm quyền ấn định giáo lý ra sao và như thế nào, ngoài ra không một ai trên đời có thẩm quyền đó, Allah phán:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ﴾ الشورى: ٢١

«Hoặc phải chăng họ có những Thần Linh (do họ tôn thờ) đã thiết lập cho họ một tôn giáo trong khi Allah không cho phép (như thế).» Al-Shura: 21 (chương 42). Nhiệm vụ chung của cộng đồng Islam là phải nhất nhất phục tùng bộ giáo lý này. Nếu có xảy ra các lỗi thủng trong việc thi hành, chẳng hạn như thịt thừa mà lại không có người ăn. Lúc này mỗi người làm Haj nên hỗ trợ trong việc phân phát tức mỗi người tự lấy số thịt để ăn, chia cho mọi người, chia

cho người thân . . . còn số thịt thừa thì mang đông lạnh khỏi bị hư và tìm cách chia nhỏ số thịt thừa đó.

Trước tiên đây là nhiệm vụ của cấp lãnh đạo cần quản lý chặt chẽ hơn về khâu này tránh mọi tổn thất về thịt với mức thấp nhất có thể. Giới U'lama vẫn luôn khuyên bảo cấp lãnh đạo quan tâm sâu sắc vấn đề này hằng năm. Cầu xin Allah ban mọi sáng suốt và cương quyết cho cấp lãnh đạo nói riêng và cho toàn thể tính đồ Muslim trên toàn thế giới để giải quyết vấn đề sáng suốt và phù hợp.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 103: Tôi có được phép nhờ người khác ném đá thay vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq với lý do ở nhà có công việc gấp cần giải quyết hay là tôi phải tự mình đi ném vào ngày hôm đó ?

Trả lời 103: Không ai được phép nhờ người khác làm thay mình nghi thức Haj nào đó rồi ung dung mà quay về nhà, nếu là người có khả năng thì phải tự mình mà ném đá, nếu không thể tự ném đá được do già, bệnh thì nhờ đến người khác ném thay nhưng phải chờ đến khi người ném thay đó ném xong mới được phép Tawwaaf chia tay Ka'bah, sau đó mới được trở về nhà.

Riêng đối với người hoàn toàn mạnh khỏe thì bắt buộc họ tự ném đá, bởi một khi định tâm làm Haj hoặc U'mrah là bắt buộc mỗi người phải tự hoàn thành mọi nghi thức Haj và U'mrah không được tự ý bỏ giữa chừng kể cả làm Haj và U'mrah tự nguyện, bởi Allah đã phán:

﴿**Và các người hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾

Al-Baqarah: 196 (chương 2). Câu Kinh ra lệnh khi đã định tâm làm Haj và U'mrah thì phải hoàn thành mọi nghi thức không được phép nhờ cậy người khác làm thay một vài nghi thức trong khi có khả năng tự làm.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 104: Giáo lý ra sao việc nhờ người khác ném đá thay vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq và việc nhờ Tawwaaf Wida thay còn y thì quay về nhà trong khi y là một thanh niên ?

Trả lời 104:

✓ **Thứ nhất:** Nếu là người không có khả năng tự ném đá không phân biệt già hay trẻ, hoàn toàn được phép nhờ cậy đến người khác ném đá thay nhưng phải là người cùng đang làm Haj, trưởng thành và đáng tin cậy. Trước tiên người được nhờ phải tự ném cho mình trước, sau đó mới ném cho người nhờ ném dùm. Nếu được người ném dùm không phải là người đang làm Haj, người chưa trưởng thành thì sự phó thác đó không được công nhận, bắt buộc người nhờ cậy phải nộp phạt một con vật tế.

✓ **Thứ hai:** việc nhờ Tawwaaf Wida dùm là hoàn toàn sai, ai nhờ người khác Tawwaaf dùm mà không tự Tawwaaf là y đã phạm tội buộc phải nộp phạt một con vật tế do đã bỏ Tawwaaf Wida, y phải giết tại vùng đất Haram, lấy thịt phát

hết cho người nghèo. Nếu trường hợp nhờ người khác ném đá dùm thì chờ đợi đến khi ném đá xong mới được tự đi Tawwaaf.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2897 ngày
12/03/1400 H)

Câu hỏi 105: Phải xử lý việc chen lấn hết sức mới ném được các viên đá nhưng đến viên đá cuối cùng lại không vào trụ đá Kubra (đá lớn) ?

Trả lời 105: Nếu có thể thì ném lại viên đá khác thay thế, nếu quá khó khăn thì đã xem là đủ, không cần phải nộp phạt gì cả.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2269 ngày
25/01/1399 H)

Câu hỏi 106: Điều kiện của người được ủy thác ném đá dùm ra sao; có được phép nhiều người ủy thác cho một người đi ném đá thay không do ở rất xa các trụ đá và có được phép ném cùng một lúc cho nhiều người không ?

Trả lời 106: Người được ủy thác cho ném đá phải là người:

- ✓ Cùng làm Haj của năm đó.
- ✓ Ném cho bản thân trước rồi mới ném cho người ủy thác.

Trường hợp nhiều người đồng ủy thác cho một người ném đá được phép miễn họ là những người không thể tự mình ném đá được. Tại mỗi trụ đá người nhận sự ủy thác ném cho

bản thân trước rồi đến ném cho người khác, xong đến trụ thứ hai và trụ thứ ba.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3592 ngày 27/03/1400 H)

Câu hỏi 107: Có một số người Haj sau khi đã ném các trụ đá của ngày 11 tháng Zul Hijjah thì họ muốn người khác ném thay họ vào ngày 12 hôm sau, còn họ thì đến Makkah mà Tawwaaf Wida, xong thì ra Jeddah làm thủ tục bay do đã đến ngày giờ không thể kéo dài hơn nữa, vậy Haj đó có đúng không, họ có buộc phải nộp phạt vật tế không và bao nhiêu con ?

Trả lời 107: Nếu sự việc giống như đã nêu thì Haj của họ vẫn đúng nhưng thiếu bằng khoảng lượng họ đã không qua đêm 12 tại Mina, không ném đá vào ba trụ sau mặt trời đứng bóng của ngày 12 và không Tawwaaf Wida sau đó. Chắc chắn họ đã bị mắc tội do hành động làm trái ngược lời phán của Allah:

﴿وَأْتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Và các ngươi hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾
Al-Baqarah: 196 (chương 2) và Nabi ﷺ đã nói:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ))

“**Mọi người hãy học nghi thức Haj từ Ta.**” Lúc này họ cần phải cầu xin Allah tha thứ tội lỗi đã làm và sám hối với Ngài. Song dựa theo câu nói đúng nhất trong vấn đề này là mỗi người trong họ phải chịu ba con vật tế bởi họ đã bởi không ở

qua đêm tại Mina, không ném đá vào ba trụ và không Tawwaaf Wida. Tuy họ đã Tawwaaf Wida nhưng lại Tawwaaf trước thời điểm của nó nên Tawwaaf đó không được công nhận, bởi Tawwaaf Wida được thực hiện khi hoàn thành các nghi thức Haj.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3422 ngày
25/01/1401 H)

Câu hỏi 108: Do có công việc bận rộn đột xuất buộc tôi phải ném đá của ngày 11 lúc 10 giờ đêm, vậy tôi có bị gì không ?

Trả lời 108: Ai trì hoãn việc ném đá của ngày 11 hoặc ngày 12 có lý do chính đáng thì Haj của họ Saheeh nhưng lần sau tranh thủ ném đá cho được ban ngày. Cầu xin Allah ban thành công. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1611 ngày
11/07/1399 H)

Câu hỏi 109: Tôi làm Haj cho người chị (em gái) qua đời trước trưởng thành, cùng với con trai tôi gần 18 tuổi. Vào sáng ngày đại lễ E'id chúng tôi đã ném đá trụ A'qabah. Vào ngày 11 chúng tôi ném trước giờ Salah Al-A'sr, sau khi ném được trụ thứ nhất, trụ thứ hai và khi đến trụ thứ ba là trụ A'qabah do số người quá đông nên đã dẫm đạp nhau chết một người và cha con tôi cũng bị mọi người chen lấn gần như bị kiệt sức. Thấy vậy hai cha con tôi ném một lượt các viên đá có trong tay mà không

đếm là bao nhiêu viên. Vậy hành động của cha con tôi đúng hay sai ?

Trả lời 109: Vào ngày 11 việc hai cha con anh ném đá vào trụ A'qabah bảy viên đá một lượt thì chỉ được tính là một viên nên cha con anh vẫn chưa hoàn thành việc ném đá trong ngày này. Theo yêu cầu là phải ném đá từ viên từng viên một bởi Rasul ﷺ đã ném như thế và bảo:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكُمْ))

“Mọi người hãy học nghi thức Hajj từ Ta.” Đây là lệnh bắt buộc trừ phi có bằng chứng khác để suy luận sự việc khác hơn nhưng chúng tôi không biết được bất cứ bằng chứng nào khác để làm cơ sở.

Vào ngày 12 anh đã ném đá cho anh và cho con anh sau giờ Salah Al-Fajr là anh đã ném trước giờ qui định trong khi giờ qui định được ném là sau mặt trời đứng bóng do bởi Rasul ﷺ đã ném sau mặt trời đứng bóng và nói:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكُمْ))

“Mọi người hãy học nghi thức Hajj từ Ta.” Đây chính là lệnh bắt buộc phải phục tùng.

Dựa vào những gì phân tích là hai cha con anh đã bỏ đi nghi thức bắt buộc của Hajj nên buộc mỗi người phải chịu phạt một con cừu hoặc dê giết tại vùng đất Haram, lấy thịt phát cho người nghèo tại đó, bởi có Hadith từ ông Ibnu A'bbaas ؓ dẫn lời Rasul ﷺ:

((مَنْ تَرَكَ نُسْكَاً فَعَلَيْهِ دَمٌ))

“Ai bỏ đi nghi thức Haj (hoặc U'mrah) phải chịu phạt một con cừu (hoặc dê).”

Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 925 ngày
11/01/1395 H)

Câu hỏi 110: Có một người đàn ông nhận lời ủy thác ném đá thay cho một nhóm Haj. Thay vì lấy các viên đá của nhóm Haj ném vào các trụ đá thì người đàn ông này lại ném ra ngoài đường nhưng lại không báo cho nhóm này biết sự việc trong khi nhóm Haj này hoàn toàn bất lực tự đi ném đá, vậy giáo lý xử lý như thế nào ?

Trả lời 110: Nếu sự việc giống như nêu trong câu hỏi thì người đàn ông đó đã phạm tội do hành động sai trái của anh ta, buộc phải sám hối và cầu xin Allah tha thứ, cộng thêm phải báo rõ sự việc cho nhóm Haj đó để họ tự lo liệu. Một khi nhận được tin tức xác thực thì mỗi người trong nhóm Haj đó phải chịu phạt một con cừu hoặc dê do đã bỏ đi một nghi thức bắt buộc của Haj. Tất cả nhóm Haj này có quyền đòi tiền bồi thường giết cừu dê từ người đàn ông đã nhận lời ủy thác đó, nếu xác minh đúng sự việc như vậy. Cầu xin Allah ban thành công.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1746 ngày
29/02/1397 H)

Câu hỏi 111: Giáo lý ra sao việc một người đã ở lại Mina hai ngày 11 và 12 và luôn đêm 13, y có được

phép ném đá sau Salah Al-Fajr hay sau mặt trời mọc có công việc đột xuất ?

Trả lời 111: Ai có mặt tại Mina đến mặt trời lặn của đêm 13, buộc y phải qua đêm tại đó và phải ném đá ngày 13 sau mặt trời đứng bóng giống như đã ném đá ở hai ngày 11 và 12 sau khi mặt trời đứng bóng, do Rasul ﷺ đã qua đêm 13 tại Mina và đã ném đá ngày 13 sau khi mặt trời đứng bóng và nói:

((خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكُمْ))

“Mọi người hãy học nghi thức Haj từ Ta.”

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 112: Tôi đang làm Haj Ifraad, vào đêm E'id tôi đã ném đá A'qabah trước nửa đêm, xong tôi liền đến Makkah để Tawwaaf Ifaadha, đang lúc Tawwaaf thì bị hư nước Wudu nhưng tôi vẫn đi tiếp cho đủ vòng, và tôi không thể hành lễ Salah hai Rak-at sau Maqaam Ibrahim do quá đông đúc. Thế là tôi rời Masjid đến ranh giới giữa Makkah và Mina cho đến giờ Salah Maghrib mới quay trở lại Masjid, vậy Haj tôi có bị thiếu sót gì không ?

Trả lời 112:

✓ **Thứ nhất:** Việc ném đá trụ A'qabah trước nửa đêm là điều không được phép, bởi thời gian bắt đầu ném đá trụ này là từ sau nửa đêm đại lễ E'id. Đây là câu nói được đại đa số U'lama đồng tình nhất.

✓ **Thứ hai:** Việc Tawwaaf trước nửa đêm cũng là điều không đúng, thậm chí là sau nửa đêm cũng vẫn không hợp lệ là

do hư nước Wudu giữa chừng. Tóm lại, Tawwaaf của người này là không hợp lệ, bắt buộc anh phải ném đá và Tawwaaf lại bằng định tâm ném đá A'qabah của ngày đại lễ E'id và định tâm Tawwaaf Ifaadhah.

○ Nếu thời gian ném đã qua lâu thì buộc phải chịu phạt một con cừu hoặc dê bằng định tâm đã bỏ không ném đá A'qabah, do bởi anh chưa ném vào thời khắc đã qui định.

○ Phải nộp phạt một con cừu hoặc dê thứ hai do đã bỏ Tawwaaf nhưng phải Tawwaaf lại vào cuối tháng Zul Hijjah hoặc tháng Muharram cũng được và Haj của anh chưa hoàn thiện cho đến khi xong Tawwaaf.

○ Ngoài ra y phải chịu phạt thêm một con cừu hoặc dê thứ ba do đã bỏ một nghi thức khác của Haj là qua đêm tại Muzdalifah đến nửa đêm. Cầu xin Allah ban thành công.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 113: Khi được ủy thác ném thay cha và mẹ, cộng thêm phải ném cho bản thân, vậy có cần phải ném theo thứ tự như thế nào không hay muốn ném cho ai trước tùy thích ?

Trả lời 113: Khi được nhận lời ủy thác ném đá thay song thân do già yếu hoặc bị bệnh, được chia làm hai trường hợp sau:

✓ **Thứ nhất:** Nếu người con đang làm Haj bắt buộc tức Haj đầu tiên trong đời thì bắt buộc phải ném cho bản thân mình trước tiên rồi đến ném cho cha mẹ ai trước cũng được nhưng ném cho mẹ trước tốt hơn do nghĩa vụ đối với mẹ trọng đại hơn cha.

✓ **Thứ hai:** Nếu người con làm Haj lần thứ hai, lần thứ ba thì muốn ném cho ai trước cũng được nhưng tốt nhất vẫn ném cho bản thân trước rồi đến mẹ và cha. Có thể đứng tại một trụ mà ném cho cả ba theo thứ tự vừa nêu.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2191 ngày 09/11/1398 H)

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 114: Giáo lý việc một người đang làm Haj, có sức khỏe tốt mà lại nhờ người khác ném đá dùm cho hai ngày 11 và 12, còn y thì trở về nhà ngay sau ngày đại lễ E'id ?

Trả lời 114: Việc ủy thác người khác ném đá dùm vốn không được phép trừ phi có lý do chính đáng như bị bệnh, do lớn tuổi, do mang thai sợ động thai hoặc các lý do nào khác tương tự. Còn việc nhờ không có lý do chính đáng là điều không được phép và y phải gánh tội bỏ ném đá đó thậm chí đó là lần Haj tự nguyện dựa theo câu nói đúng nhất, bởi một khi đã định tâm làm Haj và U'mrah thì phải hoàn thành đến cùng, Allah phán:

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿**Và các người hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.**﴾
Al-Baqarah: 196 (chương 2). Đây là lệnh không phân biệt Haj bắt buộc hay Haj tự nguyện, U'mrah bắt buộc hay U'mrah tự nguyện, nhưng khi có lý do chính đáng như bệnh hoặc cao tuổi thì không sao.

Thứ hai: Việc bỏ Tawwaaf mà đi là một sai trái trọng đại khác, bởi Tawwaaf Wida chỉ được công nhận sau khi hoàn thành xong ném đá của ngày cuối cùng của những ngày Tashreeq, nếu ủy thác cho người khác ném dùm thì buộc phải chờ người đó ném đá xong. Thế nên, việc người này tự bỏ các nghi thức Haj mang tính chất nhiều cột, đứng một tại hại không lường. Bắt buộc người này phải chịu phạt hai con cừu hoặc dê do hai tội đã bỏ ném đá và bỏ Tawwaaf Wida, cả hai con vật phải được giết tại Makkah và lấy thịt phát cho thị dân nghèo vùng này.

Bằng chứng cho việc không được phép Tawwaaf Wida trước khi hoàn thành ném đá ở các ngày Tashreeq, Nabi ﷺ nói:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Có Hadith do ông Ibnu A’bbaas tường thuật: *“Mọi người làm Haj được lệnh phải Tawwaaf cuối cùng tại Ka’bah, ngoại trừ phụ nữ có chu kỳ kinh nguyệt là được miễn.”* Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 115: Một nhân viên người Muslim đi làm Haj, rời A’rafah tiến đến Mina vào ngày đại lễ E’id để ném đá trụ A’qabah và giết tế. Sau đó anh tiếp tục đến Makkah mà Tawwaaf và Sa’-y còn các nghi thức khác sau đó thì anh ta ủy thác cho một người khác làm thay. Anh ta lập tức quay về công ty để làm việc do sếp của anh đã khuyến cáo không được trì trệ công việc ở công

ty nhưng các đồng nghiệp đã bảo Haj của anh ta không đầy đủ các nghi thức. Biết được rằng trước khi bước vào làm Haj anh ta đã từng hỏi hang về các thức làm Haj của anh thì được cho biết như thế cũng đã đủ, mong được giải đáp ?

Trả lời 115: Nếu sự việc giống như lời nêu trong câu hỏi thì người được ủy thác không được phép ném đá hay làm thay bất cứ nghi thức nào khác cho người ủy thác, bởi lời khuyên cáo của sếp không phải là lý do để bỏ Haj giữa chừng. Dựa vào lời kể là người này đã bỏ ném đá trong hai ngày 11 và 12, bỏ qua đêm tại Mina trong hai đêm 11 và 12 và bỏ Tawwaaf Wida. Bắt buộc y phải sám hối và cầu xin Allah tha thứ tội lỗi cộng thêm chịu phạt ba con cừu hoặc dê, giết tại Makkah và phân phát thịt cho thị dân nơi đó, nếu không có khả năng thì nhịn chay thay thế mỗi một con vật bằng mười ngày nhịn chay. Sau đó không được tái phạm tương tự.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1345 ngày 11/08/1396 H)

Câu hỏi 116: Một người làm Haj đã thực hiện đủ mọi nghi thức của Haj ngoại trừ Tawwaaf Ifaadhah và Tawwaaf Wida. Đến ngày mười hai thì chỉ Tawwaaf Ifaadhah mà không Tawwaaf Wida bởi cho rằng như thế là đã đầy đủ và người này ở nước ngoài ?

Trả lời 116: Nếu sự việc giống như miêu tả và người này rời Mina lập tức đến thẳng Makkah sau khi ném đá ba trụ sau mặt trời đứng bóng của ngày 12 hoặc 13 thì chỉ cần Tawwaaf Ifaadhah là có thể thay thế cho Tawwaaf Wida.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3592 ngày
27/03/1401 H)

Câu hỏi 117: Giáo lý ra sao một người làm Haj từ trần sau khi đã hoàn thành mọi nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf Ifaadah, vậy có cần Tawwaaf thay ông ta không ?

Trả lời 117: Một người làm Haj chết sau khi hoàn thành mọi nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf Ifaadah thì không cần Tawwaaf thay ông ta, bởi Hadith do Ibnu A'bbas رضي الله عنه kể: Có một người đàn ông đang làm Haj bị rơi ngựa và chết, Rasul ﷺ bảo:

((اغسلوه بماءٍ وسدرٍ، وكفّنوه في ثوبين، ولا تُحَنِّطُوهُ وَلَا تُحَمِّرُوا رَأْسَهُ، فَإِنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبَّيًّا))

“Mọi người hãy tắm cho y bằng nước pha lá táo, liệm y bằng hai mảnh vải, không xịt dầu thơm và không trùm đầu. Quả thật, Allah sẽ phục sinh y trong ngày phục sinh dưới hình dạng đang làm Haj.” Hadith do Al-Bukhary, Muslim và nhóm học giả chuyên Hadith ghi. Trong Hadith Rasul ﷺ không ra lệnh làm thay người chết bất cứ nghi thức nào khác của Haj mà chỉ báo rằng y sẽ được phục sinh dưới dạng mặc đồ Ehraam làm Haj do đã chưa hoàn thành nghi thức Haj.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 118: Một nhóm đi làm Haj Tamadtua' và đã hoàn thành đầy đủ mọi nghi thức Haj chỉ còn mỗi Tawwaaf Ifaadhah. Lúc này có một người đến nói với họ: “Mọi người chỉ cần định tâm Ifaadhah và Wida chung là được.” Vậy câu nói này có đúng không và thực tế nhóm Haj đã làm như vậy. Mong Sheikh giải thích.

Trả lời 118: Đúng vậy, Tawwaaf Ifaadhah có thể thay thế cho Tawwaaf Wida, bởi ý nghĩa của Hadith là nghi thức cuối cùng phải là Tawwaaf tại Ka'bah:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Hadith do Muslim ghi lại.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban cho bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể Sahabah của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2333 ngày
12/03/1399 H)

Câu hỏi 119: Một người đàn ông làm Haj đã rời vào trường hợp cấp kỵ đó là anh ta đã quá cảm hứng mà ôm vợ hôn nên đã bị xuất tinh. Sự việc xảy ra sau khi đã ném đá A'qabah và cạo đầu trước Tawwaaf Ifaadhah, biết được rằng vợ của anh ta không làm Haj, rất mong được Sheikh giải thích rõ ?

Trả lời 119: Luật Islam cấm người đang làm Haj hoặc U'mrah hoặc cả hai vi phạm các điều cấm trong suốt thời gian

làm Haj & U'mrah, việc hôn phụ nữ là nằm trong các điều cấm đó cho đến khi hoàn toàn trở lại trạng thái bình thường tức phải ném đá A'qabah, hót hoặc cạo đầu, Tawwaaf Ifaadhah và Sa-y'. Một khi y vi phạm hôn phụ nữ và xuất tinh khi vẫn chưa Tawwaaf và Sa-y' thì buộc y phải sám hối và cầu xin Allah tha thứ tội lỗi và tuyệt đối không tái phạm, cộng thêm phải giết một con cừu hoặc dê tại Makkah, lấy thịt phân chia cho người nghèo. Hình phạt này cần phải thi hành càng nhanh càng tốt.

Allah là Đấng bảo hộ tất cả, cầu xin Ngài ban thành công, cầu xin bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1610 ngày
10/07/1397 H)

Câu hỏi 120: Biết rằng Tawwaaf Ifaadhah là một trong các nền tảng của Haj, nhưng một phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt thì phải làm sao và cô ta không có thời gian ở lại Makkah lâu hơn ?

Trả lời 120: Bắt buộc phụ nữ đang có chu kỳ kinh và người thân của cô ở lại Makkah chờ đến ngày cô ta sạch kinh để Tawwaaf, do Rasul ﷺ đã hỏi mọi người khi biết được bà Safeeyah ﷺ có kinh: “**Vậy bà ta làm trì hoãn cuộc khởi hành của chúng ta.**” Nhưng mọi người báo là bà ta đã hoàn thành phần Tawwaaf Ifaadhah thì Rasul ﷺ bảo: “**Nào, hãy lên đường.**”

Trường hợp không thể chờ được tại Makkah nhưng có thể và thuận lợi quay trở lại Makkah thì cho phép cô ta quay về nhà đến sạch kinh thì quay trở lại Tawwaaf.

Trường hợp không thể quay trở lại Makkah lần nữa do ở nước ngoài thì cho phép cô ta Tawwaaf ngay nhưng phải rửa sạch sẽ và bịt băng cần trọng. Đây là câu nói được rất nhiều U'lama đồng thuận như Sheikh Al-Islam Ibnu Taimiyah ﷺ, học trò là Sheikh Ibnu Al-Qaiyim ﷺ.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 121: Do bị đau nên vợ tôi không thể tự đi Tawwaaf được, đến khi khỏi đau thì không vào Masjid được do bị kinh nguyệt và cần phải quay về nhà chăm sóc con cái. Vậy tôi có được phép Tawwaaf thay thế vợ tôi không hay là về nhà trước rồi quay lại Tawwaaf sau ? hiện tại tôi đang lo lắng mong được giải thích tận tường.

Trả lời 121: Tawwaaf Ifaadah là một trong các nền tảng giường cột của Haj bắt buộc chính người làm Haj phải thực hiện nó. Nếu sự việc như anh kể thì vợ anh được phép trì hoãn trở về nhà trước đến khi lành mạnh thì trở lại Tawwaaf. Nhớ rằng Haj của vợ anh không được công nhận cho đến khi thực hiện xong phần Tawwaaf này.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2832 ngày
18/02/1400 H)

Câu hỏi 122: Tôi làm Haj Ifraad, tôi đã Tawwaaf và Sa-y trước ngày đứng A'rafah, vậy có bắt buộc tôi phải Tawwaaf Ifaadhah lại không ?

Trả lời 122: Đối với người làm Haj Ifraad và Qiraan sau khi đến Makkah lập tức Tawwaaf Qudoom và Sa-y' nhưng không hót tóc hay cạo đầu gì cả, vẫn tiếp tục trong tình trạng Ehraam. Sau khi đứng A'rafah vào mùng 9, qua đêm mùng 10 tại Muzdalifah, ném đá A'qabah, cạo đầu hoặc hót tóc, giết tế bắt buộc đối với Haj Qiraan vào ngày đại lễ E'id. Lúc này người làm hai loại Haj này chỉ còn mỗi Tawwaaf nữa mà thôi không cần phải Sa-y' bởi Sa-y' lần hai chỉ bắt buộc người làm Haj Tamadtua'.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 123: Có được phép một lần Tawwaaf bằng hai định tâm Ifaadhah và Wida, sau đó sẽ rời ngay Makkah để trở về quê nhà ?

Trả lời 123: Không vấn đề gì việc một người làm Haj trì hoãn Tawwaaf Ifaadhah. Một khi đã hoàn thành xong mọi nghi thức Haj như ném đá ở Mina và muốn trở về nhà thì đến Makkah mà Tawwaaf Ifaadhah là đủ không cần phải một lần Tawwaaf bằng hai lần định tâm Ifaadhah và Wida. Nếu như thực hiện hai lần Tawwaaf Ifaadhah riêng và Wida riêng thì chuyện tốt được tốt đẹp hơn.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 124: Người làm Haj sau khi đã Tawwaaf xong Tawwaaf Ifaadhah, y có được phép gài gửi vợ trong những ngày Tashreeq không ?

Trả lời 124: Vào ngày mùng 10 cũng là ngày đại lễ E'id giết tế. Đối với người làm Haj buộc phải làm ba điều sau:

- ✓ Ném đá A'qabah.
- ✓ Hót tóc hoặc cạo đầu.
- ✓ Tawwaf Ifaadhah và bắt buộc Sa-y' đối với Haj Tamadtua' (và bắt buộc giết tế nếu là Haj Qiraan và Haj Tamadtua').

Một khi người làm Haj đã làm được hai trong ba điều này thì mọi lệnh cấm trong thời gian làm Haj được xóa ngoại trừ gài gửi phụ nữ. Đến khi thực hiện được hết cả ba thì người làm Haj được phép tự do hoàn toàn kể cả gài gửi phụ nữ.

Nếu như chỉ mới có Tawwaaf duy nhất thì vẫn không được phép gài gửi phụ nữ cho đến khi thực hiện hết cả ba điều nêu trên.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 125: Có được phép thực hiện Tawwaaf Ifaadhah và Sa-y' trước khi ném đá A'qabah hoặc trước khi đứng trên A'rafah ? Mong được Sheikh giải thích.

Trả lời 125: Được phép Tawwaaf và Sa-y' Haj trước ném đá nhưng tuyệt đối không được Tawwaaf Haj trước đứng A'rafah và trước nửa đêm đại lễ E'id. Nếu như người làm Haj rời Muzdalifah sau nửa đêm đại lễ E'id thì được phép Tawwaaf trước khi ném đá, bởi có người đàn ông hỏi Nabi ﷺ: Tôi đã

Tawwaaf Ifaadhah trước khi ném đá. Người đáp: “**Cứ làm, không vấn đề gì.**”

Những ai rời Muzdalifah lúc sáng sớm của ngày đại lễ E'id hoặc lúc sau nửa đêm đại lễ E'id là người cao tuổi, đặc biệt là phụ nữ . . . thì được phép bắt đầu bằng Tawwaaf nhằm tránh chu kỳ kinh bắt đầu, rồi ném đá sau hoàn toàn không thành vấn đề. Nhưng tốt nhất vẫn áp dụng đúng Sunnah là hoàn mỹ nhất, đó là xưa kia trong ngày đại lễ E'id Rasul ﷺ ném đá, rồi giết tế, rồi cạo đầu, rồi tắm gội sạch sẽ xịt dầu thơm rồi mới hướng đến Makkah mà Tawwaaf. Nhưng ai làm đảo lộn thứ tự này thì Haj của họ không bị ảnh hưởng gì giống như cạo đầu trước giết tế; hoặc cạo đầu trước ném đá; hoặc Tawwaaf trước ném đá; hoặc Tawwaaf trước giết tế; hoặc Tawwaaf trước cạo đầu . . . tất cả đều được phép, bởi Rasul ﷺ đã trả lời khi có người thắc mắc việc làm đảo lộn thứ tự này thì Người đáp: “**Không có vấn đề gì, không có vấn đề gì.**”

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 126: Giáo lý ra sao việc phụ nữ có kinh nguyệt trước khi Tawwaaf Ifaadhah, biết rằng cô ta đã hoàn tất đầy đủ các nghi thức Haj và chu kỳ này đã có trước những ngày Tashreeq ?

Trả lời 126: Khi phụ nữ có kinh hoặc ra máu hậu sản trước Tawwaaf Ifaadhah thì phải chờ đợi đến dứt kinh, tắm rửa sạch sẽ mới vào Tawwaaf thậm chí có bị trì trệ đến tháng Muharram (tháng giêng) hoặc là tháng Safar (tháng 2) mà không cần chịu phạt gì cả, bởi vấn đề không có giới hạn nhất định. Tuy nhiên vẫn có một số U'lama vẫn khẳng định thời hạn cuối cùng là nội trong tháng Zul Hijjah nhưng họ không đưa

bằng chứng cụ thể. Đúng nhất vẫn là được phép trì hoãn nhưng tranh thủ các sớm càng tốt với khả năng có thể. Và bởi kinh nguyệt và máu hậu sản không phải là mưu kế hay chủ định của con người cho nên khi nào sạch sẽ thì bước vào Tawwaaf không phân biệt là tháng Zul Hijjah hay là tháng Muharram (tháng giêng)

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 127: Hai người đàn ông đi làm Hajj cùng với gia đình, họ là những người ốm yếu. Sau khi rời Muzdalifah đến Mina họ không tìm được chỗ tạm trú trong ba ngày Tashreeq do quá chật hẹp, quá đông đúc nên công an không cho họ ở (ven lề đường) nên họ phải ở khu vực ngoài Mina suốt ba ngày Tashreeq đó. Và trong ngày đại lễ E'id họ đã Tawwaaf trước khi ném đá A'qabah. Vậy, Hajj chúng tôi đúng hay sai ?

Trả lời 127:

✓ **Thứ nhất:** Việc gia đình của họ tạm trú các ngày Tashreeq ngoài khu vực Mina trong khi nghi thức Hajj buộc họ phải ở trong khu vực Mina. Nếu họ đã cố gắng và đã nỗ lực tìm kiếm mà vẫn không tìm được chỗ tạm trú tại Mina thì họ không bị gì cả, bởi Allah đã phán với ý nghĩa chung:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿**Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.**﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2). Bằng ngược lại, nếu họ lười đi tìm chỗ khác mà cứ ở đại vị trí ngoài Mina rồi diện lý do không có chỗ ở thì mỗi người trong họ phải giết

tế một con cừu hoặc dê tại vùng đất Haram, lấy thịt phân chia cho người nghèo tại đó, nếu không có khả năng thì nhịn chay mười ngày thay thế.

✓ Thứ hai: Việc mọi người Tawwaaf trước khi ném đá A'qabah không hề bị ảnh hưởng gì hết. Theo Sunnah trong ngày đại lễ E'id là theo thứ tự ném đá A'qabah, rồi giết tế, rồi cạo đầu hoặc hớt tóc (cạo đầu tốt hơn), rồi Tawwaaf và Sa-y' đối với ai bắt buộc phải Sa-y', bởi Rasul ﷺ đã làm thứ tự như thế và nói:

((حُدُّوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ))

“Mọi người hãy học nghi thức Hajj từ Ta.”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2207 ngày
21/11/1398 H)

Câu hỏi 128: Khi người làm Hajj ở tại ranh giới giữa Mina và Muzdalifah mà cứ tưởng đó là Mina, vậy y phải làm sao và nếu như y không có thể tìm được chỗ ở tại Mina thì có phải bị chịu phạt không ?

Trả lời 128: Bắt buộc y phải chịu phạt một con cừu hoặc dê, giết tại Makkah hoặc ủy thác cho người khác giết thay và lấy thịt phát hết cho người nghèo tại đó, tuyệt đối không được ăn số thịt đó. Còn nếu như đã cố gắng sức vẫn không tìm được chỗ tạm trú tại Mina thì y hoàn toàn không bị gì hết, Allah phán:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ [سورة التغابن: ١٦]

﴿Bối thế, các người hãy kính sợ Allah theo khả năng của các người.﴾ Al-Taghaa-bun: 16 (chương 64).

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3592 ngày
28/03/1401 H)

Câu hỏi 129: Biết được rằng Haj là một trong năm nền tảng cốt yếu của tôn giáo Islam. Có một vài năm số lượng người làm Haj quá đông đến mức họ phải dựng lều để ở ngoài các khu vực Muzdalifah và Mina, cho đến đêm xuống họ mới vào qua đêm trong khu vực bắt buộc và đến sáng thì họ lại tiếp tục trở lại lều trại của họ. Mong được Sheikh giải thích rõ sự việc.

Trả lời 129: Việc người làm Haj không tìm được chỗ tạm trú tại Mina trong những ngày Tashreeq buộc phải ở khu vực ngoài vào ban ngày và khi đêm về vào qua đêm trong khu vực Mina là điều hợp lệ. Giả sử không còn bất cứ chỗ nào để tạm trú trong Mina sau khi hết sức truy tìm thì người làm Haj vẫn có thể ở khu vực ngoài mà không bị ảnh hưởng gì đến Haj.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3013 ngày
21/07/1400 H)

Câu hỏi 130:

Thứ nhất: Tôi đi làm Haj cùng với nhóm bạn, chúng tôi không thể rời A'rafah cho đến 2 giờ khuya, tại đây chúng tôi đã hành lễ Salah Al-Maghrif và Al-Isha. Xong tôi một mình đi Mina với ý định sẽ quay trở lại

Muzdalifah để nghỉ ngơi nhưng khi quay lại thì do quá đông người nên rất trễ tôi mới vào được Muzdalifah. Do chúng tôi không tìm được nơi tạm trú trong Mina trong những ngày Tashreeq nên đành phải ở luôn Muzdalifah suốt ba ngày này và chỉ đi vào Mina mỗi khi ném đá. Đêm đến chúng tôi chia làm hai nhóm, một nhóm vào qua đêm trong Mina và nhóm khác thì cùng tôi ở lại lều tại Muzdalifah. Vậy tôi làm có đúng không ?

Thứ hai: Giáo lý ra sao khi mặt trời đã lặn của ngày 12 mà tôi vẫn còn trên đường của Muzdalifah, vậy có buộc tôi phải ở lại một đêm nữa ném đá vào ngày 13 không ?

Trả lời 130: Nếu sự việc như bạn kể là không tìm được nơi tạm trú trong Mina sau khi đã cố gắng sức nên các ngày Tashreeq phải ở Muzdalifah và việc bạn rời Muzdalifah sau hành lễ Salah Al-Maghrib và Al-Isha và không tài nào quay trở lại cho đến rất khuya do quá đông đúc, tất cả đều không ảnh hưởng gì đến Hajj của các bạn, Allah phán:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: ٢٨٦

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2), Allah phán ở chương khác:

﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾ (سورة الحج: ٧٨)

﴿Ngài đã không áp chế các người rơi vào tình huống khó khăn bởi tôn giáo.﴾ Al-Hajj: 78 (Chương 22).

Thứ hai: Sau khi mặt trời lặn của ngày 12 mà bạn vẫn còn ở Muzdalifah thì không cần phải qua đêm hay ném đá gì cả do bạn đã ở ngoài khu vực Mina.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cùng gia quyến và tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2346 ngày 16/03/1399 H)

Câu hỏi 131: Tôi đã bỏ Tawwaaf Wida sau khi hoàn thành U'mrah do tôi không biết giáo lý, vậy có bắt buộc tôi phải làm gì không ?

Trả lời 131: Bạn không bị gì cả, do Tawwaaf Wida không phải là điều bắt buộc đối với người làm U'mrah.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cùng gia quyến và tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1750 ngày 29/12/1397 H)

Câu hỏi 132: Tôi sinh sống ở thành phố Taa-if và cứ mỗi hai hoặc ba tháng là tôi đi làm U'mrah một lần, vậy có bắt buộc tôi Tawwaaf Wida không ?

Trả lời 132: Giới U'lama đã bắt đồng ý kiến về phân tích ý nghĩa Hadith mà Rasul ﷺ nói:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Hadith do Muslim ghi.

- ✓ Rằng ngụ ý là chỉ bắt buộc người làm Haj.
- ✓ Rằng ngụ ý bắt buộc cả người làm Haj và U'mrah.
- ✓ Rằng ngụ ý bắt buộc tất cả người làm Haj, làm U'mrah và cả bắt cứ ai khác.

Cho nên tốt nhất là bạn nên sau khi làm xong U'mrah là Tawwaaf Wida một lần.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 968 ngày 03/03/1395 H)

Câu hỏi 133: Có một nhóm làm Haj Tamadtua' trong năm nay, họ rời Mina sau những ngày Tashreeq thì họ chỉ Tawwaaf một lần bằng hai định tâm Ifaadhah và Wida, vậy Haj của họ đúng không ?

Trả lời 133: Đúng vậy Tawwaaf Ifaadhah có thể thay thế hoàn toàn Tawwaaf Wida, bởi mục đích cuối cùng sau khi ném đá của các ngày Tashreeq và trước khi rời Makkah là Tawwaaf như Rasul ﷺ đã nói:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Hadith do Muslim ghi.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an & phúc lành cho Nabi Muhammad, cùng gia quyến và tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2333 ngày
19/03/1399 H)

Câu hỏi 134: Tawwaaf Wida có phải là nghi thức bắt buộc của U'mrah đối với những ai ở ngoài khu vực Haram như Taa-if chẳng hạn ?

Trả lời 134: Đối với thị dân Taa-if sau khi hoàn thành U'mrah và muốn rời Makkah thì nên Tawwaaf Wida nhằm làm theo Hadith mang ý nghĩa chung chung:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Hadith do Muslim, Ahmad, Abu Dawood và Ibnu Maajah ghi. Và Hadith khác do Al-Bukhary và Muslim ghi: “Mọi người làm Haj được lệnh phải Tawwaaf cuối cùng tại Ka'bah, ngoại trừ phụ nữ có chu kỳ kinh nguyệt là được miễn.” Còn việc có bắt buộc hay không thì giữa U'lama có bất đồng ý kiến nhưng tốt nhất là nên làm theo Sunnah này.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2873 ngày
09/03/1400 H)

Câu hỏi 135: Còn hai nghi thức Haj mà một người làm Haj đã cao tuổi vẫn chưa làm được là Tawwaaf Wida và ném đá, vậy ông ta có được phép ủy thác cho người khác làm dùm không và ông ta có được phép giết cừu, dê chịu phạt tại quê nhà ông ta không hay phải giết tại Haram ?

Trả lời 135: Tawwaaf Wida không được phép Tawwaaf thay còn ném đá có thể làm thay nếu đó là người không thể tự mình ném đá được. Riêng việc giết tế vì Haj hoặc chịu phạt do vi phạm luật cấm trong lúc làm Haj và U'mrah thì bắt buộc phải giết tại Makkah hoặc Mina bởi đây là vùng đất Haram.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2897 ngày 12/03/1400 H)

Câu hỏi 136: Tôi có ý định làm Haj Tamadtua', sau khi tôi hoàn thành xong phần U'mrah thì đi đến Mina vào mùng 3 tháng Zul Hijjah thì hai đầu gối tôi bị đau không thể đi đứng tự nhiên được. Thấy vậy, tôi đi khám bác sĩ thì được khuyên là không nên tiếp tục làm Haj, với lời khuyên đó tôi đã trở về nhà mình. Biết được rằng lúc định tâm U'mrah tôi đã không nói kèm câu:

إِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَحَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي

(In ha-ba-sa-ny ha-bi-sun fa-ma-hal-ly hay-su ha-bas-ta-ny)⁽⁷⁾
Vậy tôi có phải chịu phạt một con cừu hay không ?

Trả lời 136: Nếu như sự việc như giống như bạn kể là bạn đã hoàn toàn thực hiện xong U'mrah của Haj Tamadtua' và đã trở về nhà thì bạn không bị bất cứ gì cả do bạn đã hoàn thành xong phần U'mrah và chưa định tâm làm Haj sau đó.

(7) **Ý nghĩa:** Nếu bề tôi bị thế lực nào đó ngăn cản thì bề tôi sẽ mặc áo lại bình thường ngay nơi bắt giữ bề tôi.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3483 ngày
21/02/1400 H)

Câu hỏi 137: Người làm Haj có được phép đến Jeddah mà không cần Tawwaaf Wida không ?

Trả lời 137: Bắt buộc người làm Haj trước khi rời Makkah phải Tawwaaf Wida bởi Rasul ﷺ đã nói:

((لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ))

“Các người không được rời khỏi Makkah cho đến khi làm nghi thức cuối cùng của Haj là Tawwaaf Wida.” Hadith do Muslim ghi. Và Hadith khác do Al-Bukhary và Muslim ghi từ ông Ibnu A’bbaas ؓ kể: “Mọi người làm Haj được lệnh phải Tawwaaf cuối cùng tại Ka’bah, ngoại trừ phụ nữ có chu kỳ kinh nguyệt là được miễn.” Cho nên, đối với người làm Haj dù là ở Jeddah, ở Taa-if hay ở bất cứ địa phương nào tuyệt đối không được phép rời Makkah cho đến khi xong Tawwaaf Wida. Ai rời Makkah trước Tawwaaf Wida buộc phải nộp phạt một con cừu hoặc dê do đã bỏ một nghi thức bắt buộc của Haj. Bên cạnh đó cũng có vài ý kiến khác như nếu người đó có ý định sẽ quay trở lại Makkah để Tawwaaf thì sẽ được xóa bỏ nộp phạt nhưng ý kiến này cần phải xem xét lại. Cho nên ý kiến nộp phạt là đúng nhất được giới U’lama khẳng định, và là người có đức tin cần phải làm điều hoàn hảo nhất để bảo vệ Haj của mình.

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 138: Chúng tôi định cư ở Jeddah, vào năm ngoái chúng tôi đi làm Haj và sau đã hoàn thành đầy đủ nghi thức Haj. Thấy rằng mọi người quá đông đúc nên chúng tôi trở về Jeddah mà không Tawwaaf Wida với ý định sẽ quay trở lại Tawwaaf ở cuối tháng Zul Hijjah, vậy Haj của chúng tôi đúng không ?

Trả lời 138: Người làm Haj được phép trì hoãn Tawwaaf Wida đến bao giờ tùy ý miễn trước khi rời Makkah.

Đối với người làm Haj sinh sống ở Jeddah, Taa-if, Madinah hay bất cứ địa danh nào khác thì buộc phải Tawwaaf bảy vòng xung quanh Ka'bah và không cần Sa-y' gì cả, bởi Tawwaaf Wida chỉ gồm có Tawwaaf mà thôi. Nếu như rời Makkah mà không Tawwaaf là buộc phải nộp phạt một con cừu hoặc dê, giết tại Makkah và lấy thịt phát hết cho người nghèo nơi đây. Đây là ý kiến của đại đa số U'lama. Nguyên nhân là do Tawwaaf Wida là một nghi thức bắt buộc của Haj như được ghi chép từ ông Ibnu A'bbaas kể: “**Rằng ai bỏ một nghi thức của Haj thì phải giết tế mà nộp phạt.**”

Đến đây, việc các bạn cố ý rời Makkah trước khi Tawwaaf Wida là đã bỏ đi một nghi thức bắt buộc của Haj nên mỗi người trong các bạn phải nộp phạt một con cừu hoặc dê. Allahu A'lam.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 139: Giáo lý ra sao việc một người định tâm làm U'mrah hoặc Haj, sau đó bị một thế lực nào đó ngăn cản không cho Tawwaaf và Sa-y' ?

Trả lời 139: Việc một người định làm U'mrah hoặc Haj, sau đó bị một thế lực nào đó ngăn cản không cho Tawwaaf và Sa-y' thì cứ tiếp tục ở trong tình trạng Ehraam mong rằng sẽ được tự do trở lại. Tuyệt đối, không vội vã tự trở lại trạng thái bình thường, giống như Rasul ﷺ và Sahabah đã bị Quraish chặn đường không cho vào Makkah tại Hudaibiyah nhưng Rasul ﷺ vẫn không vội vã trở lại trạng thái bình thường do Người hy vọng sẽ được giải quyết ổn thỏa và được vào Makkah mà hoàn thành U'mrah. Đến khi định ninh không được vào Makkah thì Rasul ﷺ và Sahabah đồng giết tế, cạo đầu và trở lại trạng thái bình thường.

Cho nên, nếu có thể giải quyết được vấn đề thì cứ tiếp tục ở trên hiện trạng Ehraam đến mọi việc hoàn tất thì tiếp tục hoàn thành U'mrah và Haj. Còn nếu bị ngăn chặng không được phép tiếp tục thì xả Ehraam bằng cách như Rasul ﷺ và Sahabah ﷺ đã làm, trước tiên là giết tế, rồi cạo đầu hoặc hót tóc, xong trở lại bình thường mà quay về quê nhà. Và Allah đã phán:

﴿فَإِنْ أَحْصَرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ﴾ البقرة: ١٩٦

«Nếu các người bị cản trở không thể tiếp tục thi hành thì hãy nộp phạt một con vật tế. Và các người không được phép cạo đầu (khi làm Haj) cho đến khi con vật tế đã được đến chỗ giết tế.» Al-Baqarah: 196 (chương 2).

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 140: Tôi đã hoàn thành U'mrah vào mùng 7 tháng Zul Hijjah, rồi hướng đến Mina. Tại đây tôi đã hành lễ đầy đủ các buổi lễ Salah bắt buộc. Đến tối mùng 9 (tức đêm A'rafah) trên đường đến A'rafah thì xe chúng tôi bị tai nạn làm cho người đàn ông làm Haj cho mẹ tôi qua đời. Thế là tôi quay về nhà, vậy điều gì bắt buộc tôi ?

Trả lời 140: Bắt buộc anh là sau khi định tâm làm Haj là tuyệt đối không được tự ý hủy bỏ giữa chừng thậm chí có bị tai nạn – cầu xin Allah che chở cho anh – bởi đây không phải là lý do để hủy bỏ Haj giữa chừng. Nay anh đã trở về nhà trước khi đứng A'rafah và Tawwaaf thì anh buộc anh phải:

✓ Cầu xin Allah tha thứ và sám hối với Ngài với những gì anh đã vi phạm.

✓ Giết tế một con cừu hoặc dê tại Makkah, lấy thịt phát hết cho người nghèo tại đây, không được ăn hoặc biếu số thịt đó.

✓ Thực hiện Haj bù lại vào năm tới, Insha Allah.

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cùng gia quyến và tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1872 ngày 25/03/1398 H)

Câu hỏi 141: Tôi đã định tâm làm Haj, đến sau khi tôi đã đứng A'rafah và ghé qua Muzdalifah thì liền trở lại trạng thái bình thường trước khi ném đá, trước khi Tawwaaf Ifaadhah, tức tôi đã ngưng hoàn toàn giữa

chùng việc làm Haj và trở về quê nhà ngay trong đêm đại lễ E'id, vậy tôi phải giải quyết như thế nào ?

Trả lời 141: Nếu sự việc giống như lời kể thì sự định tâm làm Haj của anh là đúng bắt buộc anh phải hoàn thành hết mọi nghi thức Haj, tuyệt đối không được hủy bỏ giữa chừng, bởi Allah phán:

﴿وَأْتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ البقرة: ١٩٦

﴿Và các ngươi hãy hoàn thành Haj và U'mrah vì Allah.﴾

Al-Baqarah: 196 (chương 2), đây là lệnh bắt buộc. Và Allah phán ở chương khác:

﴿الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ﴾ (البقرة: ١٩٧)

﴿Haj chỉ được thi hành trong vài tháng đã được ấn định. Ai bước vào cuộc hành hương Haj.﴾ Al-Baqarah: 197 (chương 2). Đại đa số học giả Tafseer giải thích từ **﴿Ai bước vào﴾** nghĩa là bắt buộc bản thân y phải hoàn thành Haj. Dựa vào bằng chứng phân tích là Haj của bạn vẫn còn hiệu lực nên bạn vẫn còn trên hiện trạng Ehraam, bắt buộc bạn phải quay lại Makkah mà Tawwaaf Ifaadhah, Sa-y', cạo đầu hoặc hớt tóc rồi trở lại hiện trạng bình thường, đến khi muốn rời Makkah thì Tawwaaf Wida. Ngoài ra còn bạn phải giết tế nộ phạt ba con cừu hoặc dê do bạn đã bỏ qua đêm tại Muzdalifah nếu như bạn rời Muzdalifah trước nửa đêm đại lễ E'id; thứ hai là bạn đã bỏ tạm trú tại Mina trong những ngày Tashreeq; thứ ba là bạn đã bỏ ném đá. Nếu không có khả năng thì nhịn chay thay thế mỗi con vật là 10 ngày.

Bằng chứng cho việc bắt buộc giết tế nộp phạt như được ghi chép trong bộ Muwatta của Imam Maalik rah, từ ông Ibnu A'bbaas rah dẫn lời Rasul saw:

((مَنْ نَسِيَ مِنْ نُسُكِهِ شَيْئًا أَوْ تَرَكَهُ فَلْيَهْرِقْ دَمًا))

“Ai quên hoặc bỏ một nghi thức nào đó của Haj (hoặc U'mrah) phải chịu phạt một con cừu (hoặc dê).” Đây là câu nói của trường phái Imam Ahmad rah. Ngoài ra còn có ý kiến khác là không bắt buộc giết tế nhưng tốt nhất và hoàn mỹ nhất là chọn lấy cây giết tế nộp phạt nhằm thoát mọi phiền phức.

Nếu trường hợp bạn đã quan hệ với vợ sau khi trở về nhà là Haj của bạn trở nên vô hiệu lực nhưng vẫn bắt buộc bạn hoàn thành mọi nghi thức còn lại của Haj, bởi bạn vẫn ở trên hiện trạng Ehraam nên phải đến Makkah mà Tawwaaf, Sa-y', cạo hoặc hót tóc và Tawwaaf Wida trước khi rời Makkah. Bên cạnh đó vẫn bắt buộc bạn giết tế nộp phạt ba con cừu hoặc dê do bạn đã bỏ qua đêm tại Muzdalifah, tạm trú tại Mina và bỏ ném đá với bằng chứng của Ibnu A'bbaas rah nêu trên. Đồng thời phải giết tế thêm một con lạc đà do đã quan hệ trước khi trở lại trạng thái bình thường. Nếu không có khả năng thì nhịn chay thay thế mỗi con vật là 10 ngày. Chưa hết bắt buộc phải làm Haj lại vào năm tới. Đây là câu nói của U'mar, Ibnu A'bbaas, Ibnu U'mar, Sa-e'ed bin Al-Musaiyib, A'ta, Al-Nakha-y', Al-Thawri, Al-Shafi-y', Ishaq, Abu Thawr và Ibnu Qudaamah ghi trong bộ Mughny. Và cuối cùng nếu bạn là Haj Tamadtua' hoặc Qiraan là phải giết tế một con cừu hoặc dê nữa. Nếu không có khả năng thì nhịn chay thay thế 10 ngày, bởi Allah phán:

﴿فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ﴾ البقرة: ۱۹۶

«Đôi với ai muốn tiếp tục làm U'mrah rồi đến Haj (tức làm Haj Al-Tamadtu' hoặc Haj Al-Qiraan) thì phải giết một con vật tế tùy theo khả năng có thể. Nhưng ai không có khả năng (dâng một con vật tế) thì phải nhịn chay ba ngày trong thời gian làm Haj và bảy ngày sau khi trở về nhà.» Al-Baqarah: 196 (chương 2).

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 152 ngày
15/08/1392 H)

Câu hỏi 142: Có Hadith Saheeh nào nhắc về lợi ích của nước Zamzam không ?

Trả lời 142: Có Hadith rất nhiều Hadith Saheeh nói về lợi ích của nước Zamzam này, như được ghi chép trong bộ Saheeh từ Nabi ﷺ nói về nước Zamzam:

((إِنَّهَا مُبَارَكَةٌ إِنَّهَا طَعَامٌ طَعِيمٌ))

“Đây là nước hồng phúc, nó là thức uống no bụng.” Có đường truyền khác do Abu Dawood ghi:

((وَسَقَاءٌ سَقِيمٌ))

“Và là được phẩm chữa bệnh.” Đây là Hadith Saheeh nói về giá trị của nước Zamzam. Người Muslim được khuyến khích uống loại nước này nếu có cơ hội bởi sẽ được mang lại hồng phúc và chữa bệnh. Ngoài ra loại nước Zamzam này còn được phép lấy nước Wudu, giặt quần áo, tắm rửa Junub, vệ sinh cá

nhân giống như Rasul ﷺ đã sử dụng. Và được xác định rằng có một loại nước đã phun trào ra giữa các ngón tay của Rasul ﷺ và mọi người đã hứng lấy mà lấy Wudu, giặt giũ, tắm rửa, vệ sinh.

Tóm lại, nước Zamzam là loại nước chứa đựng hồng phúc, là phương thuốc quý khuyến khích người Muslim uống và hoàn toàn được phép sử dụng vì các mục đích khác.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 143: Tôi đã từng thấy loại người đi làm Haj tuy đã thực hiện chu toàn đầy đủ các nghi thức Haj nhưng lại không hành lễ Salah bắt buộc, vậy có xem người này đã hoàn thành một nền tảng Haj không, trong khi y lại không thực hiện nền tảng cốt lõi của Islam đó là Salah ?

Trả lời 143: Ai bỏ lễ Salah trong khi y thuộc loại bắt buộc hành lễ Salah. Nếu cố ý bỏ và cương quyết bỏ thì y là kẻ phản đạo được tất cả U'lama thống nhất.

Nếu bỏ vì lơ là, cầu thả, lười biếng thì y là người Kafir dựa theo câu nói đúng trong hai câu nói của giới U'lama. Còn Haj của y có đúng không thì dựa vào y thuộc loại bỏ Salah như thế nào ?

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 144: Một người sau khi đã thực hiện Haj bắt buộc thì phạm tội Zina và lười hành lễ Salah tức có khi thì hành lễ và có khi thì không. Sau đó, y biết tội

quay lại sám hối, vậy Haj của y trước đó có còn công hiệu không hay buộc y phải làm Haj lại ?

Trả lời 144: Được ghi chép lại từ Nabi ﷺ:

((بُيِّئَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَحَجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ))

“Islam được xây dựng trên năm trụ cột: lời tuyên thệ La ila ha il lol loh và Muhammad là Rasul của Allah, dâng lễ Salah, xuất Zakat bắt buộc, hành hương (Haj) tại ngôi đền Ka'bah và nhịn chay tháng Ramadan.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi. Salah đúng quả là một nền tảng vĩ đại được xếp sau lời tuyên thệ, vì vậy mà Rasul ﷺ đã nói:

((الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ))

“Hiệp ước giữa chúng ta và họ (người ngoại đạo) là dâng lễ Salah. Ai bỏ nó thì người đó là kẻ ngoại đạo.” Hadith do Imam Ahmad và nhóm Sunan ghi lại bằng đường truyền Saheeh. Đối với người hành lễ Salah ở buổi này và bỏ buổi Salah khác là y đang giễu cợt tôn giáo của Allah. Việc một người bỏ một buổi hành lễ Salah thì cho y ba lần cơ hội kêu y sám hối nếu không thì kết án tử. Riêng người đàn ông nhắc trong câu hỏi rằng anh ta đã sám hối nếu thật lòng thì Allah chấp nhận lời sám hối của y. Còn Haj của y thì nên làm lại nhằm tránh mọi tranh cãi của giới U'lama và vì Hadith:

((دَعِ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ))

“Hãy bỏ điều làm cho bạn nghi ngờ, lo lắng rồi tìm đến điều làm bạn hết nghi ngờ, hết lo lắng.”⁽⁸⁾

Về tội phạm Zina⁽⁹⁾ sau khi làm Hajj, nếu y cho rằng Zina là điều được phép làm thì y là kẻ Kafir làm cho mọi hành đạo của y trước kia bị xóa sạch, bắt buộc phải làm Hajj lần nữa sau khi sám hối. Còn nếu biết rằng đây là tội lỗi mà vẫn vi phạm thì ròi vào đại tội nguy hiểm, bắt buộc phải sám hối còn Hajj của y hoàn toàn không bị gì cả và tội Zina vẫn còn gánh chịu cho đến khi sám hối.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 836 ngày
24/08/1394 H)

Câu hỏi 145: Việc phạm tội ở Makkah có bị nhân lên giống như ân phước được nhân lên không? Và tại sao chỉ có ở Makkah mới được nhân lên còn ở những nơi khác thì không ?

Trả lời 145: Có bằng chứng xác thực rằng ân phước sẽ được nhân lên trong khoảng thời gian và nơi chốn thiêng liêng như tháng Ramadan, mười ngày đầu của tháng Zul Hijjah (tháng 12), còn về nơi chốn thì hai lãnh địa Haram Makkah và Haram Madinah. Riêng ở Makkah thì ân phước nhân lên vĩ đại vô cùng như được nhắc trong Hadith:

⁽⁸⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi lại ở phần cung cách sinh sống, chương Hadith số 2518 và Al-Nasa-y ghi lại ở phần thức uống, chương khuyến khích bỏ những điều nghi ngờ, Hadith số 5711 và Al-Tirmizhi nói: đây là Hadith Hasan Saheeh.

⁽⁹⁾ Zina là quan hệ tình dục ngoài hôn nhân.

((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا))

“Hành lễ Salah ở Masjid của Ta tốt hơn một ngàn lần Salah ở các Masjid khác trừ Masjid Haram Makkah, bởi Salah ở Masjid Haram Makkah tốt hơn hành lễ Salah trong Masjid Ta một trăm lần.” Hadith do Ahmad ghi. Qua bằng chứng khẳng định rằng lễ Salah ở Masjid Makkah được nhân lên đến một trăm ngàn lần còn Salah ở Masjid Madinah thì được nhân lên đến một ngàn lần. Ngoài ra, các việc hành đạo khác như bố thí, tụng niệm, nhịn chay, xướng đọc Qur’an . . . vẫn được nhân lên nhưng giới hạn là bao nhiêu thì không có một Hadith nào nói rõ vấn đề này. Tuy nhiên vẫn có một Hadith được lưu truyền nhau rằng: **“Ai nhịn chay Ramadan tại Makkah sẽ được Allah chứng nhận là đã nhịn chay một ngàn tháng Ramadan.”** Nhưng đây là Hadith yếu không được giới U’lama công nhận. Tóm lại ân phước luôn được nhân lên khi được hành đạo tại Makkah nhưng không rõ giới hạn số lượng là bao nhiêu, ngoại trừ Salah.

Về tội lỗi, thì theo giới chuyên môn xác minh rằng tội lỗi không hề được nhân lên về số lượng mà chỉ nhân lên về hình thức. Về số lượng không hề nhân lên bởi Allah đã phán:

﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا﴾
[سورة الأنعام: ١٦٠]

«Ai đến trình diện Allah với một điều phúc lành thì sẽ được hưởng mười điều lành tương tự, ngược lại, ai đến gặp Allah với một điều xấu thì sẽ bị phạt bằng một điều xấu tương

tự. ﴿ Al-An-a'm: 160 (chương 6). Đúng vậy, tội lỗi không hề được nhân lên về số lượng dù vi phạm ở Makkah, ở Madinah, trong tháng Ramadan, trong mười ngày tháng Zul Hijjah (tháng 12) hay ở bất cứ nơi nào khác, tức vi phạm một lần thì bị trừng trị một lần. Điều này thể hiện lòng bao dung quảng đại của Allah. Còn về hình thức thì vi phạm tội lỗi ở Makkah và Madinah không hề giống như vi phạm tội lỗi tại Taa-if hay Jeddah, vi phạm tội lỗi trong tháng Ramadan và trong mười ngày đầu tháng Zul Hijjah không hề giống như vi phạm tội lỗi trong tháng Rajab (tháng 7) hay tháng Sha'baan (tháng 8).

Về bằng chứng cho việc vi phạm tội lỗi ở Makkah bị nhân lên về hình thức, Allah phán:

﴿وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ﴾ [سورة الحج: ٢٥]

﴿**Và ai có ý định khả ố gây bất công tại (Makkah thiêng liêng) thì TA sẽ cho y nếm một hình phạt đau đớn.**﴾ Al-Haj: 25 (chương 22). Câu Kinh báo cho biết rằng vi phạm tội lỗi ở Makkah là đại tội, thậm chí chỉ có ý định vi phạm mà thôi là đã rời vào lời khuyến cáo khủng khiếp này. Đây là hình phạt dành cho kẻ chỉ có ý định khả ố và sẽ ra sao đối với kẻ đã gây tội, đã tạo bất công, đã làm điều khả ố tại Makkah . . . tất nhiên là tội danh sẽ rất là to lớn.

Từ “**khả ố**” là bao gồm tất cả mọi hành động cử chỉ trái ngược chân lý Islam dù là niềm tin hay hành động bởi Allah phán: ﴿**Và ai có ý định khả ố gây bất công tại (Makkah thiêng liêng).**﴾ Al-Haj: 25 (chương 22) tất cả đều rơi vào lời khuyến cáo này. Có khi có ý định khả ố về niềm tin dẫn đến phủ nhận đức tin, đây là tội nguy hiểm

nhất; có khi có ý định khả ố về tuân phục mệnh lệnh Allah thì hành phạt này nhẹ hơn hành phạt phủ nhận đức tin.

Từ “**Bất công**” là bao gồm mọi bất công đối với Allah, đối với bản thân mình và với người khác.

✓ Đối với bản thân là ép mình làm trái ngược giáo lý của Allah như bỏ Salah, uống rượu, hút thuốc, Zina . . .

✓ Đối với người khác là chiếm đoạt quyền lợi của họ, đánh họ vô cớ, giết người không có lý do, cướp tài sản, mắng chửi . . .

✓ Đối với Allah là phủ nhận đức tin nơi Ngài, tự bước ra khỏi vành đai Islam, đây là tội trọng đại nhất trong Islam, Allah phán:

﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ لقمان: ١٣

﴿**Quả thật, tổ hợp những thần linh khác cùng với Allah là một bất công vô cùng to tát.**﴾ Luqmaan: 13 (chương 31).

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 146: Đồ Ehraam bị dính máu có được phép mặc hành lễ Salah không? Và số lượng máu bao nhiêu mới làm hư Haj hoặc Salah khi bị dính lên Ehraam ?

Trả lời 146: Nếu số lượng máu dính không đáng kể như bị dính ít máu cam thì vẫn có thể mặc hành lễ Salah. Nếu số lượng máu dính nhiều là đã bị ô uế buộc phải giặt rửa hoặc thay bộ đồ Ehraam mới. Người đang làm haj dù nam hay nữ hoàn toàn được phép thay đồ Ehraam khác bất cứ lúc nào muốn, không cần có lý do. Ai cố ý hành lễ Salah trong bộ đồ ô

uế thì lễ Salah đó vô hiệu, còn nếu do không biết bị dính hoặc không biết về giáo lý hoặc bị quên lãng thì lễ Salah có công hiệu.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 147: Lễ Salah trong Ka'bah có giá trị hơn lễ Salah bên ngoài không và mọi người có được phép kể nhau nghe hay miêu tả về những gì nhìn thấy bên trong Ka'bah không ?

Trả lời 147: Lễ Salah bên trong Ka'bah là điều khuyến khích nên thực hiện nếu thuận lợi dễ dàng không xô đẩy, không tranh giành, không tốn tiền bạc như được ghi chép lại trong hai bộ Saheeh Al-Bukhary và Muslim rằng Rasul ﷺ đã bước ra khỏi Ka'bah với vẻ mặt buồn bã mà nói:

((إِنِّي أَخْشَى أَنْ أَكُونَ قَدْ شَقَقْتُ عَلَى أُمَّتِي))

“Quả thật, Ta sợ rằng hành động này của Ta đã gây khó dễ cho tín đồ của cộng đồng Ta.” Và có lần bà A'-ishah ﷺ đã xin phép Nabi ﷺ để được hành lễ bên trong Ka'bah thì Người bảo:

((صَلِّي فِي الْحِجْرِ فَإِنَّ الْحِجْرَ مِنَ الْبَيْتِ))

“Vậy nàng hãy hành lễ Salah bên trong Hijr bởi nó thuộc về Ka'bah.” Cả hai Hadith chứng minh rằng hành lễ Salah trong Ka'bah chỉ là điều khuyến khích do nó có một giá trị không kém. Nhưng không vì thế mà phải đấu đá, phải tranh giành, gây khó dễ cho bản thân và mọi người để được vào bên

trong, nếu muốn thì hãy hành lễ Salah trong Hijr Ismaa-e'l (vòng cung bên cạnh Ka'bah) bởi nó thuộc về Ka'bah.

Mọi người hoàn toàn được phép miêu tả những gì đã thấy bên trong Ka'bah về các trụ cột, nền, trần . . . và theo Sunnah đối với ai được vào Ka'bah nên hành lễ Salah hai Rakat, quay mặt về các vách Ka'bah mà hô Allahu Akbar cầu xin những gì bản thân muốn, đặc biệt là cầu xin bằng các lời mà Rasul ﷺ đã cầu xin. Việc làm này đã được Rasul ﷺ làm như thế mỗi khi vào Ka'bah.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 148: Trong tháng Ramadan mọi người đều muốn đi làm U'mrah, vậy tốt nhất là nên xả chay hay tiếp tục nhịn khi làm U'mrah đó ?; Thứ hai khi xong U'mrah nên quay về liền hay nên ở lại hành lễ vài buổi Salah bắt buộc tại Makkah ? cầu xin Allah ban cho Sheikh mọi điều tốt đẹp.

Trả lời 148:

✓ Thứ nhất: Theo Sunnah là người đi đường xa vì mục đích U'mrah là xả chay bởi Allah yêu thích việc mọi người làm điều mà Ngài đã tạo dễ dàng giống như Ngài ghét cay đắng việc mọi người vi phạm tội lỗi, nhưng ai muốn nhịn chay thì hoàn toàn được phép.

✓ Thứ hai: Tất nhiên là hành lễ Salah tại Makkah tốt đẹp hơn nhiều bởi được nhân lên đến một trăm ngàn lần so với các Masjid khác. Còn nếu quay về liền sau khi xong U'mrah thì cũng chẳng có bị gì.

Câu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3102 ngày 21/07/1400 H)

Câu hỏi 149: Tôi đã mua một con linh dương con ở tỉnh Jeezaan, tôi mang nó về nhà tôi ở Makkah nuôi dưỡng. Giờ đây nó đã lớn và gây khó khăn cho gia đình tôi. Vậy tôi có được phép mang nó đi Taa-if hoặc Jeddah để bán nó không hoặc tôi mang nó ra vùng đất ngoài vùng đất Haram để giết nó ăn thịt? Mong được Sheikh cho biết về thịt của nó tôi phải làm sao ?

Trả lời 149: Nếu sự việc như lời bạn kể thì bạn được quyền giết con linh dương tại Makkah hoặc mang bán đi bất cứ nơi nào khác, đây là câu nói đúng nhất trong các câu nói của U'lama về vấn đề này. Bởi giáo luật chỉ cấm săn bắn trong và ngoài khu vực Haram đối với người đang ở trên hiện trạng Ehraam làm U'mrah và Hajj; và cấm tuyệt đối việc săn bắn trong khu vực Haram. Còn vấn đề bạn hỏi không nằm trong hai điều khoảng này, cho nên bạn toàn quyền quyết định muốn bán hay giết thịt tùy ý ở Makkah hoặc khu vực ngoài, Allah phán:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْلُغُوَكُمْ ءَلَّهُ بِشَىْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ وَءَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ ءَلَّهُ مَن يَخَافُهُ وَبِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرْمٌ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ

هَدِيًّا بَلَغَ الْكَعْبَةَ أَوْ كَفَّرَهُ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَدُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ أَجَلٌ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَلَعًا لَكُمْ وَاللَّسِيَّارَةُ وَحَرِيمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ المائدة: ٩٤ - ٩٦

﴿Hỏi những người có đức tin, chắc chắn Allah sẽ thử thách các người về việc săn bắn nằm trong tầm tay và vũ khí của các người, để Allah biết được ai là người biết kính sợ Allah khi không thấy được Ngài. Còn ai vi phạm sau đó thì y phải gánh chịu cực hình đau đớn * Hỏi những người có đức tin! Chớ giết thú săn trong lúc các người đang trong tình trạng hãm mình làm Hajj. Và nếu ai trong các người cố ý giết thú săn thì phải đền một con thú nuôi trong đàn súc vật tương đương như thú săn đã bị giết, dưới giám sát của hai người công minh trong các người và phải được dắt đến Ka'bah để giết tế hoặc có thể chuộc tội bằng cách bố thí thức ăn cho những người nghèo hoặc bằng cách nhịn chay tương đương với việc nuôi ăn đó mục đích để cho hấn ném mùi phạc đền. Khi các người làm thế Allah sẽ lượng thứ về việc đã qua nhưng ai tái phạm thì sẽ bị Allah trừng phạt bởi vì Allah toàn năng nắm trọn việc phạc đền * Các người được phép tự do đánh bắt cá và dùng nó làm lương thực dự trữ tại nhà và đi đường. Nhưng các người bị cấm giết thú săn trên cạn trong lúc các người đang trong tình trạng Ehraam (đi làm Hajj và U'mrah). Các người hãy hết lòng kính sợ Allah, chính Ngài là Đấng mà các người phải trở về trình diện.﴾ Al-Maa-idah: 94 - 96 (chương 5).

Được ghi chép lại từ Rasul ﷺ rằng:

((إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَكَّةَ فَلَمْ تَحِلَّ لِأَحَدٍ قَبْلِي وَلَا لِأَحَدٍ بَعْدِي، أُحِلَّتْ لِي سَاعَةٌ مِنْ نَهَارٍ، لَا يُحْتَلَى خَلَاهَا، وَلَا يُعْصَدُ شَجْرُهَا، وَلَا يُنْفَرُ صَيْدُهَا وَلَا تُلْتَفَطُ لُقْطَتُهَا إِلَّا لِمَعْرَفٍ))

“Quả thật, Allah đã hạ thiên lệnh rằng Makkah là vùng đất cấm, Ngài chỉ cho phép Ta xâm phạm một thời khắc nhất định vào ban ngày mà thôi còn trước thời Ta và cả sau này không ai được phép xâm phạm nó, không được nhổ cỏ của nó, không được chặt cây của nó, không được săn thú hoang dã trong nó và không được nhặt lượm vật rơi trừ phi biết vật rơi là của ai để hoàn trả.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Có Hadith khác Rasul ﷺ nói:

((إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ وَإِنِّي حَرَّمْتُ الْمَدِينَةَ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا لَا يُقْطَعُ عِصَاهُهَا وَلَا يُصَادُ صَيْدُهَا))

“Quả thật, Ibrahim đã ấn định ranh giới cấm cho Makkah và Ta thì ấn định ranh giới cấm cho Madinah, cấm việc chặt nhổ cỏ cây và săn thú trong toàn khu vực Madinah.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Dựa vào các bằng chứng này thì người không phải là Muhrim (tức không phải là người đang làm Hajj và U'mrah) được phép bắt thú từ khu vực ngoài vào khu vực Haram hoặc mua, tặng, thừa kế con vật đó từ người mang vào.

Tất cả những ai trước khi định tâm đã sở hữu thú nuôi thì nó là con vật Halal cho y giết thịt mà dùng hoặc bán hoặc cho hoặc tặng. Bởi lệnh cấm chỉ có hiệu lực đối với ai săn bắn đang trên tình trạng Muhrim hoặc săn bắn vì người Muhrim,

thịt của con vật đó được xem là xác chết đối với người Muhrim, như được xác định từ Rasul ﷺ rằng Người thấy ông Abu U'mair ﷺ cầm trên tay con chim nên đưa:

((يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ الثَّعِيرِ))

“**Này U'mair, con chim đó nó đang làm gì thế.**” Vậy mà Rasul ﷺ không ra lệnh thả nó đi trong lúc ông đang ở trong khu vực Haram Madinah.

Ông Ibnu Hazm ﷺ ghi lại từ ông Mujaahid ﷺ: “*Được phép mang thú săn còn sống vào khu vực Haram mà giết thịt.*”

Ông Saaleh bin Kaisaan ﷺ nói: “*Trong thời của Ibnu Al-Zubair chúng tôi thấy thú săn còn sống được bày bán tại Makkah.*”

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 1692 ngày
11/11/1397 H)

Câu hỏi 150: Loài bò câu và chim cu sinh sống ở Makkah và Madinah có giá trị gì đặc biệt không ?

Trả lời 150: Chúng chẳng có gì đặc biệt cả ngoại trừ không được phép xâm phạm đến chúng trong hai khu vực Haram Makkah và Haram Madinah vì ý nghĩa chung chung của Hadith, Rasul ﷺ nói rằng:

((إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَكَّةَ فَلَمْ تَحِلَّ لِأَحَدٍ قَبْلِي وَلَا لِأَحَدٍ بَعْدِي، أُحِلَّتْ لِي سَاعَةٌ مِنْ نَهَارٍ، لَا يُحْتَلَى خَلَاهَا، وَلَا يُعْصَدُ شَجْرُهَا، وَلَا يُنْفَرُ صَيْدُهَا وَلَا تُلْتَقَطُ لِقَطَّتْهَا إِلَّا لِمُعَرَّفٍ))

“Quả thật, Allah đã hạ thiên lệnh rằng Makkah là vùng đất cấm, Ngài chỉ cho phép Ta xâm phạm chỉ một thời khắc vào ban ngày mà thôi còn trước thời Ta và cả sau này không ai được phép xâm phạm nó, không được nhổ cỏ của nó, không được chặt cây của nó, không được săn thú hoang dã trong nó và không được nhặt lượm vật rơi trừ phi biết vật rơi là của ai để hoàn trả.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

Có Hadith khác Rasul ﷺ nói:

((إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ وَإِنِّي حَرَّمْتُ الْمَدِينَةَ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا لَا يَقْطَعُ عِضَاهُمَا وَلَا يُصَادُ صَيْدُهَا))

“Quả thật, Ibrahim đã ấn định ranh giới cấm cho Makkah và Ta thì ấn định ranh giới cấm cho Madinah, cấm việc chặt nhổ cỏ cây và săn thú trong toàn khu vực Madinah.” Hadith do Al-Bukhary và Muslim ghi.

(Sheikh Adul A’zeez bin Abdullah bin Baaz)

Câu hỏi 151: Trường hợp lái xe cán lên cây cỏ của khu vực Haram thì có bị gì không ?

Trả lời 151: Việc đi xe, cưỡi ngựa . . . cán lên hoặc dẫm lên cỏ hoặc cây cối trong khu vực cấm thì chỉ bắt buộc y bồi thường nếu nó là sở hữu của một ai đó còn nếu không là sở hữu của ai thì không bị gì cả nhưng tuyệt đối không được cố ý cán lên hoặc dẫm lên bởi đây là lệnh cấm của Rausl ﷺ.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 3592 ngày 17/03/1401 H)

Câu hỏi 152: Có rất nhiều phụ nữ sau khi đã hoàn thành xong Hajj thì đi đến Madinah để thăm viếng Masjid và mộ phần của Rasul ﷺ, vậy sự thăm viếng này có bắt buộc không ?

Trả lời 152: Việc thăm viếng Masjid Al-Nabawi không hề bắt buộc bất cứ ai dù nam hay nữ, ngược lại sự thăm viếng đó là Sunnah nên làm để có cơ hội hành lễ Salah tại đó. Tín đồ Muslim được phép bỏ tiền bạc để được đến Masjid này hành lễ. Tương tự việc thăm viếng mộ phần của Rasul ﷺ cũng không phải là bắt buộc mà là Sunnah dành riêng cho nam giới với điều kiện không đến Masjid chỉ vì mục đích thăm viếng mộ phần của Người hay của bất cứ mộ phần của ai khác tức đến Masjid để hành lễ Salah và sẵn cơ hội thăm viếng mộ phần Rasul ﷺ thì được. Mục đích của việc thăm viếng mộ mã là để nhắc nhở bản thân và để liên tưởng đến ngày sau, chính Rasul ﷺ đã thăm viếng như thế và động viên mọi người đi thăm viếng. Tuyệt đối không thăm viếng mộ mã vì mục đích cầu phúc, cầu bình an, cầu thoát nạn, cầu may rủi từ người trong mộ giống như có rất nhiều thiện nam tín nữ đã làm điều Bid'a'h này trong ngu muội và vô thức. Nếu bỏ tiền bạc chỉ vì mục đích thăm viếng mộ mã là điều Haram cấm kỵ bởi Rasul ﷺ đã hạ lệnh:

((لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي هَذَا وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى))

“Cấm các người vung tiền bạc để đi thăm viếng ngoại trừ thăm viếng ba Masjid: Masjid này của Ta, Masjid Haraam Makkah và Masjid Al-Aqsa.”

Cầu xin Allah ban thành công, cầu xin Ngài ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2501 ngày
25/07/1399 H)

Câu hỏi 153: Một người đang ở Makkah có ý định đi thăm viếng Masjid Al-Nabawi ở Al-Madinah Al-Munawwarah, hỏi có được phép không ?

Trả lời 153: Người Muslim được khuyến khích đi thăm viếng Masjid Al-Nabawi ở Al-Madinah Al-Munawwarah để hành lễ Salah bởi một lần hành lễ Salah ở đây được nhân lên một ngàn lần và lễ Salah ở Makkah thì được nhân lên một trăm ngàn lần⁽¹⁰⁾ còn các Masjid khác thì không. Cấm tuyệt đối việc đến Madinah chỉ vì thăm viếng mộ phần của Rasul ﷺ hoặc mồ mà của ai đó, bởi ông Abu Hurairah ﷺ đã thuật lại lời Rasul ﷺ rằng:

((لَا تُشَدُّ الرَّحَالَ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي هَذَا وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى))

“Cấm các người vung tiền bạc để đi thăm viếng ngoại trừ thăm viếng ba Masjid: Masjid này của Ta, Masjid Haraam Makkah và Masjid Al-Aqsa.” Hadith do Al-Bukhary, Muslim, Imam Ahmad, Abu Dawood, Al-Nasaa-i và Ibnu Maajah ghi.

⁽¹⁰⁾ Ở Masjid Al-Aqsa thì năm trăm lần.

Câu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng toàn thể bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 2506 ngày
25/07/1399 H)

Câu hỏi 154: Mong được Sheikh xác minh mật độ chính xác của các Hadith sau:

✓ **Hadith thứ nhất:**

((مَنْ حَجَّ الْبَيْتَ وَلَمْ يَزُرْنِي فَقَدْ جَفَانِي))

“Ai đi hành hương Hajj tại Ka’bah mà không thăm viếng Ta là y đã đối đầu Ta.”

✓ **Hadith thứ hai:**

((مَنْ زَارَنِي بَعْدَ مَوْتِي فَكَأَنَّما زَارَنِي فِي حَيَاتِي))

“Ai thăm viếng Ta sau khi Ta chết giống như y đã thăm viếng Ta lúc Ta còn sống.”

✓ **Hadith thứ ba:**

((مَنْ زَارَنِي بِالْمَدِينَةِ مُحْتَسِباً كُنْتُ لَهُ شَفِيعاً شَهِيداً يَوْمَ الْقِيَامَةِ))

“Ai đến thăm Ta tại Madinah bằng kỳ vọng tốt đẹp, y sẽ được Ta biện hộ và làm nhân chứng cho y vào ngày tận thế.” Bởi các Hadith này được ghi chép trong một số sách vở ?

Trả lời 154:

✓ ***Hadith thứ nhất:*** Là do Ibnu U'da và Al-Daarutni ghi từ đường truyền của Abdullah bin U'mar رضي الله عنه rằng Nabi صلى الله عليه وسلم nói: ((مَنْ حَاحَ النَّبِيَّ وَلَمْ يَزُرْنِي فَقَدْ جَفَانِي)) đây là Hadith yếu và chính xác hơn là bịa đặt, là dối trá. Hadith này còn được ghi lại từ Muhammad bin Al-Nu'maan bin Al-Shibl Al-Baahil ghi lại từ cha ông là ông Al-Nu'maan nhưng cả hai người đều không được tin tưởng lời truyền của họ. Ông Al-Daruqtni nói: “*Hadith này sai lầm nằm ở người con là ông Muhammad chứ không phải ở người cha.*” Và Hadith này còn được ghi lại từ đường truyền của ông Ibrahim Al-Ghafaari nhưng ông này rất yếu về Hadith. Ngoài ra, Hadith còn được Al-Baihaqi ghi lại từ U'mar và nói: “*Hadith không rõ nguồn gốc.*”

✓ ***Hadith thứ hai:*** Hadith do Al-Daruqtni ghi từ người đàn ông thuộc dòng họ Haatib từ ông Haatib thuật lại lời Nabi صلى الله عليه وسلم giống lời Hadith trên nhưng người truyền lại Hadith không xác minh rõ là ai. Hadith còn do Abu Ya'la ghi trong bộ Musnad, ông Ibnu U'di ghi trong bộ Kaamil nhưng trong đường truyền có ông Hafs bin Dawood là một người rất yếu về Hadith.

✓ ***Hadith thứ ba:*** Hadith này do Ibnu Abu Al-Dunya ghi từ ông Anas bin Maalik thuật lại lời Nabi صلى الله عليه وسلم giống như lời Hadith trên nhưng trong đường truyền có ông Sulaymaan bin Zaid Al-Ka'bi là một người rất yếu về Hadith, và Hadith còn được ông Abu Dawood Al-Tayaalisi ghi từ U'mar nhưng đường truyền không rõ nguồn gốc.

Trong bộ luật Islam có rất nhiều Hadith Saheeh khuyến khích thăm viếng mộ mã nhằm nhắc nhở bản thân và liên tưởng đến ngày sau và cầu xin cho người quá cố. Riêng về các Hadith khuyến khích chỉ thăm viếng mộ phần Rasul صلى الله عليه وسلم toàn là Hadith yếu, hay nói đúng hơn là bịa đặt, là ngụy tạo.

Những ai nhân cơ hội đến Madinah nên thăm viếng mộ phần Rasul ﷺ và hai người bằng hữu của Người Abu Bakr và U'mar ؓ nhằm nhắc nhở bản thân, để liên tưởng ngày sau và cầu xin bình an cho họ thì đó là cuộc thăm viếng đúng giáo luật Islam, hi vọng sẽ được ban thưởng từ Allah. Còn những ai cố tốn hao tiền bạc, sức lực để được thăm viếng mộ phần Rasul ﷺ nhằm hưởng được hồng phúc, cầu may mắn . . . thì đó là cuộc viếng thăm Bid-a'h, do không có bất cứ Hadith Saheeh nào nói về điều này và cũng không một tiền nhân đức hạnh nào của cộng đồng Islam nói đến. Ngược lại được truyền lại cấm làm như thế, Rasul ﷺ nói:

((لَا تُشَدُّ الرَّحَالَ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي هَذَا وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى))

“Cấm các người vung tiền bạc để đi thăm viếng ngoại trừ thăm viếng ba Masjid: Masjid này của Ta, Masjid Haraam Makkah và Masjid Al-Aqsa.” Hadith do Al-Bukhary, Muslim ghi. Và Hadith:

((لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِي عَيْدًا، وَلَا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّ تَسْلِيمَكُمْ يَبْلُغُنِي أَيَّمَا كُنْتُمْ))

“Cấm các người biến mộ phần Ta thành lễ hội để thăm viếng và biến nhà các người thành nghĩa địa⁽¹¹⁾. Các người hãy Salawat cho Ta, chắc chắc lời Salawat đó sẽ đến được Ta dù các người có ở bất cứ nơi đâu.” Hadith do Muhammad bin Abdul Waahid Al-Muqaddasi ghi trong bộ Al-Mukhtarah.

⁽¹¹⁾ Ý nghĩa “**biến nhà ở thành nghĩa địa**” tức không hành lễ Salah Sunnah và không xướng đọc Qur'an trong nhà.

Câu xin bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Hội đồng thường trực phúc đáp thắc mắc số 507 ngày 26/03/1394 H)

Câu hỏi 155: Những người làm Haj nên làm gì khi đến Madinah; và sự khác biệt ra sao giữa thăm viếng mộ phần Rasul ﷺ với Tawwaaf xung quanh mộ phần Người ?

Trả lời 155: Theo Sunnah người viếng thăm Madinah nên định tâm mục đích chính là Masjid Al-Nabawy để hành lễ Salah càng nhiều càng tốt, tụng niệm, xướng đọc Qur'an, tham gia các cuộc thuyết giảng giáo lý và nếu có thể nên E'tikaaf bằng thời gian cho phép và chào salam cho Nabi ﷺ và hai bằng hữu của Người là Abu Bakr và U'mar ؓ.

Khuyến khích người thăm viếng Madinah nếu có thời gian ở lại thì tranh thủ hành lễ Salah trong Masjid Al-Nabawi thật nhiều bởi lễ Salah có ân phước vĩ đại như Rasul ﷺ nói:

((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ))

“Hành lễ Salah ở Masjid của Ta tốt hơn một ngàn lần Salah ở các Masjid khác trừ Masjid Haram Makkah.”
Hadith do Ahmad ghi.

Trong dân gian có lời đồn rằng người làm Haj phải ở lại Madinah tám ngày để hành lễ cho được bốn mươi buổi lễ Salah tại Masjid Al-Nabawi, bởi có Hadith:

((أَنَّ مَنْ صَلَّى فِيهِ أَرْبَعِينَ صَلَاةً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ وَبَرَاءَةً مِنَ التَّفَاقُحِ))

“Quả thật, ai hành lễ trong (Masjid Al-Nabawi) bốn mươi buổi Salah sẽ được Allah chứng nhận được thoát khỏi hỏa ngục và thoát khỏi bản tính đạo đức giả.” Nhưng đây lại là Hadith yếu được giới chuyên môn Hadith xác minh nên không thể dùng làm bằng chứng, bởi trong đường truyền có một người đàn ông không rõ lai lịch và không ai biết ông là người từng truyền Hadith nào khác ngoài Hadith này. Cho nên Hadith nói về hành lễ bốn mươi buổi Salah tại Masjid Al-Nabawi là Hadith yếu không xác thực. Thật ra, viếng thăm không có giới hạn nhất định có thể thăm viếng một giờ, hai giờ, một ngày, hai ngày hoặc nhiều hơn tùy ý.

Khuyến khích người thăm viếng Madinah đến thăm khu nghĩa địa Bake' mà cầu xin cho họ được tha thứ và xót thương. Ngoài ra còn khuyến khích nên lấy nước Wudu hoàn hảo tại khách sạn, tại nhà nghỉ rồi viếng thăm Masjid Quba và hành lễ Salah hai Rak-at giống như Rasul ﷺ đã thăm viếng như thế.

Đối với việc Tawwaaf xung quanh mộ phần Nabi ﷺ là điều Haram bị cấm. Nếu người Tawwaaf mang định tâm kính dâng Nabi ﷺ là phạm đại tội Shirk tức gán ghép sự tôn thờ với Allah và nếu Tawwaaf với định tâm kính dâng Allah là đã tạo ra điều Bid-a'h mới. Bởi Tawwaaf chỉ được phép tại Ka'bah với định tâm tôn thờ Allah duy nhất. Ngoài Ka'bah người Muslim bị cấm Tawwaaf ở bất cứ nơi khác như mọi người đã làm ở mộ phần Al-Husain và Al-Badawi tại Ai Cập; hoặc tại mộ phần Ibnu A'rabi tại Shaam; hoặc tại mộ phần Sheikh Abdul Qadeer Al-Jeelaani hoặc Musa Al-Kaazim tại I Rắc . . .

Người Muslim cần phải phân biệt đâu là thăm viếng mồ mã và đâu là hành đạo tôn thờ Allah. Việc hành đạo chỉ dành riêng cho Allah duy nhất còn thăm viếng mồ mã, nghĩa địa là để nhắc nhở bản thân mình rồi một ngày tới đây mình sẽ ở trong mộ như thế này, từ đó mà chuẩn bị tốt cho cuộc đi xa đó bằng sự hành đạo đúng tốt theo giáo lý Islam. Ngoài ra, rộng lượng mà cầu xin cho người quá cố lòng khoan dung, từ bi nơi Allah và nhằm thể hiện bản tính giản dị của người thăm viếng. Chứ còn việc đến mồ mã để thờ cúng, cầu khẩn, van vái, xướng đọc Qur'an . . . là việc làm Haram tuyệt đối không được làm bởi đây là đại tội Shirk.

Cầu xin Allah ban cho tất cả cộng đồng Muslim được bình an, hạnh phúc ở trần gian và ngày sau. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad, cho gia quyến cùng tất cả bằng hữu của Người.

(Sheikh Adul A'zeez bin Abdullah bin Baaz)

Hoàn thành 23/Zul Qe'dah/1434 H

Nhằm 29/09/2013

Mục Lục

Chủ đề	Trang
○ giới thiệu lần in đầu tiên	Lờ 3
○ <u>hỏi 1</u> : Miqaat (ranh giới định tâm làm U'mrah và Haj) của lãnh địa Makkah là ở đâu ?	<u>C</u> 6
○ <u>âu hỏi 2</u> : Phụ nữ sạch sẽ sau sinh nở trước thời gian bốn mươi ngày có được phép hành lễ Salah, nhịn chay và hành hương Haj không ?	<u>C</u> 7
○ <u>âu hỏi 3</u> : Phụ nữ bắt đầu ra máu hậu sản ở ngày Al-Tarwiyah (tức ngày mùng 8 tháng 12 của những ngày Haj), cô ta đã hoàn thành tất cả các giáo điều của Haj ngoại trừ Sa-y và Tawwaaf, nhưng chu kỳ máu của cô ta kéo dài đến mười ngày sau. Hỏi cô ta có được tự vệ sinh sạch sẽ cơ thể để hoàn thành hết nhiệm vụ cuối cùng của Haj đó là Tawwaaf hay không ?	<u>C</u> 8
○ <u>âu hỏi 4</u> : Phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt có được đọc	<u>C</u>

các loại sách có lời Du-a' (cầu xin) và trong đó có chứa một số câu Kinh Qur'an ? 9

○

C

âu hỏi 5: Phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt làm sao hành lễ hai Rak-at lúc Al-Ehraam (định tâm làm U'mrah và Haj) và cô ta có được phép đọc thầm Qur'an thường xuyên không ? 10

○

C

âu hỏi 6: Phụ nữ phải ứng xử sao trong thời gian làm U'mrah hoặc Haj mà bị rụng tóc do không cố ý ? 12

○

C

âu hỏi 7: Phụ nữ có được phép sử dụng loại thuốc trị hoãn chu kỳ kinh nguyệt để hoàn thành Haj hay không hoặc là có cách giải quyết nào khác không ? 12

○

C

âu hỏi 8: Giáo lý ra sao việc đi làm Haj mà không phải là tiền của mình ? 13

○

C

âu hỏi 9: Xin gửi đến quý Sheikh một câu hỏi: Tôi có một người anh (em) vợ nay đã tám mươi tuổi và ngay từ nhỏ bị bệnh tê liệt nửa thân người phải không thể tự đi đứng bình thường được, lại càng không có bất cứ nguồn thu nhập nào ngoài tiền cấp dưỡng an sinh xã hội. Nay ông muốn đi làm Haj nhưng không thể đi xe được, vậy ông ta có được phép thuê người khác làm Haj thay được không hay phải làm sao ? rất mong được lời phúc đáp của quý Sheikh. 13

○

C

âu hỏi 10: Trường hợp một nhân viên đi từ Tabook đến công ty ở Makkah để làm việc, theo luật công ty là không được định tâm làm U'mrah (tức không cho mặc

Ehraam khi vào Makkah). Thời gian sau nhân viên này đến Jeddah trong khoảng thời gian ngắn rồi định tâm làm U'mrah tại đây, hỏi U'mrah này của anh ta có đúng hay không ? 14

- **C**
âu hỏi 11: Có được phép hành hương Haj thay người quá cố và người còn sống không? Sự việc là tôi có người bạn có cha qua đời, anh ta dự định hành hương Haj cho cha, nếu vậy cả hai được ân phước không? Tương tự mẹ của cậu ta bị say sóng tàu xe không thể đi xa dù bằng xe cũng như máy bay nhưng bà hoàn toàn khỏe mạnh. Cậu ta có được phép trong một lần Haj mà làm cho cả ba cho bản thân anh ta, cho cha và mẹ anh ta hay là phải làm mỗi lần một người hay là anh ta không được phép làm thế ? 16

- **C**
âu hỏi 12: Theo như bằng chứng của nhóm cho rằng thị dân Makkah phải rời khỏi vùng đất Haram để định tâm làm U'mrah và đây chính là mệnh lệnh mà Rasul ﷺ đã bảo Abdur Rahman và A'-i-shah ﷺ hai con của Abu Bakr đến Al-Tan-e'm, vậy hai người họ có phải là thị dân Makkah không để so sánh vấn đề với thị dân Makkah ? Nếu đúng họ là thị dân Makkah thì tại sao Rasul ﷺ lại rút ngắn lễ Salah của Người trong suốt thời gian ở Makkah đến 19 ngày như được truyền lại Saheeh? Tương tự tại sao Rasul ﷺ ra lệnh người Al-Muhaajireen không được ở lại Makkah quá ba ngày sau khi đã hoàn thành xong Haj như được ghi lại trong Hadith của Al-U'la bin Al-Hadhrami “Ba ngày là thời hạn dành cho Al-Muhaajireen sau khi xong Haj” và

Abdur Rahmaan và A'-i-shah ﷺ có phải là người Al-Muhaajireen không ? 16

○

C

âu hỏi 13: Phụ nữ có được phép đeo mạng che mặt lúc làm Haj không, bởi vợ tôi đã đeo trong suốt thời gian hành hương Haj, khi về nhà thì có người bảo Haj của các người không được chấp nhận do đã đeo mạng che mặt? Phụ nữ có được sử dụng dầu thơm lúc làm Haj không? Phụ nữ có được phép uống thuốc nhằm trì hoãn chu kỳ để làm Haj được đầu đủ? Phụ nữ có được phép nắm một người đàn ông lạ không phải là Muhrim của cô do quá đông đúc sợ bị lạc? Phụ nữ có được phép đeo vàng trong suốt thời gian làm Haj ? 18

○

C

âu hỏi 14: Mong được giải thích rõ ràng hơn việc phụ nữ uống thuốc ngừa thai để trì hoãn chu kỳ kinh nguyệt nhằm nhịn chay chọn tháng Ramadan và suốt những ngày làm Haj. 19

○

C

âu hỏi 15: Tại khu vực núi Al-Rahmah ở A'rafah có ba Masjid gần kề nhau, các người đi hành hương Haj vào ba Masjid này để sờ, nắm vào ba Mehraab (nơi Imam đứng hành lễ) và che lẫn nhau để hành lễ Salah hai Rakat ở ba Mehraab này, đôi khi còn để lại tiền và đôi khi xảy ra che lẫn giữa nam và nữ để được hành lễ tại đây. Sự việc này đều được xảy ra trước ngày A'rafah tức trước ngày mùng 9 tháng 12 lịch Islam. Mong được quý Sheikh giải đáp tận tường. Cầu xin Allah ban mọi điều tốt cho Sheikh. 20

○

C

âu hỏi 16: Ai định tâm làm Haj Al-Mufrad, hỏi Haj của

họ có đầy đủ không và có bắt buộc họ phải làm thêm U'mrah không ? 21

○

C

âu hỏi 17: Có người làm U'mrah trong các tháng Hajj và đã định tâm sẽ làm Hajj, nhưng lại rời khỏi các khu vực Miqaat của Makkah, vậy nếu trong cùng năm người đó trở lại làm Hajj thì U'mrah có được công nhận không? 22

○

C

âu hỏi 18: Một người đàn ông đi làm U'mrah cùng vợ, sau khi định tâm người vợ mở mạng che mặt. Tiếc thay khi đến vùng đất Haram thì công an không cho phép phụ nữ mở mặt bằng không không được vào Haram, thế là người vợ phải che mặt lại. Hỏi người vợ đó có bị gì không, cô ta có cần phải làm U'mrah lại không và ý kiến của Sheikh ra sao việc phụ nữ mở mặt suốt thời gian ở kiên làm U'mrah ? 22

○

C

âu hỏi 19: Con gái có được phép làm Hajj cho mẹ không, bởi người mẹ bị bệnh thoái hóa thần kinh từ tay phải xuống đến chân phải không thể đi đứng bình thường được cộng thêm tuổi đã cao càng không thể đi ? 23

○

C

âu hỏi 20: Một người muốn mượn người khác đi làm Hajj cho người chết nhưng từ chỗ người chết đến Makkah xa hơn ngàn cây số, hỏi người đó có được phép đưa theo giá ở Makkah hoặc Madinah để cho ít tốn kém hơn không ? 24

○

C

âu hỏi 21: Tôi mượn tiền ở ngân hàng nhà đất với số tiền là 951000 Riyal, tôi phải trả góp số tiền này trong vài

năm, vậy có bắt buộc tôi phải đi Hajj với số tiền mượn được của ngân hàng nhà đất không ? 24

○ C

âu hỏi 22: Mong quý Sheikh trả lời rõ cho tôi rằng có được phép mượn tiền ngân hàng nhà đất, tôi có được phép dùng số tiền mượn đó để đi làm Hajj trong khi tôi đang thiếu nợ? Và có bắt buộc tôi phải xuất Zakat nên số tiền mượn đó còn dư ? 25

○ C

âu hỏi 23: Có một phụ nữ nghèo đã yêu cầu người thân đi Hajj cùng cô nhưng bị khước từ, thế là cô đi Hajj cùng với người đàn ông đi cùng hai cô con gái và người phụ nữ nghèo này là người thứ ba, vậy Hajj của cô có đúng không ? 25

○ C

âu hỏi 24: Một người đàn ông đi làm Hajj cho một phụ nữ nhưng khi đến Miqaat để định tâm thì lại quên tên người phụ nữ đó, vậy anh ta phải làm sao ? 26

○ C

âu hỏi 25: Tôi đi làm Hajj cùng tập thể, tôi định tâm làm Hajj Mufrad nhưng nhóm tôi lại muốn đến Madinah, vậy tôi có được phép đi cùng họ rồi sau đó quay lại làm Hajj trong vài ngày sau ? 26

○ C

âu hỏi 26: Một người đàn ông định tâm làm Hajj cho bản thân mình nhưng khi đứng ở A'rafah thì lại thay đổi định tâm làm cho người thân do anh ta đã từ làm Hajj trước kia, vậy giáo lý ra sao việc định tâm này của anh ta? 27

○ C

âu hỏi 27: Ý kiến của Sheikh ra sao việc một người đàn

ông định tâm làm Haj cho người khác tại vùng đất Haram thay vì định tâm ở Miqaat, xin Sheikh giải thích rõ ? 27

○

âu hỏi 28: Giáo lý ra sao đối với nam mang dép hoặc giày ống trong suốt quá trình ở kiên làm Haj ? 28

○

âu hỏi 29: Giáo lý ra sao việc một người quên cắt tóc hoặc cạo đầu sau khi làm U'mrah và mặc áo quần vào. Sau đó sự nhớ là chưa hót hoặc cạo đầu ? 30

○

âu hỏi 30: Một người đàn ông đang Tawwaaf Al-Ifaadhah do quá đông người nên đã va chạm với một phụ nữ lạ, vậy sự va chạm đó có làm hư Tawwaaf của anh ta không, anh ta có bắt buộc phải bắt đầu Tawwaaf lại mới không ? 31

○

âu hỏi 31: Trong lúc Tawwaaf tôi bị thương chảy máu, vậy tôi có bị ảnh hưởng gì không ? 32

○

âu hỏi 32: Một tập thể chỉ mới Sa-y' giữ Al-Safa và Al-Marwah được năm vòng thì cả nhóm cho rằng đã đủ thể là cả tập thể rời nơi Sa-y', đến khi chuẩn bị xuất hành thì lại xục nhớ ra còn thiếu hai vòng, vậy giáo lý phải làm sao ? 33

○

âu hỏi 33: Tôi đã làm Haj bắt buộc trong đời nhưng không làm U'mrah cùng lần Haj đó, vậy tôi có phải làm gì thêm không? Và ai làm Haj và U'mrah cùng lúc, vậy có bắt buộc làm lần U'mrah nào nữa không ? 33

- **C**
âu hỏi 34: Có một năm nọ tôi đã định tâm làm U'mrah và Haj cùng lúc (gọi là Haj Qiraan) nhưng còn khoảng hai cây số nữa là đến Miqaat thì biết được rằng mọi người trong đoàn chỉ định tâm làm Haj duy nhất (gọi là Haj Mufrad) thì tôi liền thay đổi định tâm giống họ. Hỏi trường hợp này tôi có bị gì không, mong Sheikh giải thích rõ ràng cho tôi? Cầu xin Allah ban nhiều tốt lành cho Sheikh. 35
- **C**
âu hỏi 35: Một người đi từ Riyadh đến Makkah không vì U'mrah cũng không vì Haj nhưng khi đến Makkah thì có ý định làm Haj và đã ra Jeddah để định tâm Haj Qiraan, hỏi việc làm này có đúng không, người này có phải nộp một con cừu (hoặc dê) không và có buộc phải đến một trong các địa danh Miqaat để định tâm không? Xin được Sheikh giải thích rõ ràng. 36
- **C**
hỏi 36: Một phụ nữ đáp xuống sân bay Jeddah một mình và đi đến Makkah, ba ngày sau kể từ khi cô ta đến Makkah thì định tâm làm U'mrah tại Masjid Tan-i'm và đã làm U'mrah hoàn thiện theo yêu cầu giáo lý, vậy việc làm này có đúng không, có bắt buộc cô ta phải chịu phạt một con cừu (hoặc dê) không? 36
- **C**
âu hỏi 37: Tôi đã làm U'mrah vào những ngày cuối của tháng Shawwaal (tháng 10), xong tôi lại có ý định làm Haj Mufrad (duy chỉ Haj), vậy trường hợp này có bắt buộc tôi phải giết tế một con vật không do giống như Haj Tamadtua' ? 37

- **âu hỏi 38:** Tôi đã làm U'mrah trong tháng Shawwaal, xong tôi trở về quê hương tôi nhưng trong lòng khẳng định rằng cũng trong năm nay mình sẽ làm Haj Insha Allah, vậy có bắt buộc tôi phải giết tế hay không ? 38 C
- **âu hỏi 39:** Một người đã định tâm làm Haj trước khi đến tháng Haj hai tháng, đến còn một tháng nữa là đến tháng Haj anh ta đến làm ở Jeddah. Khi tháng Haj bắt đầu thì anh có được phép định tâm tại Jeddah không hay phải đến Miqaat ? 39 C
- **âu hỏi 40:** Jeddah có thể thay thế địa danh Miqaat Yalamlam không, bởi có một số U'lama cho phép thay thế ? 40 C
- **âu hỏi 41:** Tôi là một lính quân đội đang công tác tại Tabuk và tôi đã làm Haj xong hồi năm ngoái. Vào ngày mùng 6 tháng 12 tôi mới được nghỉ phép mà đi làm Haj và tôi đã lên máy bay từ Tabuk đến Jeddah nhưng đến Jeddah tôi mới hành lễ Salah hai Rak-at và định tâm tại đây, vậy Haj tôi có đúng không ? 41 C
- **âu hỏi 42:** Tôi từ đáp máy bay từ Jordan hóa cảnh tại Jeddah để đi tiếp thành phố Bisha, lúc đó tôi không có ý định làm U'mrah hay đi đến Makkah gì cả. Nhưng cho chuyến bay đến thành phố Bisha bị trì trệ buộc tôi phải ở lại Jeddah hai ngày, tận dụng thời gian này tôi đã nảy sinh ý định đi làm U'mrah và đã định tâm tại Jeddah và hướng đến Makkah để làm U'mrah, vậy U'mrah đó của tôi có đúng không ? 42 C

- **âu hỏi 43:** Tôi biết trong suốt thời gian ở kiên làm U'mrah và Haj không được phép sử dụng dầu thơm. Nhưng tay tôi bị dính dầu mỡ cản không thấm nước khi lấy nước Wudu, ngoài việc dùng xà bông thơm rửa tay như hiện nay tôi không biết phải rửa bằng gì, trường hợp này tôi có được sử dụng xà bông đó không ? 43 C
- **âu hỏi 44:** Một phụ nữ mang thai sau khi làm Haj trở về thì thai nhi bị chết, vậy Haj đó có được công nhận cho cô ta và thai nhi của cô ta không ? 43 C
- **âu hỏi 45:** Tôi muốn đi làm Haj bằng chính xe riêng nhưng ngặt nỗi không biết lái, con trai tôi khoảng 20 tuổi biết lái và muốn nó đi cùng để làm tài xế. Đây là lần Haj đầu tiên của nó và nó là sinh viên. Con tôi nghe được rằng ai muốn đi làm Haj bắt buộc trong đời phải bằng chính tiền mình làm ra không được dùng tiền của cha mẹ, hỏi ý kiến này có đúng không ? 44 C
- **âu hỏi 46:** Trước kia, khi chưa làm việc tôi đã từng hứa với Allah rằng mình sẽ đi làm Haj mỗi năm. Giờ đây tôi là lính đang có nhiệm vụ công tác và cấp trên không cho phép tôi nghỉ phép để đi làm Haj mỗi năm, vậy tôi có tội không, mong Sheikh giải thích rõ ? 44 C
- **âu hỏi 47:** Một người quyết định làm Haj trong năm nay nhưng không bắt đầu tại quê hương của cha, vậy Haj đó có Saheeh không ? 45 C
- **âu hỏi 48:** Có một phụ nữ qua đời để lại người chồng, C

một cháu trai và hai cháu gái con của người chị (em) gái ruột. Những người cháu muốn hỏi cách chia gia tài của người đi ruột ra sao, bởi trước khi chết đi đã gởi 580 Riyal và dận tiền này sẽ làm bố thí và giết Qurban cho đi và ông bà ngoại và đi vẫn chưa đi làm Haj bắt buộc trong đời ? 45

○

C

âu hỏi 49: Một người đàn ông chết trước khi đi làm Haj, vậy có được lấy tiền của ông ta làm Haj nhưng không làm U'mrah cho ông ta có được không ? 47

○

C

âu hỏi 50: Song thân tôi đã qua đời trước khi làm nhiệm vụ Haj và tôi đã dùng tiền của cha mẹ cộng thêm phần của tôi để mướn người khác làm cho họ, vậy tôi có phải làm thêm gì nữa không ? 48

○

C

âu hỏi 51: Một người nhận 3000 Riyal để làm Haj cho người quá cố nhưng không cần giết tế và y đã làm Haj đúng theo giáo lý. Vậy trong cả ba người: người thuê làm Haj, người được thuê làm Haj và người quá cố, cả ba đều được hưởng ân phước Haj hay chỉ có người quá cố do bởi người được thuê đã được hưởng số tiền thuê rồi. Xin Sheikh giải thích tận tường. 48

○

C

âu hỏi 52: Gia đình tôi có khoảng bốn người đã qua đời gồm có chú bác và ông bà, có nam và nữ. Lúc này tôi muốn dùng tiền của mình để làm Haj cho họ nhưng ngạc nhiên tôi lại quên đi tên của một vài người trong họ, tôi phải làm sao ? 49

○

C

âu hỏi 53: Tôi đã làm Haj cho mẹ sau không bà chết

nhưng tôi lại không làm Haj cho cha tôi sau khi ông qua đời, vậy tôi có bị tội gì không ? 50

○ C

âu hỏi 54: Tôi muốn làm Haj cho song thân tôi đã qua đời, lúc còn sống họ không bị bắt buộc phải làm Haj do gia đình nghèo khổ, nay tôi muốn muốn biết giáo lý ra sao việc đi làm Haj cho họ ? 50

○ C

âu hỏi 55: Ý kiến Sheikh ra sao việc người con chọn lựa giữa hai việc đi làm Haj cho cha mẹ báo hiếu và Masjid trong xóm cần quyên góp để xây dựng mới ? 51

○ C

âu hỏi 56: Người được thuê làm Haj cho người quá cố hoặc cho người già nhưng y lại chưa làm Haj cho bản thân mình và cũng không có tiền để tự đi làm Haj ngoài số tiền người ta thuê, vậy y phải mà Haj cho bản thân y trước hay cho người được thuê ? 52

○ C

âu hỏi 57: Một người đàn ông có mẹ già đã từng bắt buộc phải làm Haj nhưng nay không thể tự đi làm Haj được, thậm chí bà không thể ngồi xe dù chỉ một cây số, vậy có bắt buộc con bà ta đi làm thay không, ngay giờ đây chỉ cần được phép làm là người con sẵn sàng đi làm cho mẹ ? 52

○ C

âu hỏi 58: Một người mạnh khỏe nhưng lại muốn thuê người khác làm Haj thay mình, vậy có được không ? 53

○ C

âu hỏi 59: Có được phép làm Haj thay hoặc thuê người khác làm Haj cho một người bệnh và không có khả năng tự đi làm Haj ? 54

- C

âu hỏi 60: Một người nhận tiền làm Haj mượn 2500 Riyal và người này vẫn đi làm Haj đúng theo yêu cầu nhưng y dùng số tiền đó mua bán trong suốt thời gian làm Haj đó, vậy việc mua bán của y có được phép không? 55
- C

âu hỏi 61: Một người đàn ông chết trước khi làm Haj bắt buộc, trước lâm chung ông đã trăng trối tài sản của ông mà làm Haj cho ông, vậy Haj thuê người khác làm và mình tự làm có giống nhau không ? 56
- C

âu hỏi 62: Cha tôi qua đời trong khi chưa làm Haj bắt buộc, ông đã để lại một mảnh đất và tôi muốn làm Haj cho cha, vậy phải dùng tiền của tôi hay dùng tài sản ông để lại ? 56
- C

âu hỏi 63: Tôi từ Madinah đến Makkah đi làm U'mrah trong các tháng Haj nhưng không có ý định làm Haj trừ phi người khác thuê tôi làm. Sau khi xong U'mrah và ở lại Makkah vài ngày thì có người thuê tôi làm Haj Ifraad. Và sau khi làm Haj xong tôi lại tiếp tục làm U'mrah cho bản thân mình, vậy có bắt buộc tôi phải giết tế không trong khi U'mrah là của tôi còn Haj Ifraad là của người khác mượn tôi ? 58
- C

âu hỏi 64: Tôi muốn thuê người làm Haj cho cha mẹ tôi và tôi đã đưa tiền cho một phụ nữ và dặn rằng, chồng cô sẽ làm Haj cho cha tôi còn cô thì làm Haj cho mẹ tôi, vậy giáo lý ra sao trong việc này ? 60

- âu hỏi 65: Người đã làm Haj bắt buộc cho bản thân có được phép làm Haj cho người thân ở trung quốc do không thể tự làm Haj bắt buộc được ? 60 C
- âu hỏi 66: Người làm Haj và U'mrah đi Tawwaaf bên trong Hijr Isma-e'l (tức đi bên trong vòng cung cạnh Ka'bah), vòng Tawwaaf đó đúng không ? 61 C
- âu hỏi 67: Một người đi làm U'mrah do không biết nên đã Sa-y' trước Tawwaaf, vậy y phải làm sao, có cần Sa-y' lại lần hai không ? 62 C
- âu hỏi 68: Sau khi Tawwaaf xong đúng bảy vòng có cần chào và nói Allahu Akbar với đá đen giống như lúc bắt đầu không ? 63 C
- âu hỏi 69: Hai vợ chồng đi làm Haj, ngay ngày A'rafah người vợ đến chu kỳ kinh thì cô liền báo cho chồng biết nhưng anh chồng cứ tưởng là vợ trêu đùa. Thế là hai vợ chồng cùng nhau Tawwaaf Al-Ifaadah sau khi đã ném đá và hót tóc vào ngày Al-Nahr (ngày E'id) trong khi người vợ vẫn chưa tắm rửa, vậy Haj đó của cô vợ đúng hay sai ? 63 C
- âu hỏi 70: Giáo lý ra sao việc phụ nữ bị kinh nguyệt trong những ngày làm Haj, Haj của cô ta có đúng không? 64 C
- âu hỏi 71: Giáo lý ra sao việc phụ nữ có kinh đi làm Haj ? 65 C

- C
âu hỏi 72: Giáo lý ra sao việc phụ nữ biết rằng mình đang có kinh mà vẫn đến Masjid Haram để hành lễ Salah? 66
- C
âu hỏi 73: Một phụ nữ sau khi định tâm làm U'mrah thì có kinh thể là cô ta không Tawwaaf cũng không Sa-y mà quay về nhà và tự trở lại trạng thái bình thường, vậy cô ta có bị gì không và nếu không tự trở lại bình thường thì cô ta phải làm sao ? 66
- C
âu hỏi 74: Tôi đi Haj cùng mẹ và vợ, mẹ tôi nhờ tôi ném đá dùm bà do quá đông người chen lấn, và tôi đã dắt vợ tôi vào Masjid Al-Haram trong lúc cô ta có kinh, vậy việc làm tôi có được phép không ? 67
- C
âu hỏi 75: Phụ nữ có được phép sử dụng thuốc làm thay đổi chu kỳ kinh nguyệt để hoàn thành đầy đủ mọi nghi thức Haj ? 68
- C
âu hỏi 76: Phụ nữ có được phép hôn đá đen, mặt cô ta buộc phải mở và bị bao quanh bởi đàn ông ? 68
- C
âu hỏi 77: Tôi đưa một phụ nữ thuộc Muhrim của tôi đến Makkah để làm U'mrah, khi vừa đến Makkah thì cô ta lại có kinh nguyệt và lúc đó tôi cần phải đi gấp không thể chờ đợi đến cô ta dứt kinh được và cô ta không có bất cứ người thân nào ở Makkah, vậy phải giải quyết ra sao ? 69
- C
âu hỏi 78: Một người muốn làm Haj đến được Makkah

vào ngày mùng 8 tháng Zul Hijjah, y liền đến Mina tắm rửa, vậy việc làm này có đủ chưa hay phải làm gì thêm ?

71

○

C

âu hỏi 79: Giáo lý ra sao việc đi làm Haj mà không qua đêm tại Mina vào đêm A'rafah do không tìm được chỗ nghỉ nên đã qua đêm tại A'rafah ?

71

○

C

âu hỏi 80: Một người lính định tâm làm Haj tại Mina vào ngày mùng 8 và đã Tawwaaf và Sa-y. Đến sau 12 giờ ngày A'rafah anh ta vào A'rafah và lại rời A'rafah trước mặt trời lặn. Sau đó vào doanh trại lính tại thung lũng Mahsar, tại đây anh ta ở cho đến ngày mùng 10 thì đi ném đá và cạo đầu, vậy Haj của người lính này đầy đủ hay còn sai sót gì, mong được Sheikh giải thích rõ ?

72

○

C

âu hỏi 81: Người làm có ý định làm Haj và rời khỏi quê nhà vào ngày mùng 9 (tức ngày A'rafah) và y có kịp làm Haj không ? Trường hợp này buộc y phải làm sao, Haj của y thuộc loại Haj nào trong ba loại Haj và thời khắc nào là thời gian cuối cùng được phép đến A'rafah ?

73

○

C

âu hỏi 82: Việc cho phép phụ nữ lớn tuổi rời Muzdalifah từ sau nửa đêm, vậy có được phép cho họ ném đá vào trụ A'qabah và Tawwaaf Al-Ifaadah trước mặt trời mọc không hay là họ phải chờ tại Mina đến sau mặt trời mọc ?

74

○

C

âu hỏi 83: Tôi đã đi làm Haj cùng với một đại gia đình thuê xe tôi và tôi làm tài xế. Vào đêm E'id Al-Adhha, chúng tôi đã rời A'rafah lúc 9 giờ tối và đến được

Muzdalifah lúc 2 giờ sáng nhưng cả đoàn quyết định là không qua đêm tại đây, họ biện luận rằng chúng ta đi cùng gia đình nên được phép không qua đêm tại Muzdalifah này. Thế là họ chỉ ở lại Mazdalifah không quá 15 phút đồng hồ, vậy Haj của tôi có bị ảnh hưởng gì không ? 74

○

C

âu hỏi 84: Tôi ném đá ba trụ cột của đêm thứ hai của những ngày Tashareeq vào lúc nửa đêm, do tôi bận chăm sóc người thân bị bệnh mãi đến giờ đó tôi mới rảnh rỗi mà đi ném đá, giờ ném đó đúng hay sai ? 75

○

C

âu hỏi 85:

A.

T

ôi đã làm Haj Tamadtua' nhưng lúc đó tôi không đủ tiền để mua vật giết tế và tôi cũng không mượn tiền của người khác. Giờ đây tôi đã gom đủ số tiền để mua vật giết tế, vậy tôi có được phép nhịn chay 3 ngày trong thời gian Haj và 7 ngày vào thời gian khác không ?

B.

Sau khi ngủ tại Muzdalifah đến nửa đêm thì chúng tôi đến Mina, vậy làm này có ảnh hưởng gì không ?

C.

Chúng tôi đã ném đá trụ A'qabah trong ngày đại lễ E'id sau hành lễ Salah Al-Fajr, ném vậy có được không ?

D.

Chúng tôi ném đá ba trụ trong những ngày Tashreeq trước khi mặt trời đứng bóng, vậy giáo lý ra sao ? 76

○

C

âu hỏi 86:

1.

T

hú nhất: Tôi đã định tâm làm Haj Tamadua' trong năm nay cùng với người bạn. Khi chúng tôi đến Makkah thì vào Tawwaaf và Sa-y', xong thì chúng tôi bị lạc nhau. Tất cả số tiền của tôi đã gởi người bạn kia giữ dùm ngoài trừ một ít tiền tôi mang theo bên người. Tôi đã làm đúng hết mọi nghi thức bắt buộc, sunnah của Haj nhưng lại không giết tế do nghĩ rằng bạn mình sẽ giết tế dùm mình vì anh ta đang giữ bóp tiền của tôi. Sau khi về đến quê nhà gặp anh bạn đó và báo cho tôi biết rằng anh ta đã không giết tế dùm tôi, vậy tôi phải giải quyết sao ?

2.

T

hú hai: Trong ngày đầu tiên của các ngày Tashreeq do không biết giáo lý nên tôi đã ném đá trước mặt trời đứng bóng. Song một người đã nói rằng tôi phải ném đá lại trước mặt trời lặn và tôi đã cố gắng quay lại để ném như vừa đến các trụ đá thì mặt trời đã lặn thế là tôi không ném do tưởng rằng không được phép ném sau mặt trời lặn.

3.

T

hú ba: Vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq tôi đã ném thiếu một viên đá do làm rơi và tôi cũng không nhặt mà ném lại. 77

○

C

âu hỏi 87: Trong lúc làm Haj tôi đã thấy một số người khi hót tóc chỉ hót xung quanh đầu, họ để nguyên phần tóc trên đỉnh đầu. Thấy vậy tôi nhắc họ phải hót đều cả

đầu mới đúng nhưng họ bảo như chúng tôi mới là đúng theo yêu cầu. Vậy như thế nào mới là bắt buộc ? 78

○ C

âu hỏi 88: Một người làm Haj buộc phải chịu phạt một con dê hoặc cừu nhưng anh ta vốn không biết hành phạt này. Sau khi về đến quê nhà mới rõ sự việc, vậy anh ta có được phép giết tế tại quê nhà, lấy thịt phát cho tín đồ Muslim nghèo ở tại đó không ? 79

○ C

âu hỏi 89: Một khi có ý định giết Qurbaan cho người khác như cha, mẹ hoặc một người thân nào đó. . . thì tôi và người đó phải ở kiên cho đến giết Qurbaan đúng không ? 80

○ C

âu hỏi 90: Tôi đã làm Haj bắt buộc cho bản thân. Vào một đêm ở Mina tôi đã mộng tỉnh và không thể đi tắm được, vậy tôi có bị gì không ? 81

○ C

âu hỏi 91: Một người đang làm Haj bán con lạc đà vào ngày mùng 8 tại Mina, một người khác mua và đã giao đủ tiền nhưng lại hẹn sẽ lấy lạc đà vào ngày mùng 10 cũng tại Mina này. Đến đúng hẹn giao lạc đà thì không gặp người mua đâu, cho đến xong Haj vẫn không gặp người mua, do không biết địa chỉ nhà người mua nên người bán đã bán con lạc đà kia cho rảnh việc. Bây giờ số tiền bán được đó anh ta phải làm gì, sẽ phải bỏ thí vì danh nghĩa người mua hay là phải mua lại con lạc đà khác thay thế. . . biết rằng người mua không hề căn dặn giết dùm hoặc làm gì khác ? 82

○ C

âu hỏi 92: Một người làm Haj sau khi đã ném đá

A'qabah thì đi tìm mua con vật giết tế, do giá cả quá cao nên anh ta đã đến thành phố Jeddah mua và giết tại Jeddah, vậy việc giết tế đó đúng không? 82

○

C

âu hỏi 93: Trong lúc chúng tôi đang làm Haj, vào ban trưa thấy được một nhóm người giết tế những con cừu và dê còn rất nhỏ. Nhóm người chúng tôi lên nói với họ là không được phép giết tế những con vật còn quá nhỏ như thế. Họ đáp lại rằng không có gì cả và đưa ra bằng chứng: **«Phải giết một con vật tế tùy theo khả năng có thể.»** Al-Baqarah: 196 (chương 2). Theo được biết họ cũng là những người hiểu biết do có rất nhiều người đi làm Haj đã hỏi họ về thắc mắc. Mong Sheikh giải thích rõ về vấn đề? 83

○

C

âu hỏi 94: Điều kiện chọn con vật giết tế vì Haj và Qurbaan có giống nhau không, và có được phép chọn con vật gầy gò hoặc còn nhỏ để giết tế không? 84

○

C

âu hỏi 95: Người làm Haj Qiraan có được phép mua vật giết tế tại nơi định tâm và dặt theo hay phải mua ở tại quê nhà? 85

○

C

âu hỏi 96: Một người đi làm Haj Qiraan và đã làm đủ mọi nghi thức Haj. Trong những ngày ở Mina anh ta không biết về giáo lý nên chỉ giết Qurbaan mà không giết tế gì Haj, đến xong Haj anh ta mới biết sự thật, vậy cần phải làm sao? 85

○

C

âu hỏi 97: Có hai anh em ruột ở cùng một nhà ăn uống đều chung nhau, tiền lương của cả hai có giới hạn nhất

định và cả hai phải chu cấp cho gia đình, vậy cả hai gia đình có được phép chỉ giết một con vật tế để làm Haj không ? 86

○

C

âu hỏi 98: Khi tôi muốn giết con vật chuộc tội thì lại bị bệnh sốt cao nên không thể thực hiện được. Hàng xóm tôi có một số anh em làm việc cho Bộ Nội Vụ đang tham gia quản lý sắp xếp trong mùa Haj, thấy vậy tôi lấy con vật tế mà giao cho họ nhờ giết dùm tôi và họ đã lấy cột vào lều của họ. Tiếc rằng tôi không báo cho họ biết tên của tôi nhưng ở họ tôi chỉ biết và thấy toàn biểu hiện ngoan đạo và tốt đẹp. Thời gian sau tôi cảm thấy sao sao trong lòng, mong Sheikh giải thích cho tôi sự việc, cầu xin Allah ban nhiều phúc lành cho Sheikh. 86

○

C

âu hỏi 99: Ý kiến của Sheikh ra sao việc giết Qurbaan cho người chết nhưng họ không trăng trời lại, và một con vật Qurbaan có được phép giết cho người quá cố và người còn sống không ? 88

○

C

âu hỏi 100: Hai vợ chồng tôi đã định tâm làm loại Haj bắt buộc phải giết tế nhưng chúng tôi đã làm mất hết tiền bạc đã mang theo trong người, vậy tôi phải làm sao trong lúc này ? 89

○

C

âu hỏi 101: Chúng tôi cùng nhau định tâm làm Haj Tamadtua', sau khi làm xong U'mrah thì có người gợi ý bảo giết tế ngay để phân thịt cho mọi người ở Makkah. Thế là mọi người trong đoàn đã làm theo. Sau đó chúng tôi mới biết rằng chỉ được giết tế từ sau ném đá A'qabah trở đi, vậy chúng tôi phải làm sao ? 90

- C
âu hỏi 102: Đối với vật giết tế vì Haj không mang lại lợi ích tuyệt đối cho mọi, chẳng phải cách tốt nhất là thay thế bằng nhịn chay kể cả đối với người có khả năng mua. Số tiền đó họ phát cho người nghèo trên quê hương họ sau khi trở về từ Haj và tiếp tục nhịn chay thêm cho đủ mười ngày. Mong được Sheikh chỉ dạy ? 91
- C
âu hỏi 103: Tôi có được phép nhờ người khác ném đá thay vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq với lý do ở nhà có công việc gấp cần giải quyết hay là tôi phải tự mình đi ném vào ngày hôm đó ? 92
- C
âu hỏi 104: Giáo lý ra sao việc nhờ người khác ném đá thay vào ngày thứ hai của các ngày Tashreeq và việc nhờ Tawwaaf Wida thay và đã quay về nhà, người nhờ cậy chỉ là một thanh niên ? 93
- C
âu hỏi 105: Phải xử lý việc chen lấn hết sức mới ném được các viên đá nhưng đến viên đá cuối cùng lại không vào trụ đá Kubra (đá lớn) ? 94
- C
âu hỏi 106: Điều kiện của người được ủy thác ném đá dùm ra sao; có được phép nhiều người ủy thác cho một người đi ném đá thay không do ném ở và nơi ném cách nhau rất xa; có được phép ném cùng một lúc cho nhiều người không ? 95
- C
âu hỏi 107: Có một số người Haj sau khi đã ném các trụ đá của ngày 11 tháng Zul Hijjah thì họ muốn người khác ném thay họ vào ngày 12 hôm sau, còn họ thì đến

Makkah mà Tawwaaf Wida, xong thì ra Jeddah làm thủ tục bay do đã đến ngày giờ không thể kéo dài hơn nữa, vậy Hajj đó có đúng không, họ có buộc phải nộp phạt vật tế không và bao nhiêu con ? 95

- **âu hỏi 108:** Do có công việc bận rộn đột xuất buộc tôi phải ném đá của ngày 11 lúc 10 giờ đêm, vậy tôi có bị gì không ? 97

- **âu hỏi 109:** Tôi làm Hajj cho người chị (em gái) qua đời trước trưởng thành, cùng với con trai tôi gần 18 tuổi. Vào sáng ngày đại lễ E'id chúng tôi đã ném đá trụ A'qabah. Vào ngày 11 chúng tôi ném trước giờ Salah Al-A'sr, sau khi ném được trụ thứ nhất, trụ thứ hai và khi đến trụ thứ ba là trụ A'qabah do số người quá đông nên đã dẫm đạp nhau chết một người và cha con tôi cũng bị mọi người chen lấn gần như bị kiệt sức. Thấy vậy hai cha con tôi ném một lần một viên đá có trong tay mà không đếm là bao nhiêu viên. Vào ngày 12 tôi đi ném đá cho tôi và thay cho con tôi sau giờ Salah Al-Fajr. Xin Sheikh cho biết việc hai cha con tôi ném đá một lần một mà không đếm là nhiều viên và việc ném thay cho con sau giờ Salah Al-Fajr đúng hay sai ? 97

- **âu hỏi 110:** Có một người đàn ông nhận lời ủy thác ném đá thay cho một nhóm Hajj. Thay vì lấy các viên đá của nhóm Hajj ném vào các trụ đá thì người đàn ông này lại ném ra ngoài đường nhưng lại không báo cho nhóm này biết sự việc trong khi nhóm Hajj này hoàn toàn bất lực tự đi ném đá, vậy giáo lý xử lý như thế nào ? 99

- C
âu hỏi 111: Giáo lý ra sao việc một người đã ở lại Mina hai ngày 11 và 12 và luôn đêm 13, y có được phép ném đá sau Salah Al-Fajr hay sau mặt trời mọc hay không do có công việc đột xuất ? 99
- C
âu hỏi 112: Tôi đang làm Haj Ifraad, vào đêm E'id tôi đã ném đá A'qabah trước nửa đêm, xong tôi liền đến Makkah để Tawwaaf Al-Ifaadhah, đang lúc Tawwaaf thì bị hư nước Wudu nhưng tôi vẫn đi tiếp cho đủ vòng, và tôi không thể hành lễ Salah hai Rak-at sau Maqaam Ibrahim được do quá đông đúc. Thế là tôi rời Masjid đến ranh giới giữa Makkah và Mina cho đến giờ Salah Maghrib mới quay trở lại Masjid, vậy Haj tôi có bị thiếu sót gì không ? 100
- C
âu hỏi 113: Khi được ủy thác ném thay cha và mẹ, cộng thêm phải ném cho bản thân, vậy có cần phải ném theo thứ tự như thế nào không hay muốn ném cho ai trước tùy thích ? 101
- C
âu hỏi 114: Giáo lý việc một người đang làm Haj, có sức khỏe tốt mà lại nhờ người khác ném đá dùm cho hai ngày 11 và 12, còn y thì trở về nhà sau ngày đại lễ E'id ? 101
- C
âu hỏi 115: Một nhân viên người Muslim đi làm Haj, rời A'rafah tiến đến Mina vào ngày đại lễ E'id để ném đá trụ A'qabah và giết tế. Sau đó anh tiếp tục đến Makkah mà Tawwaaf và Sa'-y còn các nghi thức khác sau đó thì anh ta ủy thác cho một người khác làm thay. Anh ta lập

tức quay về công ty để làm việc do sếp của anh đã khuyên cáo việc trì trệ công việc ở công ty nhưng các đồng nghiệp đã bảo Haj của anh ta không đầy đủ các nghi thức. Biết được rằng trước khi bước vào làm Haj anh ta đã từng hỏi hang về các thức làm Haj của anh thì được cho biết như thế cũng đã đủ, mong được giải đáp ? 104

○ **C**
âu hỏi 116: Một người làm Haj đã thực hiện đủ mọi nghi thức nền tảng và bắt buộc của Haj ngoại trừ Tawwaaf Ifaadhah và Haj Wida. Đến ngày mười hai thì Tawwaaf Ifaadhah mà không Tawwaaf Wida bởi cho rằng như thế là đã đầy đủ và người này ở nước ngoài ? 105

○ **C**
âu hỏi 117: Giáo lý ra sao một người làm Haj từ trần sau khi đã hoàn thành mọi nghi thức Haj ngoại trừ Tawwaaf Ifaadhah, vậy có cần Tawwaaf thay ông ta không ? 105

○ **C**
âu hỏi 118: Một nhóm đi làm Haj Tamadtua' và đã hoàn thành đầy đủ mọi nghi thức Haj chỉ còn mỗi Tawwaaf Ifaadhah. Lúc này có một người đến nói với họ: "*Mọi người chỉ cần định tâm Ifaadhah và Wida chung là đủ.*" Vậy câu nói này có đúng không và thực tế nhóm Haj đã làm như vậy. Mong Sheikh giải thích. 106

○ **C**
âu hỏi 119: Một người đàn ông làm Haj đã rời vào trường hợp cấp ky, anh ta đã hôn vợ và do quá cảm hứng nên đã bị xuất tinh. Sự việc xảy ra sau khi đã ném đá A'qabah và cạo đầu trước Tawwaaf Ifaadhah, biết được rằng vợ của anh ta không làm Haj, rất mong được Sheikh giải thích rõ ? 107

- C
âu hỏi 120: Biết rằng Tawwaaf Ifaadhah là một trong các nền tảng của Haj, nhưng một phụ nữ đang chu kỳ kinh nguyệt thì phải làm sao và cô ta không có thời gian ở lại Makkah lâu hơn ? 108
- C
âu hỏi 121: Do bị đau nên vợ tôi không thể tự đi Tawwaaf được, đến khi khỏi đau thì không vào Masjid được do bị kinh nguyệt và cần phải quay về nhà chăm sóc con cái. Vậy có được phép Tawwaaf thay thế vợ tôi không hay là về nhà trước rồi quay lại Tawwaaf sau ? hiện tại tôi đang lo lắng mong được giải thích tận tường. 109
- C
âu hỏi 122: Tôi làm Haj Ifraad, tôi đã Tawwaaf và Sa-y trước ngày đứng A'rafah, vậy có bắt buộc tôi phải Tawwaaf Ifaadhah lại không ? 109
- C
âu hỏi 123: Có được phép một lần Tawwaaf bằng hai định tâm Ifaadhah và Wida và sẽ rời ngay Makkah để trở về quê nhà ? 110
- C
âu hỏi 124: Người làm Haj sau khi đã Tawwaaf xong Tawwaaf Ifaadhah, y có được phép gán gửi vợ trong những ngày Tashreeq không ? 110
- C
âu hỏi 125: Có được phép thực hiện Tawwaaf Ifaadhah và Sa-y' trước khi ném đá A'qabah hoặc trước khi đứng trên A'rafah ? Mong được Sheikh giải thích. 111
- C
âu hỏi 126: Giáo lý ra sao việc phụ nữ có kinh nguyệt

trước khi Tawwaaf Ifaadhah, biết rằng cô ta đã hoàn thành đầy đủ các nghi thức Haj và chu kỳ này đã có trước những ngày Tashreeq ? 112

○

C

âu hỏi 127: Hai người đàn ông đi làm Haj cùng với gia đình, họ là những người ốm yếu. Sau khi rời Muzdalifah đến Mina họ không tìm được chỗ tạm trú trong ba ngày Tashreeq do quá chật hẹp, quá đông đúc nên công an không cho họ ở (ven lề đường) nên họ phải ở khu vực ngoài Mina suốt ba ngày Tashreeq đó. Và trong ngày đại lễ E'id họ đã Tawwaaf trước khi ném đá A'qabah. Vậy, chúng tôi đúng hay sai ? 113

○

C

âu hỏi 128: Khi người làm Haj ở tại ranh giới giữa Mina và Muzdalifah mà cứ tưởng đó là Mina, vậy y phải làm sao và nếu như y không có thể tìm được chỗ ở tại Mina thì có phải bị chịu phạt không ? 114

○

C

âu hỏi 129: Biết được rằng Haj là một trong năm nền tảng cốt yếu của tôn giáo Islam. Có một vài năm số lượng người làm Haj quá đông đến mức họ phải dựng lều để ở ngoài các khu vực Muzdalifah và Mina, cho đến đêm xuống họ mới vào qua đêm trong khu vực bắt buộc và đến sáng thì họ lại tiếp tục trở lại lều trại của họ. Mong được Sheikh giải thích rõ sự việc. 115

○

C

âu hỏi 130:

1)

T

ôi đi làm Haj cùng với nhóm bạn, chúng tôi không thể rời A'rafah cho đến 2 giờ khuya, tại đây chúng tôi đã hành lễ Salah Al-Maghrib và

Al-Isha. Xong tôi một mình đi Mina với ý định sẽ quay trở lại Muzdalifah để nghỉ ngơi nhưng khi quay lại thì do quá đông người nên rất trễ tôi mới vào được Muzdalifah. Do chúng tôi không tìm được nơi tạm trú trong Mina trong những ngày Tashreeq nên đành phải ở luôn Muzdalifah suốt ba ngày này và chỉ đi vào Mina mỗi khi ném đá. Đêm đến chúng tôi chia làm hai nhóm, một nhóm vào qua đêm trong Mina và nhóm khác thì cùng tôi ở lại lều tại Muzdalifah. Vậy tôi làm có đúng không ?

2) T
hứ hai: Giáo lý ra sao khi mặt trời đã lặn của ngày 12 mà tôi vẫn còn trên đường của Muzdalifah, vậy có buộc tôi phải ở lại một đêm nữa ném đá vào ngày 13 không ? 116

○ C
âu hỏi 131: Tôi đã bỏ Tawwaaf Wida sau khi hoàn thành U'mrah do tôi không biết giáo lý, vậy có bắt buộc tôi phải làm gì không ? 117

○ C
âu hỏi 132: Tôi sinh sống ở thành phố Taa-if và cứ mỗi hai hoặc ba tháng là tôi đi làm U'mrah một lần, vậy có bắt buộc tôi Tawwaaf Wida không ? 118

○ C
âu hỏi 133: Có một nhóm làm Haj Tamadtua' trong năm nay, họ rời Mina sau những ngày Tashreeq thì họ chỉ Tawwaaf một lần bằng hai định tâm Ifaadhah và Wida, vậy Haj của họ đúng không ? 118

○ C
âu hỏi 134: Tawwaaf Wida có phải là nghi thức bắt buộc

của U'mrah đối với những ai ở ngoài khu vực Haram như Taa-if chẳng hạn ? 119

○ C

âu hỏi 135: Một người làm Haj đã cao tuổi còn lại hai nghi thức chưa làm là Tawwaaf Wida và ném đá, vậy ông ta có được phép ủy thác cho người khác làm dùm không và ông ta có được phép giết cừ, dê chịu phạt tại quê nhà ông ta không hay phải giết tại Haram ? 120

○ C

âu hỏi 136: Tôi có ý định làm Haj Tamadtua', sau khi tôi hoàn thành xong phần U'mrah thì đi đến Mina vào mùng 3 tháng Zul Hijjah thì hai đầu gối tôi bị đau không thể đi đứng tự nhiên được. Thấy vậy, tôi đi khám bác sĩ thì được khuyên là không nên tiếp tục làm Haj, với lời khuyên đó tôi đã trở về nhà mình. Biết được rằng lúc định tâm U'mrah tôi đã không nói kèm câu:

إِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَحَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي

Vậy tôi có phải chịu phạt một con cừ hay không ? 121

○ C

âu hỏi 137: Người làm Haj có được phép đến Jeddah mà không cần Tawwaaf Wida không ? 121

○ C

âu hỏi 138: Chúng tôi định cư ở Jeddah, vào năm ngoái chúng tôi đi làm Haj và sau đã hoàn thành đầy đủ nghi thức Haj. Thấy rằng mọi người quá đông đúc nên chúng tôi trở về Jeddah mà không Tawwaaf Wida với ý định sẽ quay trở lại Tawwaaf ở cuối tháng Zul Hijjah, vậy Haj của chúng tôi đúng không ? 122

- C
âu hỏi 139: Giáo lý ra sao việc một người định tâm làm U'mrah hoặc Haj, sau đó bị một thế lực nào đó ngăn cản không cho Tawwaaf và Sa-y' ? 123
- C
âu hỏi 140: Tôi đã hoàn thành U'mrah vào mùng 7 tháng Zul Hijjah, rồi hướng đến Mina. Tại đây tôi đã hành lễ đầy đủ các buổi lễ Salah bắt buộc. Đến tối mùng 9 (tức đêm A'rafah) trên đường đến A'rafah thì xe chúng tôi bị tai nạn làm cho người đàn ông làm Haj cho mẹ tôi qua đời. Thế là tôi quay về nhà, vậy điều gì bắt buộc tôi? 124
- C
âu hỏi 141: Tôi đã định làm Haj và tôi đã đứng A'rafah, qua đêm ở Mina thì liền trở lại trạng thái bình thường trước khi ném đá, trước khi Tawwaaf Ifaadhah, tức tôi đã ngưng hoàn toàn giữa chừng việc làm Haj và trở về quê nhà ngay trong đêm đại lễ E'id, vậy tôi phải giải quyết như thế nào ? 125
- C
âu hỏi 142: Có Hadith Saheeh nào nhắc về lợi ích của nước Zamzam không ? 128
- C
âu hỏi 143: Tôi đã từng thấy loại người đi làm Haj tuy đã thực hiện chu toàn đầy đủ các nghi thức Haj nhưng lại không hành lễ Salah bắt buộc, vậy có xem người này đã hoàn thành một nền tảng Haj không, trong khi y lại không thực hiện nền tảng cốt lõi của Islam đó là Salah ? 129
- C
âu hỏi 144: Một người sau khi đã thực hiện Haj bắt buộc thì phạm tội Zina và lười hành lễ Salah tức có khi thì

hành lễ và có khi thì không. Sau đó, y biết tội quay lại sám hối, vậy Haj của y trước đó có còn công hiệu không hay buộc y phải làm Haj lại ? 130

- C
âu hỏi 145: Việc phạm tội ở Makkah có bị nhân lên giống như ân phước được nhân lên không? Và tại sao chỉ có ở Makkah mới được nhân lên còn ở những nơi khác thì không ? 131

- C
âu hỏi 146: Đồ Ehraam bị dính máu có được phép mặc hành lễ Salah không? Và số lượng máu bao nhiêu mới làm hư Haj hoặc Salah khi dính lên Ehraam ? 135

- C
âu hỏi 147: Lễ Salah trong Ka'bah có giá trị hơn lễ Salah bên ngoài không; mọi người có được phép kể nhau nghe hay miêu tả về những gì nhìn thấy bên trong Ka'bah không ? 135

- C
âu hỏi 148: Trong tháng Ramadan mọi người đều muốn đi làm U'mrah, vậy tốt nhất là nên xả chay hay tiếp tục nhịn khi làm U'mrah đó ?; Thứ hai sau xong U'mrah nên quay về liền hay nên ở lại hành lễ vài buổi Salah bắt buộc tại Makkah ? cầu xin Allah ban cho Sheikh mọi điều tốt đẹp. 137

- C
âu hỏi 149: Tôi đã mua một con linh dương con ở tỉnh Jeezaan, tôi mang nó về nhà tôi ở Makkah nuôi dưỡng. Giờ đây nó đã lớn và gây khó khăn cho gia đình tôi. Vậy tôi có được phép mang nó đi Taa-if hoặc Jeddah để bán nó không hoặc tôi mang nó ra vùng đất ngoài vùng đất

Haram để giết nó ăn thịt? Mong được Sheikh cho biết về
thịt của nó tôi phải làm sao ? 137

- **âu hỏi 150:** Loài bò câu và chim cu sinh sống ở Makkah
và Madinah có gì đặc biệt không ? 141

- **âu hỏi 151:** Trường hợp lái xe cán lên cây cỏ của khu
vực Haram thì có bị gì không ? 142

- **âu hỏi 152:** Có rất nhiều phụ nữ sau khi đã hoàn thành
xong Hajj thì đi đến Madinah để thăm viếng Masjid và
mộ phần của Rasul ﷺ, vậy sự thăm viếng này có bắt
buộc không ? 143

- **âu hỏi 153:** Một người đang ở Makkah có ý định đi thăm
viếng Masjid Al-Nabawi ở Al-Madinah Al-
Munawwarah, hỏi có được phép không ? 144

- **âu hỏi 154:** Mong được Sheikh xác minh mật độ chính
xác của các Hadith sau:

1) **H**
adith thứ nhất: “Ai đi hành hương Hajj tại
Ka’bah mà không thăm viếng Ta là đã dối đầu
Ta.”

2) **H**
adith thứ hai: “Ai thăm viếng Ta sau khi Ta chết
giống như y đã thăm viếng Ta lúc Ta còn sống.”

3) **H**
adith thứ ba: “Ai đến thăm Ta tại Madinah bằng
kỳ vọng tốt đẹp, y sẽ được Ta biện hộ và làm
nhân chứng cho y vào ngày tận thế.” Bởi các

Hadith này được ghi chép trong một số sách vở
? 145

- **Câu hỏi 155:** Những người làm Haj nên làm gì khi đến Madinah; và sự khác biệt ra sao giữa thăm viếng mộ phần Rasul ﷺ với Tawwaaf xung quanh mộ phần Người? 148